

การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

ตามหลักอิทธิบาท ๔

THE ADMINISTRATION OF 23RD MILITARY STUDENT TRAINING
CENTER BASED ON IDDHIPAAÑA IV DHAMMA

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓
ตามหลักอธิปไตย ๔

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

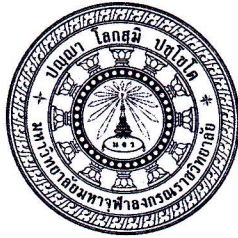
The Administration of 23rd Military Student Training
Center Based on Iddhipaāda IV Dhamma

Lieutenant Anan Chaiwichai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Arts
(Buddhist Educational Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔”
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

กรรมการ

(รศ.ดร.สำเริง ยुरชัย)

กรรมการ

(ดร.สมปอง ชาสิ่งห์แก้ว)

กรรมการ

(ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.สมปอง ชาสิ่งห์แก้ว

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมม

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย)

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามหลักอริยสัจ ๔
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น
- ผู้วิจัย** : ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธบริหารการศึกษา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : ดร.สมปอง ชาสิ่งห์แก้ว, กศ.บ. (เคมี-บริหารการศึกษา),
 - กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), ประ.ด. (การบริหารการศึกษา)
 - : ผศ. ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม, ป.ธ. ๕, กศ.บ. (ภาษาไทย),
 - กศ.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา), ประ.ด. (การบริหารการศึกษา),
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยสัจ ๔ และ ๒) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยสัจ ๔ เป็นการวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการทหารของ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๒๓ นาย และ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๑๒ นาย โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ๑) แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น .๙๗ และ ๒) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t (t - test) และการทดสอบค่า F (F - test) แบบ One - Way ANOVA และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย พบว่า:

๑.การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยสัจ ๔ โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอริยสัจ ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอริยสัจ ๔ และ ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอริยสัจ ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากัน และ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักอริยสัจ ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอริยสัจ ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

๒. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ คือ ๑) ควรมีการแก้ไขปัญหาดูตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านธุรการ และกำลังพล ๒) ควรมีความเอาใจใส่ในงานด้านการเตรียมการ ๓) ควรมีความมุ่งมั่นในงานด้านสนับสนุน ๔) ควรมีความพอใจในงานด้านการปกครองและบังคับบัญชา ๕) ควรคิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

Thesis Title : The Administration of 23rd Military Student Training Center Based on Iddhipāda IV Dhamma

Researcher : Lieutenant Anan Chaiwichai

Degree : Master of Arts (Buddhist Educational Administration)

Thesis Supervisory Committee

- : Dr. Sompong Chasingkaew, B.ED. (Chem-Education Administration), M.Ed. (Educational Administration), Ph.D. (Educational Administration)
- : Asst. Dr. Theerasak Bungmoom, Pali V, B.Ed. (Thai), M.A. (Counseling Psychology), Ph.D. (Educational Administration)

Date of Graduation : February 27, 2019

Abstract

The aims of this research were: 1) to study the administration of 23rd Military Student Training Center based on IV Iddhipāda Dhamma (Pāli: iddhipāda, path of accomplishment); 2) to study the suggested ways of the center administration. This study employed a mixed methods research with the 123 populations of the army officers at the center; 12 of those were purposively selected as the samples of the research. The tools used in this research were 1) a questionnaire with its reliability of .97 and 2) a structured interview form. The statistics used in the quantitative research were: Mean, Standard Deviation, t-test, f-test and One Way ANOVA. The descriptive analysis was used to interpret the obtained data.

The research results were as follows:

1) The administration of the training center in overall and each aspect perspectives were rated at a high level. The highest can be seen in the aspect of governance and control according to the dhamma, followed by that of preparation management and support. The least can be seen in that of office and personal management.

2) The suggested ways of the center administration according to the dhamma were: 1) the problems seen in the office and personal management should

be solved; 2) the preparation management should be paid attention; 3) the support work should be intensively focused; 4) the governance and control should be satisfied; 5) the methods to constantly improve and develop the efficacy of the educational management should be explored.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั้น ก็ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดี
 ยิ่งจาก ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระศักดิ์ บึงมู
 กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และตรวจสอบแก้ไขตลอดเวลา
 ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ และได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ซึ่งมีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ประสบ
 ความสำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง
 ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
 ในการให้คำแนะนำและแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์
 ดร.สำเร็จ ยุธชัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แนะนำแนวทางการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งขอขอบพระคุณ พระครู
 สโมธานเขตคณารักษ์, ดร., พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส, ดร., ดร.สังวาลย์ เพ็ญยุระ, รองศาสตราจารย์
 (พิเศษ) ดร.รัชนี จรุงศิริวัฒน์ และ ดร.สุนทร สายคำ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า เป็นผู้เชี่ยวชาญ
 ตรวจสอบความถูกต้องทั้งในด้าน ภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ช่วย
 ให้คำแนะนำแก้ไขให้สมบูรณ์และสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวก
 ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาที่ผ่านมา

กราบขอบพระคุณ ท่าน พันเอกรังสรรค์ ต้นสีทิพย์แพทย์ อดีตผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษา
 วิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ที่เมตตาอนุญาตให้เข้ารับการศึกษ ในระดับปริญญาโท กราบ
 ขอบพระคุณ ท่าน พันเอกเอนก พรหมทา ผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่
 ๒๓ ที่เมตตาในเรื่องสนับสนุนการศึกษา รวมถึงกำลังพลของ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร
 มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน และอนุเคราะห์ในหลายๆ เรื่องตลอดระยะเวลา
 ที่ศึกษาอยู่ รวมถึงการให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลการตอบแบบสอบถาม และแบบ
 สัมภาษณ์ ที่ให้ประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความสำคัญและสภาพปัญหาของการวิจัย	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๓
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๐
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑
๒.๑ หลักอิทธิบาท ๔	๑๑
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร	๒๑
๒.๓ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔	๓๗
๒.๔ การบริหารราชการกระทรวงกลาโหม	๔๑
๒.๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๗
๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย	๕๓
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการวิจัย	๕๕
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๕๕
๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย	๕๕

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๗
๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๑
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๑
๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๒
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๖๔
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๖๔
๔.๒ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลัก อธิปไตย ๔	๖๖
๔.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑล ทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอธิปไตย ๔	๗๓
๔.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	๗๔
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๕
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๗๕
๕.๒ อภิปรายผล	๗๗
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๘๑
บรรณานุกรม	๘๓
ภาคผนวก	๙๑
ภาคผนวก ก. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๙๑
ภาคผนวก ข. ค่า IOC ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๐๒
ภาคผนวก ค. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ	๑๐๙
ภาคผนวก ง. หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย	๑๑๑
ประวัติผู้วิจัย	๑๓๔

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓	๕๖
ตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๖๕
ตารางที่ ๔.๒ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ โดยภาพรวม และรายด้าน	๖๖
ตารางที่ ๔.๓ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอริยาบท ๔ และรายชื่อ	๖๗
ตารางที่ ๔.๔ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอริยาบท ๔ และรายชื่อ	๖๘
ตารางที่ ๔.๕ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ด้านการบริหารงานการสนับสนุน ตามหลักอริยาบท ๔ และรายชื่อ	๖๙
ตารางที่ ๔.๖ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ด้านการบริหารงานปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอริยาบท ๔ และรายชื่อ	๗๐
ตารางที่ ๔.๗ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ด้านการบริหารงานการจัดการศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ และรายชื่อ	๗๒

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
แผนภาพที่ ๒.๑ โครงสร้างกระทรวงกลาโหม	๔๒
แผนภาพที่ ๒.๒ การจัดหน่วยของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓	๔๕
แผนภาพที่ ๒.๓ กรอบแนวคิดการวิจัย	๕๔
แผนภาพที่ ๔.๑ ผังองค์ความรู้ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓	๖๑

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

ในวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การอ้างอิงระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ ให้ใช้อักษรย่อตัวพื้นปกติ เช่นที.ส.(ไทย) ๙/๒๗๖/๙๘. หมายถึง ทีฆนิกาย สีสันธวรรค ภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๘ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

พระสุตตันตปิฎก

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์			ภาษา
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค (ภาษาไทย)
อง.ติก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ติกนิบาต (ภาษาไทย)
อง.ทุก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทุกนิบาต (ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภ.วิ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	ธรรมสังคณี	(ภาษาไทย)
--------	-------	---	-------------	------------	-----------

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความสำคัญและสภาพปัญหาของการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา ๕๐ บุคคลมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติศาสนาพระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๒) ป้องกันประเทศพิทักษ์รักษาเกียรติภูมิผลประโยชน์ของชาติและสาธารณะสมบัติของแผ่นดินรวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๓) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด (๔) เข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ (๕) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ (๖) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นและไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม (๗) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ (๘) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติความหลากหลายทางชีวภาพรวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม (๙) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ (๑๐) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๘ กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในราชอาณาจักรปราบปรามการกบฏและการจลาจลโดยจัดให้มีและใช้กำลังทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่มีกฎหมายกำหนด^๑ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ หมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๗ ชายที่มีสัญชาติเป็นไทย

^๑ ราชกิจจานุเบกษา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐, (กรุงเทพมหานคร: กลุ่มการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, ๒๕๖๐), หน้า ๑๓.

^๒ ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑, (เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๒๖ ก), หน้า ๓๕.

ตามกฎหมาย มีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตัวเองทุกคน^๓ จึงนำไปสู่การดำเนินการคัดเลือกหรือการเกณฑ์ทหาร เพื่อเป็นกำลังพลของชาติต่อไปทั้งนี้เมื่อดำเนินการคัดเลือกกำลังพลได้แล้ว ทางกองทัพบกจึงมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหม กำหนดบุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างรับการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรให้เรียกว่า นักศึกษาวิชาทหารและในเวลาฝึกวิชาทหารให้นักศึกษาวิชาทหารอยู่ในความปกครองของกองทัพบก การดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกวิชาทหารและการปกครองนักศึกษาวิชาทหารให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๔ กำหนด^๔ และเพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมาย กองทัพบกจึงได้จัดตั้งหน่วยบัญชาการกำลังสำรองโดยมีการแก้ไขพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม พุทธศักราช ๒๕๑๓ และได้ประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการฯ พุทธศักราช ๒๕๔๔ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๒๘ ก ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔^๕ และฉบับปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม พุทธศักราช ๒๕๕๒ กองทัพบกจึงได้ออกคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๒๙/๕๒ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๔ ให้เปลี่ยนนามหน่วยบัญชาการกำลังสำรอง เป็น หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒^๖ โดยมีคำสั่งในการจัดตั้งศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการฝึกนักศึกษาวิชาทหารขึ้นในทุกภาคของประเทศ

ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ตั้งขึ้น มีหน้าที่รับผิดชอบการฝึกนักศึกษาวิชาทหารในเขตจังหวัด ขอนแก่น และจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้ผลผลิตคือนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ มีคุณภาพก่อเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นกำลังสำคัญของ กองทัพบก และประเทศชาติเป็นสำคัญ

^๓ ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗, (เล่มที่ ๗๑ ตอนที่ ๑๓), หน้า ๒๐๐.

^๔ ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓, (ฉบับแก้ไข ๒๕๒๑), หน้า ๑๑.

^๕ ราชกิจจานุเบกษา, พระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการและ กำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๒, (เล่มที่ ๑๑๘ ตอนที่ ๒๘ ก, ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔).

^๖ ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร, ประวัติหน่วย[ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.ruksadindan.com/node/๑> (๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑).

ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ เป็นหน่วยขึ้นการบังคับบัญชากับ มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการฝึกศึกษาวิชาทหารและวิชาอื่น ๆ ที่กองทัพบก มอบหมาย อีกทั้งมีหน้าที่ปลูกฝังระเบียบวินัยให้กับนักศึกษาวิชาทหารให้มีการพัฒนาเพื่อที่จะเป็น ผู้นำต่อไปทั้งนี้ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ มีภารกิจและขีดความสามารถ ดังนี้

๑. อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร
 ๒. ดำเนินการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ในวิชาการทั่วไป วิชาทหารราบ วิชาทหารม้า วิชาทหารปืนใหญ่ วิชาทหารช่าง วิชาทหารสื่อสาร วิชาอาวุธ และวิชาการสงครามพิเศษ
 ๓. ดำเนินการฝึก และปกครองบังคับบัญชานักศึกษาวิชาทหารได้ ๙,๐๐๐ คน
 ๔. กำกับดูแล และให้การสนับสนุนการฝึกนักศึกษาวิชาทหารของจังหวัดทหารบกที่เป็น หน่วยขึ้นตรงได้ตามความจำเป็น
 ๕. ดำเนินการฝึกศึกษาหลักสูตรอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
 ๖. มีการสนับสนุนทางการช่วยรบอย่างจำกัด
- ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ มีสถานศึกษาวิชาทหารใน ความรับผิดชอบ ๒ จังหวัด จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดกาฬสินธุ์ รวม ๒๑๕ สถานศึกษา
- ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูฝึก และเป็นกำลังพลของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ จึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยบท ๔ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตามนโยบายและเป้าหมายของกองทัพบก กระทรวงกลาโหม อันจะส่งผลต่อการพัฒนากำลังพลและการพัฒนาประเทศอย่างมีคุณภาพ ในครั้งนี้

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยบท ๔ เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ แนวทางการบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยบท ๔ ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยบท ๔

การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวិชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่าย การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ประกอบด้วย ๕ ด้านดังนี้ คือ

๑.๔.๑.๒ ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔ กล่าวคือ มีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไตร่ตรอง มีเหตุมีผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการทำงานด้านงานการเตรียมการ

๑.๔.๑.๔ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชาตามหลักอิทธิบาท ๔ กล่าวคือ มีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไตร่ตรอง มีเหตุมีผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการทำงานด้านปกครองและบังคับบัญชา

๑.๔.๑.๕ ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอภิปาฐ ๔ กล่าวคือ มีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไตร่ตรอง มีเหตุมีผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการทำงานด้านการจัดการศึกษา

^๗ กองทัพบกไทย, อัตราการจัดและยุโธปกรณ์ หมายเลข ๕๑-๒๐๒, (๕ ธ.ค. ๓๑), ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร, (ส่งเคราะห์กลุ่มงานตามการบริหารตามหลักอิทธิบาท ๔ ของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓)..

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และ กลุ่มเป้าหมาย

๑.๔.๒.๑ กลุ่มประชากร ได้แก่ ข้าราชการทหารของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ จำนวน ๑๗๒ นาย ประกอบด้วย

(๑) นายทหารชั้นสัญญาบัตร	จำนวน ๓๘ นาย
(๒) นายทหารชั้นประทวน	จำนวน ๗๑ นาย
(๓) พลทหาร	จำนวน ๖๓ นาย

๑.๔.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการทหารของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ จำนวน ๑๒๓ นาย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie และ Morgan และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำแนกเป็น

(๑) นายทหารชั้นสัญญาบัตร	จำนวน ๒๕ นาย
(๒) นายทหารชั้นประทวน	จำนวน ๕๐ นาย
(๓) พลทหาร	จำนวน ๔๘ นาย

๑.๔.๒.๓ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ข้าราชการทหารของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ รวมทั้งสิ้น ๑๒ นาย จำแนกได้ดังนี้

(๑) ระดับชั้นสัญญาบัตร	จำนวน ๖ นาย ดังนี้
(๑.๑) พ.อ.รังสรรค์ ตันสิทธิแพทย์	
(๑.๒) พ.ท.ฉัตร แต่แดงเพชร	
(๑.๓) พ.ท.มานพ แก่นคำ	
(๑.๔) พ.ท.บุญถิ่น จันทรวง	
(๑.๕) พ.ต.ประมวล โพธิศรี	
(๑.๖) พ.ต.ชัยพร ผาพันธ์	
(๒) ระดับชั้นประทวน	จำนวน ๖ นาย ดังนี้
(๒.๑) จ.ส.อ.บุญส่ง สมภาร	
(๒.๒) จ.ส.อ.เอกสิทธิ์ จำนงค์กิจ	
(๒.๓) จ.ส.อ.สายันต์ ศรีวิชา	
(๒.๔) จ.ส.อ.ธานี คนทัศน์	
(๒.๕) จ.ส.อ.วิจิต ปรานนอก	
(๒.๖) จ.ส.อ.ชลอ นิลทองกลาง	

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑.๔.๓.๑ ตัวแปรต้น ได้แก่สถานภาพของข้าราชการของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ จำแนกได้ดังนี้

(๑) ระดับการศึกษา จำแนกเป็น

(๑.๑) ต่ำกว่า ปริญญาตรี

(๑.๒) ปริญญาตรี ขึ้นไป

(๒) ระดับชั้นยศ จำแนกเป็น

(๒.๑) นายทหารชั้นสัญญาบัตร

(๒.๒) นายทหารชั้นประทวน

(๒.๓) พลทหาร

(๓) ประสบการณ์ทำงาน จำแนกเป็น

(๓.๑) ระยะ ๑ – ๕ ปี

(๓.๒) ระยะ ๖ – ๑๐ ปี

(๓.๓) ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป

๑.๔.๓.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ประกอบด้วย

(๑) ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอิทธิบาท ๔

(๒) ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔

(๓) ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔

(๔) ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔

(๕) ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านสถานที่ สถานที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยช่วงเดือน มกราคม ถึง ธันวาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑๒ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ การบริหาร หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถ การรวบรวม การระดมความรู้ความสามารถที่มีมาจูงใจบุคลากรในองค์กรให้ร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกันในการบริหารจัดการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และ

เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบการบริหาร ๕ ด้าน ประกอบด้วย (๑) ด้านงานธุรการและกำลังพล (๒) ด้านงานการเตรียมการ (๓) ด้านการสนับสนุน (๔) ด้านปกครองและบังคับบัญชา (๕) ด้านการจัดการศึกษา

๑.๕.๒ หลักกฤษฎีบท ๔^๔ หมายถึง หลักคุณธรรมอันเป็นเครื่องให้ถึงความสำเร็จ หรือคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายประกอบด้วย

๑.๕.๒.๑ ฉันทะ (ความพอใจ) คือ ความต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาที่จะทำได้ผลดี

๑.๕.๒.๒ วิริยะ (ความเพียร) คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็งอดทนเอาธุระไม่ทอดทิ้ง

๑.๕.๒.๓ จิตตะ (ความคิดมุ่งไป) คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาจิตฝึกใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไปอุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ

๑.๕.๒.๔ วิมังสา (ความไตร่ตรอง) คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในการทำสิ่งนั้นมีการวางแผนวัดผลคิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุงเป็นต้น

๑.๕.๓ การบริหารตามหลักกฤษฎีบท ๔ หมายถึง ระดับปฏิบัติ การใช้ความรู้ความสามารถ ในการนำและการจูงใจบุคคลอื่นให้ยอมปฏิบัติตามหลักกฤษฎีบท ๔ คือ โดยใช้คุณธรรมเป็นเครื่องทำให้ถึงความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย มีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไตร่ตรอง มีเหตุมีผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ประกอบด้วย ๕ ด้านคือ

๑.๕.๓.๑ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพลตามหลักกฤษฎีบท ๔ หมายถึง ระดับปฏิบัติ การใช้ความรู้ความสามารถ ในการนำและการจูงใจบุคคลอื่น มีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไตร่ตรอง มีเหตุมีผล เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านงานธุรการและกำลังพล ได้แก่ การอำนวยการและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนากำลังพล การพัฒนาจริยธรรม บำเหน็จความชอบ การฝึกอบรม การบริหารงานนักศึกษาวิชาทหารในเรื่องการแต่งตั้งยศและสิทธิอื่นๆ ของนักศึกษาวิชาทหาร รวมไปถึงการบริหารงานงบประมาณด้วย ซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๕.๓.๒ ด้านการบริหารงานการเตรียมการตามหลักกฤษฎีบท ๔ หมายถึง ระดับปฏิบัติ การใช้ความรู้ความสามารถ ในการนำและการจูงใจบุคคลอื่น มีความพอใจ มีความเพียร มี

^๔ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๑๖๐.

ความมุ่งมั่น มีความไต่ตรง มีเหตุมีผล เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านงานการเตรียมการ ได้แก่ การวางแผนอำนวยการและประสานงานเกี่ยวกับ การเตรียมรายชื่อนักศึกษาวิชาทหาร การเตรียมแผนการฝึกประจำปี การออกคำสั่งการฝึกต่างๆ การกำกับดูแลการฝึก การรายงานผลการฝึกซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๕.๓.๓ ด้านการบริหารการสนับสนุนตามหลักอิทธิบาท ๔ หมายถึง ระดับปฏิบัติ การใช้ความรู้ความสามารถ ในการนำและการจูงใจบุคคลอื่น มีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไต่ตรง มีเหตุมีผล เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านการสนับสนุน ได้แก่ การอำนวยการประสานงานเกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้าง การสนับสนุนยานพาหนะ การบริการทางการแพทย์ การจัดหาเครื่องเขียนแบบพิมพ์ การส่งกำลังบำรุง การซ่อมบำรุง การตรวจยุทธโธปกรณ์ ซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๕.๓.๔ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชาตามหลักอิทธิบาท ๔ หมายถึง ระดับปฏิบัติ การใช้ความรู้ความสามารถ ในการนำและการจูงใจบุคคลอื่น มีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไต่ตรง มีเหตุมีผล เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านปกครองและบังคับบัญชา ได้แก่ การอำนวยการและประสานงานเกี่ยวกับ การปกครองนักศึกษาวิชาทหาร การจัดครูปกครอง และการฝึกนักศึกษาวิชาทหารซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๕.๓.๕ ด้านการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักอิทธิบาท ๔ หมายถึง ระดับปฏิบัติ การใช้ความรู้ความสามารถ ในการนำและการจูงใจบุคคลอื่น มีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไต่ตรง มีเหตุมีผล เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านการจัดการศึกษา ได้แก่ การวางแผนอำนวยการและประสานงาน เกี่ยวกับ การจัด ครู อาจารย์ประจำวิชา การจัดและประเมินผล ซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๕.๔ ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้บริหาร และข้าราชการในศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ จำแนกเป็น

(๑) ต่ำกว่าปริญญาตรี หมายถึง วุฒิการศึกษาของข้าราชการในศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาขึ้นไปจนถึง ระดับอนุปริญญา

(๒) ปริญญาตรีขึ้นไป หมายถึง วุฒิการศึกษาของข้าราชการในศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตั้งแต่ ปริญญาตรี,ปริญญาโท และ ปริญญาเอก

๑.๕.๕ ระดับชั้นยศ หมายถึง ตำแหน่งของผู้บริหารและข้าราชการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ จำแนกเป็น

(๑) นายทหารชั้นสัญญาบัตร หมายถึง นายทหารที่มีชั้นยศตั้งแต่ ร้อยตรีจนถึง นายทหารชั้นยศ พันเอกที่รับราชการในศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

(๒) นายทหารชั้นประทวน หมายถึง นายทหารที่มีชั้นยศตั้งแต่ สิบตรีจนถึงนายทหารชั้นยศ จ่าสิบเอก ที่รับราชการในศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

(๓) พลทหาร หมายถึง ทหารกองประจำการและ สิบตรีกองประจำการที่รับราชการในศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

๑.๕.๖ ประสบการณ์ทำงาน หมายถึง อายุการทำงานของผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ นับตั้งแต่เริ่มรับราชการ จำแนกได้ดังนี้

(๑) ระยะ ๑ – ๕ ปี หมายถึง ห้วงเวลารับราชการของกำลังพลทุกชั้นยศที่เข้ารับราชการในห้วงระยะเวลาตั้งแต่ ๑ ปี จนถึง ๕ ปี

(๒) ระยะ ๖ – ๑๐ ปี หมายถึงห้วงเวลารับราชการของกำลังพลทุกชั้นยศที่เข้ารับราชการในห้วงระยะเวลาตั้งแต่ ๖ ปี จนถึง ๑๐ ปี

(๓) ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป หมายถึงห้วงเวลารับราชการของกำลังพลทุกชั้นยศที่เข้ารับราชการในห้วงระยะเวลาตั้งแต่ ๑๑ ปี ขึ้นไปจนถึงอายุก่อนเกษียณอายุราชการ ๖๐ ปีเป็นอย่างน้อย

๑.๕.๗ กระทรงกลาโหม^๙ หมายถึง กระทรงที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามต่างๆทั้งภายในและภายนอกประเทศตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๑.๕.๘ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ หมายถึงหน่วยทหารที่มีอัตราการจัด ตามที่กองทัพบกกำหนดและมีภารกิจด้านการฝึก นักศึกษาวิชาทหาร ๒ จังหวัด คือ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดกาฬสินธุ์ มีผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ เป็นผู้รับผิดชอบ

๑.๕.๙ แนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ หมายถึง การบริหารงานของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ โดยอาศัยหลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ฉันทะ, วิริยะ, จิตตะ และวิมังสา มาเป็นแนวทางการบริหาร

^๙ กระทรวงกลาโหม, หน้าแรก, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.mod.go.th/โครงสร้าง.aspx> (๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑).

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๖.๑ ผู้บริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ได้ประโยชน์จากการส่งเสริมสนับสนุน การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

๑.๖.๒ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ได้บุคลากรที่มีคุณธรรม และส่งผลถึง ระบบการฝึกนักศึกษาวิชาทหารให้ได้คุณภาพที่ดีสามารถนำไปปฏิบัติได้

๑.๖.๓ มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ได้การพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพล

๑.๖.๔ กองทัพบกได้กำลังพลที่มีอุดมการณ์ในความรักชาติ และมีคุณธรรมทำให้การพัฒนาประเทศในอนาคตสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัย เรื่อง “การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔” โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

๒.๑ หลักอริยาบท ๔

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

๒.๓ การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔

๒.๔ การบริหารราชการกระทรวงกลาโหม

๒.๕ บริบทของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ หลักอริยาบท ๔

หลักอริยาบท ๔ หลักธรรมในพุทธศาสนามีคำอธิบายความหมายและองค์ประกอบเกี่ยวกับหลักอริยาบทธรรมไว้หลายบทหลายตอนและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายของหลักอริยาบท ๔ ดังนี้

พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) ได้กล่าวถึงความหมายของอริยาบท ๔ ไว้ดังนี้

อริยาบท ๔ คือบทของพระธรรมเช่นว่าจะต้องมี ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ที่เรียกว่า อริยาบท นี้ต้องมีและมีได้โดยไม่รู้สึกตัวคนที่มีการทำงานอย่างอดทนทำงานด้วยความพอใจความขยันขันแข็งความเอาใจใส่ใคร่ครวญอยู่เสมอนี้เรียกว่าเขามีอริยาบททั้งสี่ประการนั้น อยู่โดยไม่รู้สึกตัวมีความสอดคล้องกัน^๑

พระเทพดิลก (ระแบบฐิตญาโณ) ได้กล่าวไว้ว่า อริยาบท ๔ คือคุณธรรมที่จะนำผู้ประพฤติปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนประสงค์ซึ่งต้องไม่เหลือวิสัยคือสิ่งที่ตนประสงค์นั้น

^๑ พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ), การงานที่เป็นสุข, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๙), หน้า ๓๐.

ต้องอยู่ในวิสัยที่อาจใช้ความเพียรพยายามทำให้เกิดขึ้นได้มิใช่เป็นที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จ
คุณธรรมกลุ่มนี้เรียกว่า อธิธำม ๔^๒

พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรตถิรธมโม) กล่าวถึงความหมายของอธิธำม ๔ ไว้ดังนี้
อธิธำม ๔ เป็นหัวข้อธรรมที่นำศึกษาเหตุเพราะประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าธรรม ข้อนี้พัฒนา
ประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าโดยเฉพาะประเทศอุตสาหกรรมซึ่งมาจากคำว่า อุตสาหะแปลว่า
ความเพียรพยายามและคำว่ากรรมแปลว่าการกระทำเมื่อรวมกันแล้วประเทศอุตสาหกรรมซึ่งแปลว่า
ประเทศที่ใช้ความเพียรพยายามในการสร้างกรรมให้เกิดขึ้นหรือประเทศที่ใช้อธิธำม ๔ ในการสร้าง
ประเทศให้สูงขึ้น^๓

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูรธมมจิตโต) ได้กล่าวไว้ว่า อธิธำมแปลว่า บาทฐานแห่ง
ความสำเร็จหมายถึงสิ่งซึ่งมีคุณธรรมเครื่องให้ลุถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ความสำเร็จในสิ่งใด
ต้องทำตนให้สมบูรณ์ด้วยสิ่งที่เรียกว่าอธิธำมซึ่งจำแนกไว้เป็น ๔ คือ

- ๑) ฉันทะความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
- ๒) วิริยะความพากเพียรในสิ่งนั้น
- ๓) จิตตะความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น
- ๔) วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น^๔

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้กล่าวถึงอธิธำมไว้ว่า

ความจริงอธิธำม ๔ นี้เกี่ยวพันกันด้วยกันเช่นเกิดฉันทะก็มีใจรักแล้วก็ทำให้พากเพียร
เมื่อพากเพียรก็เอาใจจดจ่อใส่ใจอยู่เสมอให้ใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรองโดยมีสรุปพอเข้าใจดังนี้

๑) ฉันทะ ความพอใจได้แก่ ความมีใจรักในสิ่งที่ทำและพอใจฝึกฝนในจุดหมายของสิ่งที่
ทำนั้นๆให้สำเร็จอยากให้งานนั้นหรือสิ่งนั้นบรรลุถึงจุดหมายหมายถึงรักงานและรักจุดหมายของงาน
ถ้าสามารถปลูกเร้าฉันทะให้เกิดขึ้นอย่างแรงกล้าเกิดความรักในคุณค่าความดีงามความสมบูรณ์ของสิ่ง
นั้นหรือจุดหมายนั้นอย่างเต็มที่แล้วคนก็จะทุ่มเทชีวิตจิตใจให้แก่สิ่งนั้นเมื่อรักแท้ก็มอบใจให้อาจถึง
ขนาดยอมสละชีวิตเพื่อสิ่งนั้นได้

^๒ พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ), อธิบายหลักธรรมตามหมวดจากนวโกวาท, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๘), หน้า ๑๖๖.

^๓ พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรตถิรธมโม), รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๖๓.

^๔ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต), ทำอย่างไรจึงจะเรียนเก่ง, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๓๙.

๒) **วิริยะ** ความเพียร ได้แก่ ความอาจหาญ แก้วกล้า บากบั่น ก้าวไปใจสู้ไม่ย่อท้อไม่หวั่นกลัวต่ออุปสรรคและยากลำบาก เมื่อคนรู้ว่าสิ่งใดมีคุณค่าควรแก่การบรรลุถึง ถ้าวิริยะเกิดขึ้นแก่เขาแล้วแม้ได้ยืนวาจุดหมายนั้นบรรลุถึงได้ยากนัก มีอุปสรรคมาก หรืออาจใช้เวลายาวนานเท่านี้ปีเท่านี้เดือนเขาก็ไม่ทอดถอย กลับเห็นเป็นจะเอาชนะให้ได้ทำให้สำเร็จ คนที่มีความเพียร เท่ากับมีแรงหนุนเวลาทำงานหรือปฏิบัติธรรมก็ตาม จิตมั่นคง พุ่งตรงต่อจุดหมาย สมาธิก็เกิดขึ้นได้ เรียกว่าเป็นวิริยะสมาธิ พร้อมทั้งมีประธานสังขาร คือความเพียรสร้างสรรค์ เข้าประกอบคู่ไปด้วยกัน

๓) **จิตตะ** ความคิดจดจ่อหรือเอาใจฝักใฝ่ได้แก่ ความมีจิตผูกพันจดจ่อเฝ้าคิดเรื่องนั้นใจอยู่กับงานนั้นไม่ปล่อยไม่ห่างไปไหนถ้าจิตตะเป็นไปอย่างแรงกล้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งคนผู้นั้นจะไม่สนใจไม่รับรู้อะไรในเรื่องอื่นๆไม่ใส่ใจแต่ถ้าพูดเรื่องนั้นงานนั้นจะสนใจเป็นพิเศษทันที

๔) **วิมังสา** ความสอบสวนไตร่ตรอง ได้แก่การใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนเกินเลยบกพร่องหรือขัดข้องเป็นต้นในกิจที่ทำรู้จักทดลองและคิดค้นหาทางคิดหาเหตุผลและสอบสวนย่อมช่วยรวมจิตใจให้คอยกำหนดและติดตามเรื่องที่พิจารณาอย่างติดเจตตลอดให้จิตแน่วแน่แล่นดังไปกับเรื่องที่พิจารณาไม่ฟุ้งซ่านไม่วกแวกและมีกำลัง^๕

ว.วิชรมณี ได้กล่าวถึง การทำงานให้ประสบความสำเร็จตามแนว พุทธศาสนาพระพุทธเจ้าทรงแนะนำให้ปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ อิทธิบาท แปลว่า หลักพื้นฐานแห่งความสำเร็จหรือทางสู่ความสำเร็จ มีองค์ประกอบ ๔ ประการ คือ

๑) **ฉันทะ** คือมีใจรัก ทำงานด้วยใจรักงาน

๒) **วิริยะ** คือพากเพียรทำ รักแล้วต้องขยัน ความขยันคือ ภาวปฏิบัติการของความรักความรักในงานจะทำให้เรารู้ว่าควรทำงานอะไร ส่วนความขยันจะทำให้งานนั้นก้าวไปสู่ความสำเร็จการทำงานถ้าขาด ความขยัน ความชำนาญก็จะไม่เกิด

๓) **จิตตะ** คือจดจำจ่อจิต หมายความว่า ทำอะไรก็ตามให้เจาะลงไปปักใจลงไปในสิ่งนั้นอย่างลึกซึ้ง อย่างมุ่งมั่น อย่างจริงจัง และอย่างทุ่มเท ใครก็ตามที่ทำงานด้วย การเอาใจจดจ่ออยู่กับงานนั้น คนนั้นจะประสบความสำเร็จ

๔) **วิมังสา** คือวินิจจวิชัย ได้แก่ การ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ พัฒนานั่นเอง เมื่อเราทำงานอะไรก็ตาม ให้พินิจพิเคราะห์สร้างสรรค์พัฒนา พระพุทธเจ้าทรงเป็นตัวอย่างของนักวิจัยชั้นยอดของโลกพระองค์ทรงสามารถสร้าง ปัญญาขึ้นมาใหม่จากเหตุการณ์ที่คนทั้งหลายมองไม่เห็นว่าเป็นทางมาของปัญญาได้อย่างไรหากเราจำพุทธประวัติได้ก็จะพบว่า สาเหตุที่ทำให้พระพุทธเจ้าแต่เมื่อ

^๕ พระธรรมปิฎก, (ป.อ. ปยุตโต), **พุทธธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมมิก จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๘๔๒ - ๘๔๖.

ยังเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เสด็จออกผนวช ก็เป็นเพราะว่าพระองค์ทรงรู้จักใช้ปัญญาในเชิงสร้างสรรค์อันได้แก่การรู้จักคิดเชิงวิเคราะห์^๖

พระพุทธโฆษาจารย์ ได้กล่าวถึงเรื่องอิทธิบาทไว้ใน หนังสือ วิสุทธิมรรคว่า อิทธินั้นโดยความหมาย ว่า ความสำเร็จผล จึงเรียกว่า อิทธิบาทโดยหมายความว่า เป็นหัวหน้าของสัมปยุตตธรรมของอิทธินั้นและเป็นการกระทำภาคต้นของอิทธิซึ่งเป็นผลอิทธิบาทนั้นมี ๔ อย่างโดยมีฉันทะเป็นต้น เพราะฉะนั้นท่านจึงเรียกว่าอิทธิบาท ๔ คือ “ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา” ดังนี้ ธรรมทั้งหลาย (มีฉันทะเป็นต้น) เหล่านี้เป็นโลกุตตระโดยแท้แต่ที่เป็นโลกียะแม้เป็นธรรมที่ได้ความเป็นอริยธรรมมีฉันทะเป็นต้น ก็เป็นอิทธิบาทเพราะมีพระพุทธดำรัสว่า “หากว่าภิกษุทำฉันทะเป็นอริยธรรมแล้วมีอารมณ์เป็นหนึ่งเรียกว่า ฉันทะสมาธิ” ดังนี้ เป็นต้น^๗

พระพุทธทศเถระ ได้กล่าว ถึงเรื่อง อิทธิบาทไว้ในหนังสือ อภิธรรมวาทว่า “พระศาสดา ผู้ทรงเป็นอริยธรรมแห่งโลกตรัสอริยธรรม ๔ อย่างคือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ฉันทะนั้นชื่อว่า ฉันทาธิปไตย ในเวลาที่จิตเกิดขึ้นอริยธรรมอื่นทั้ง ๓ พระศาสดาทรง แสดงว่าธรรมที่เป็นอุปการะโดยความเป็นผู้นำ ชื่อว่า อริยธรรม”^๘

สนอง วรอุไร ได้กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท ๔ คือ สูตรสำเร็จของชีวิต ตามที่พระพุทธเจ้า ตรัสไว้ว่า จิตเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย จิตประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จได้ด้วยจิต เพราะฉะนั้น ความสำเร็จจึงอยู่ที่ใจ ไม่ว่าเราต้องการอะไรหากเราตั้งใจกำหนดจิตไว้มั่นคง ทุกสิ่งจะสำเร็จได้ตั้งใจ และอิทธิบาท ๔ ให้ถึงขั้น คือ ทำสิ่งต่างๆ ด้วยใจรัก ด้วยความพากเพียร ด้วยใจจดจ่อ และใช้ปัญญาไตร่สวนอย่างสม่ำเสมอ แล้วความสำเร็จจะไม่หนีไปไหน^๙

บุญมี แทนแก้ว กล่าวว่าตามหลักพุทธศาสนากล่าวไว้ว่า ผู้หวังปฏิบัติในธรรมอันเป็นเครื่องนำไปสู่ความเจริญหรือสำเร็จตามความประสงค์ หมายความว่า เมื่อต้องการความเจริญก้าวหน้าต้องสร้างเหตุผลเพื่อให้เกิดผลนั้นๆ เพราะผลย่อมมาจากเหตุการณสร้างเหตุจนถึงแม้

^๖ ว.วชิรเมธี, คนสำราญงานสำเร็จ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๔, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, ๒๕๕๑), หน้า ๙๒.

^๗ พระพุทธโฆสเถระ, คัมภีร์วิสุทธิมรรค, (กรุงเทพมหานคร: ธรรมมิตเรन्द्र, ๒๕๕๗), หน้า ๑๑๔๒.

^๘ พระพุทธทศเถระ, อภิธรรมวาท, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๒๐๔.

^๙ สนอง วรอุไร, ทำชีวิตให้ดีและมีสุข, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, ๒๕๕๐), หน้า ๙๗.

จะยากยิ่งเพียงใดหากใช้คุณธรรมเข้าสนับสนุนแล้วยังจะสำเร็จตามประสงค์ได้คุณธรรมที่จะช่วยให้สำเร็จหรือความเจริญก้าวหน้าดังประสงค์คือ อธิธำม ๔^{๑๐}

สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย กล่าวว่าอธิธำม ๔ คุณธรรมที่นำไปสู่ผลที่มุ่งหมายหรือหนทางแห่งการดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จความถูกต้องและการเข้าถึงประโยชน์สุขนอกจากนี้อธิธำมยังเป็นธรรมที่อนุโลมได้ว่ามีจุดมุ่งหมายเพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติกิจการงาน เช่น ประสบความสำเร็จทางด้านการเรียนการประกอบอาชีพการดำรงชีวิต เป็นต้น^{๑๑}

๒.๑.๒ ความสำคัญของหลักอธิธำม ๔ ดังนี้

องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสถึง อธิธำม ซึ่งได้ทรงแสดงพระธรรมเทศนาที่ปรากฏในสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค ว่า ผู้ทรงรู้ทรงเห็น เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น ทรงบัญญัติอธิธำม ๔ ประการนี้และเพื่อเพิ่มพูนความสำเร็จ เพื่อให้ชำนาญ ในเรื่องความสำเร็จ เพื่อพลิกแพลงให้เกิดความสำเร็จ^{๑๒}

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กล่าวถึง อธิธำมวิงค์สุตตันตภาขณีย์ ดังนี้ คำว่า อธิธำม มีอธิบายว่า ความสำเร็จความสำเร็จด้วยดี กิริยาที่สำเร็จ กิริยาที่สำเร็จด้วยดี ความได้ ความได้เฉพาะ ความถึง ความถึงด้วยดี ความถูกต้อง การทำให้แจ้ง ความเข้าถึงธรรมเหล่านั้น คำว่า อธิธำม มีอธิบายว่า เวทนาขันธ สัญญาขันธ สังขารขันธ และวิญญาณขันธ บุคคลผู้เป็นอย่างนั้น (ผู้ได้ธรรมที่มีฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา) คำว่า เจริญอธิธำม มีอธิบายว่า ภิกษุเสพอ เจริญ ทำให้มากซึ่งธรรมเหล่านั้น เพราะฉะนั้นจึงเรียกว่า เจริญอธิธำม ๔ คือ คุณธรรมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติตามประสบความสำเร็จ ๔ ประการ^{๑๓}

มหาปริณิพพานสูตร พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงอานุภาพของอธิธำม ๔ ประการ ไว้ว่า อานนท์ กรุงราชคฤห์นารัณมัย ภูเขาคิชมุกขนารัณมัย อธิธำม ๔ ผู้ใดผู้หนึ่งเจริญให้มากแล้ว ทำให้เป็นดุจยานแล้ว ทำให้เป็นที่ตั้งแล้ว ให้ตั้งมั่นแล้ว สังสมแล้ว ปราภวดี ผู้นั้นเมื่อมุ่งหวัง พึงดำรงอยู่ได้หนึ่งกัลป์หรือเกินกว่าหนึ่งกัลป์ อธิธำม ๔ ตถาคตเจริญทำให้มากแล้ว ทำให้ เป็นดุจยานแล้ว ทำ

^{๑๐} บุญมี แท่นแก้ว, **จริยศาสตร์**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๙), หน้า ๑๔๒.

^{๑๑} สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, ผศ.ดร., **สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๒๓๘.

^{๑๒} ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๘๗/๒๑๙.

^{๑๓} มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **อธิธำมวิงค์สุตตันตภาขณีย์**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๓๕, ๓๔๒-๓๔๗.

ให้เป็นที่ตั้งแล้ว ให้ตั้งมั่นแล้ว สัมผัสแล้ว บรรลือแล้ว ตถาคตเมื่อมุ่งหวังพึงดำรง อยู่ได้หนึ่งกัลป์หรือเกินกว่าหนึ่งกัลป์^{๑๔}

พุทธสูตร เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะเจริญอิทธิบาท ๔ เหล่านี้ อธิบาท ๔ เป็นไฉน ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมเจริญอิทธิบาทประกอบด้วย ฉันทสมาธิและปธานสังขาร ย่อมเจริญอิทธิบาทประกอบด้วยวิริยสมาธิ จิตตสมาธิ วิมังสาสมาธิและปธานสังขาร ๔ เหล่านี้แล เพราะได้เจริญ ได้กระทำให้มาก ซึ่งอิทธิบาท ๔ เหล่านี้แล เขาจึงเรียกตถาคตว่าพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

ญาณสูตร ภิกษุทั้งหลาย จักขุเกิดขึ้นแล้ว ญาณเกิดขึ้นแล้ว ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว วิชชาเกิดขึ้นแล้ว แสงสว่างเกิดขึ้นแล้วแล้วแก่เราในธรรมทั้งหลายที่ไม่เคยได้ฟังมาก่อนว่า นี่เป็นอิทธิบาทที่ประกอบด้วย ฉันทสมาธิปธานสังขาร วิริยสมาธิปธาน จิตตสมาธิปธานสังขาร และวิมังสาสมาธิปธานสังขารนี้แล อันเราเจริญแล้ว^{๑๕}

๒.๑.๓ องค์ประกอบของหลักอิทธิบาท ๔ ดังนี้

องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสถึง อิทธิบาท ซึ่งได้ทรงแสดงพระธรรมเทศนาที่ปรากฏในพระอภิธรรมปิฎก อิทธิบาท ๔ ได้แก่ ภิกษุในธรรมวินัยนี้

- ๑) เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยฉันทะสมาธิและปธานสังขาร
- ๒) เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยวิริยสมาธิและปธานสังขาร
- ๓) เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยจิตตสมาธิและปธานสังขาร
- ๔) เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยวิมังสาสมาธิและปธานสังขาร^{๑๖}

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในอังคตฺตรนิกาย ทุกขนิบาตร ได้กล่าวถึง อิทธิบาท ในอิทธิบาทสูตร ดังนี้ ภิกษุนี้

เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยฉันทะสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากฉันทะและความเพียรสร้างสรรค์)

เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยวิริยสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิริยและ ความเพียรสร้างสรรค์)

^{๑๔} ที.ม.หา. (ไทย) ๑๐/๑๗๙/๑๒๗.

^{๑๕} พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเล่มที่ ๑๙, อิทธิบาทวิภังค์สูตรต้นตถาขณีย์, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๒๗๑-๒๗๓.

^{๑๖} อ.ภ.ว. (ไทย) ๓๕/๔๓๑-๔๖๕/๓๔๒ - ๓๕๗

เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยจิตตะสมาธิปานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากจิตจะ และความเพียรสร้างสรรค์)^{๑๗}

เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยวิมังสาสมาธิปานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิมังสาและความเพียรสร้างสรรค์)^{๑๗}

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) การปฏิบัติหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ มี ๔ ข้อ คือ

ฉันทะ มีใจรักคือพอใจจะทำสิ่งนั้นและทำด้วยใจรัก

วิริยะ พากเพียรทำคือขยันหมั่นประกอบหมั่นกระทำสิ่งนั้น

จิตตะ เอาจิตฝึกฝืนคือตั้งจิตที่รู้ในสิ่งที่ทำ

วิมังสา ใช้ปัญญาสอบสวนหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนเกินเลยบกพร่องขัดข้องเป็นต้น^{๑๘}

พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) ได้อธิบายว่า

อิทธิบาทคือทางที่จะถึงความสำเร็จ ๔ ประการคือ

๑) ฉันทะความพอใจ

๒) วิริยะความเพียร

๓) จิตตะความเอาใจใส่

๔) วิมังสาไตร่ตรองค้นคว้าในสิ่งนั้นๆ

ถ้าเรารักสิ่งนั้นเอาใจใส่สิ่งนั้นมันก็ก้าวหน้าการคิดการทำก็ก้าวหน้าต่อไปเพราะเรารักสิ่งนั้นถ้าไม่รักมันก็ไปไม่ได้^{๑๙}

ปริญญา จงวัฒนา กล่าวว่า อิทธิบาท ๔ คือ คุณธรรม ๔ ประการที่เป็นฐานนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

๑. ฉันทะ ความพอใจ ความพึงใจที่จะกระทำกิจใด ๆ เพื่อที่ได้รับผลสำเร็จตามปรารถนา

^{๑๗} อัง.ติก. (ไทย) ๒๐/๑๖๓/๔๐๓.

^{๑๘} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), **ธรรมบุญชีวิต**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ, ๒๕๕๐), หน้า ๓๖.

^{๑๙} พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ), **พจนานุกรมธรรมปัญญาฉันทะ**, (กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, ม.ป.ป.), หน้า ๑๕๐.

๒. วิริยะ ความเพียร คือ มีความขยันหมั่น เพียรที่จะกระทำกิจใด ๆ ที่ได้ตั้งปรารถนาไว้แล้ว และได้มีความพอใจ พึงใจ กระทำแล้วให้สำเร็จลุล่วงตามปรารถนา

๓. จิตตะ จิตจดจ่อ คือ มีสติ มีสมาธิ ในการที่จะกระทำกิจใด ๆ ที่ตั้งปรารถนาไว้แล้ว ได้มีความพอใจ พึงใจ ก่อกิจกรรมนั้นแล้ว ได้ใช้ความเพียรพยายามแล้ว ก็ต้องใช้กำลังใจ กำลังความคิด กำลังสติปัญญา และสมาธิ ไม่หันเหไปทางอื่น การกระทำกิจนั้นๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปตามปรารถนา

๔. วิมังสา ความไตร่ตรอง ทดสอบ ทดลอง พินิจพิจารณา เมื่อกระทำสิ่งใด ๆ แล้ว ย่อมประสบปัญหา ใหญ่บ้าง เล็กบ้าง ก็ต้องใช้การใคร่ครวญพิจารณาถึงปัญหาต่างๆ เหล่านั้น ด้วยอุบาย ปัญญา ตั้งข้อสมมติฐานเป็นเหตุ เพื่อที่จะหาปัจจัยองค์ประกอบในสิ่งที่ตนรู้มา เป็นข้อเปรียบเทียบเชิงกระทบ เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ และทำการทดสอบทดลอง สามารถให้ผลได้จริงตามที่ตั้งข้อสมมติหรือไม่ กระทำซ้ำแล้วซ้ำอีกจนมีความแน่ใจ จนสามารถประสบกับความสำเร็จได้ตามปรารถนาตั้งใจ^{๒๐}

สมพร เทพสิทธา ได้กล่าวถึง อิทธิบาท ๔ ว่าเป็นหนึ่งในคุณประการพึงให้ในจิตใจและพัฒนาให้เจริญงอกงามจนกลายเป็นมโนธรรม เนื่องจากเป็นคุณธรรมที่นำไปสู่มรรคแห่งผลมุ่งหมาย ๔ ประการ ได้แก่

๑) ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักที่จะทำในสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลยิ่งขึ้นไป

๒) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นด้วยความพยายาม เข้มแข็งอดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง

๓) จิตตะ ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่และทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาจิตใจฝกฝึไม่ให้ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเสื่อมถอยไป

๔) วิมังสา ความใคร่ครวญ คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นหาวิธีแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นเจริญขึ้นเพื่อไปสู่ความสัมฤทธิ์ผล^{๒๑}

นิชาภัทร เงินจตุรัส กล่าวว่าองค์ประกอบของอิทธิบาท ๔ ประกอบด้วยหลักธรรมที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในด้านการเรียนและด้านอื่น ๆ อีกด้วย มี ๔ ประการคือ

^{๒๐} ปริญญา จงวัฒนา, **พุทธธรรมเพื่อกัลยาณมิตร**, (กรุงเทพมหานคร: บจก. ศิลป์สยามบรรจภัณฑ์และการพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๔๔ – ๑๔๕.

^{๒๑} สมพรเทพสิทธา, **คุณธรรมและจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๔๒), หน้า ๒๙.

๑. ฉันทะ คือ ความรักความพอใจในหน้าที่การเรียนและการได้รับมอบหมายไม่ทำเพื่อสักแต่ว่าทำมีความทุ่มเทเพื่อหวังให้การเรียนนั้นออกมาได้เป็นที่ชื่นชอบและพอใจ ทั้งตนเองและผู้อื่นด้วย

๒. วิริยะ คือ ความเพียรพยายามในหน้าที่การเรียนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากหรือง่ายก็ต้องพยายามจนให้ถึงที่สุดไม่ย่อท้อจนกว่าการเรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่ล้มเลิก ความเพียรก่อนที่จะได้ลองทำด้วยตัวเอง

๓. จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ในการเรียนของตนเองไม่คิดไปในเรื่องอื่นนอกจากเรื่องเรียน เมื่อทำหน้าที่ของตนเองไม่สำเร็จมีความใส่ใจอยู่เสมอเพื่อที่จะได้นำมาแก้ไขให้ดีขึ้น

๔. วิมังสา คือ การใคร่ครวญไตร่ตรองหาเหตุผลของความผิดพลาดที่เกิดขึ้นว่ามันเกิดขึ้นได้เพราะอะไรแล้วหาหนทางแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้ดียิ่งขึ้นไป^{๒๒}

วิทย์ วิศทเวทย์ และ เสฐียรพงษ์ วรรณปก ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของอิทธิบาท ๔ ไว้ดังนี้ องค์ประกอบของ อิทธิบาท ๔ ได้แก่

๑. ฉันทะ คือ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น

๒. วิริยะ คือ ความเพียรหมั่นประกอบสิ่งนั้น

๓. จิตตะ คือ ความเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น

๔. วิมังสา คือ การหมั่นตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น^{๒๓}

อัมพร หงส์เจ็ด กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักอิทธิบาท ๔ หมายถึง ส่วนประกอบของหลักธรรมมีด้วยกัน ๔ ประการ ได้แก่

๑. ฉันทะ คือความพอใจ รักใคร่ ชอบเต็มใจในการทำงานอยู่เสมอ (เป็นกลาง, เป็นกุศล หรืออกุศลก็ได้) และทุ่มเทความสามารถ ทุ่มเทชีวิตเพื่อให้งานนั้นสำเร็จและได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป มีความปรารถนาที่จะทำงานนั้นให้ดีที่สุด นั่นคือ มีกุศลฉันทะหรือธรรมฉันทะ กัดตุกกัมยตาฉันทะ คือความต้องการที่จะทำ หรือความอยากทำให้ดี ซึ่งจะตรงข้ามกับกับตัณหาฉันทะ คือความอยากเสพอยากได้ อยากเอา เพื่อตัวเป็นฝ่ายอกุศลและทุ่มเทความสามารถ ทุ่มเทชีวิตเพื่อให้งานนั้นสำเร็จและได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป มีความปรารถนาที่จะทำงานนั้นให้ดีที่สุด โดยไม่พะวงกับสิ่งล่อที่คอยเร้าอารมณ์ให้หลงไปตามอำนาจหรือผลตอบแทนทั้งหลาย เป็นการทำงานที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจนโดยมีความกระตือรือร้นที่จะค้นหาความจริงเป็นสิ่งที่ดำรง

^{๒๒} ณิชากัทร เงินจัตุรัส, “การประยุกต์หลักอิทธิบาท๔ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนวรณรัตน์ศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๓๔.

^{๒๓} วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, **หนังสือเรียนวิชาพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕**, (กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๔), หน้า ๘๘

๒. **วิริยะ** คือ ความพากเพียร ขยัน อุตสาหะ บากบั่นมีความเข้มแข็งอดทน มุมนะที่จะทำงานให้สำเร็จไม่ท้อถอย ไม่เลิกละ มีการทำงานได้อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง จนกว่างานนั้นจะประสบผลสำเร็จ รวมทั้งมีความอาจหาญกล้า กล้าใจสู้ไม่หวั่นกลัว ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบากต่างๆ ในการทำงานให้มองความยากลำบากและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ท้าทายที่ต้องเอาชนะเพื่อให้งานสำเร็จให้ได้ เป็นความเพียรพยายามที่จะต่อสู้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ กล้าที่จะเผชิญกับปัญหา หากขาดวิริยะเสียแล้วก็ไม่สามารถทำงานให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่นคือการทำงานต้องใช้ขันติ

๓. **จิตตะ** คือ ความคิดจดจ่อ เอาใจใส่ ผู้ที่มีใจจดจ่ออยู่กับหน้าที่และการงานที่ทำมีความตั้งมั่นมีสมาธิมั่นคงอยู่กับงาน ทำงานด้วยความไม่ประมาท ไม่ปล่อยปละละเลยในงานที่ทำ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไปจากงาน บางครั้งอาจทำงานขลุกข่วนอยู่ได้ทั้งวันทั้งคืนไม่สนใจอย่างอื่นได้แต่สนใจที่จะรับรู้ในเรื่องที่กำลังทำอยู่

๔. **วิมังสา** คือ การใช้ปัญญาสอบสวน หรือการหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผลแห่งความสำเร็จในการทำงาน เป็นการพิจารณาไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องในงานที่ทำอยู่เสมอ โดยรู้จักค้นคว้า ทดลอง คิดค้นหารทางแก้ไข ปรับปรุงงานและวิธีการทำงานให้ดีขึ้น และก้าวหน้ายิ่งขึ้นอยู่เสมอ^{๒๔}

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า อิทธิบาท ๔ หมายถึง

ธรรมที่บุคคลใดที่ได้ยึดถือปฏิบัติตามแล้วและเมื่อปฏิบัติให้ครบทั้ง ๔ ประการแล้วย่อมเข้าถึงซึ่งความสำเร็จซึ่งประกอบด้วย ธรรม ๔ ประการตามที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้ว คือ

- ๑) **ฉันทะ** คือความพอใจ รักและชอบใจเต็มใจในการทำงานอยู่นั้นและมีความสุขกับงานนั้น
- ๒) **วิริยะ** คือ ความเพียร ขยัน บากบั่นมีความอดทน มานะที่จะทำงานให้สำเร็จโดยลุล่วง ไม่ท้อถอยและไม่หยุดความพยายามเมื่อเจอกับอุปสรรคหรือปัญหาน้อยใหญ่

๓) **จิตตะ** คือ ความ เอาใจใส่ มีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ทำมีความตั้งมั่นมีสมาธิมั่นคงอยู่กับงานนั้น ทำงานด้วยความไม่ประมาทมีความรอบคอบเสมอ

๔) **วิมังสา** คือ การใช้สติปัญญาไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผลแห่งความสำเร็จในการทำงานและเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็แก้ปัญหาโดยการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน

^{๒๔} อัมพร หงษ์เจ็ด, “การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ ใช้ในปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๒๑-๒๒.

ดังนั้น หลักอหิบาท ๔ นั้นมีความสำคัญต่อการประกอบกิจการงานในทุกๆสาขาอาชีพ เพราะหากใครนำมาปฏิบัติตามแล้วจะทำให้บุคคลนั้นนำพาองค์กรประสบความสำเร็จอย่างสูงสุดอย่างแน่นอน

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารนั้น มีผู้ให้คำนิยามและความหมายและอธิบายไว้อย่างน่าสนใจและหลากหลายดังนี้

๒.๒.๑ ความหมายของการบริหาร ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารหมายถึงการปกครองเช่นการบริหารส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการเช่นบริหารธุรกิจ^{๒๕}

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น (Getting thing done through other people) เมื่อว่าตามคำนิยามนี้การบริหารในพระพุทธศาสนาได้เริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรมนับตั้งแต่ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ นั่นคือในวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ซึ่งทำให้เกิดพระสงฆ์คณะเป็นสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาอย่างนี้พระพุทธเจ้าก็ต้องบริหารคณะสงฆ์^{๒๖}

วิจิตร ศรีสะอ้าน กล่าวว่า “การบริหาร เป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสมก็คือการประสานความพยายามของคนเพื่อผลสัมฤทธิ์ของงานตาม เป้าหมายที่วางไว้”^{๒๗}

^{๒๕} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖), หน้า ๖๐๙.

^{๒๖} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต, ป.ธ.๙, Ph.D.), พุทธวิธีบริหาร, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๑.

^{๒๗} วิจิตร ศรีสะอ้าน, เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบการบริหารการศึกษาเล่ม ๑ หน่วยที่ ๑- ๑๕, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๑), หน้า ๑๙.

ธงชัยสันติวงศ์ กล่าวว่า การบริหารนั้นคือ กระบวนการวางแผนการจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุมกำลังพยายามของสมาชิกองค์การให้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้^{๒๘}

กิตติมา ปรีดีติลล กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการสั่งการและควบคุมกิจกรรมของสมาชิกในองค์การรูปร่าง เพื่อวัตถุประสงค์ในการทำให้เป้าหมายและจุดมุ่งหมายของสถาบันสำเร็จผล^{๒๙}

สมคิด บางโม ได้กล่าวว่า การบริหารหรือการจัดการ หมายถึงศิลปะการใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์การและนอกองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ^{๓๐}

พะยอม วงศ์สารศรี ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึงกระบวนการที่ผู้จัดการใช้ ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจของสมาชิกในองค์การ การตระหนักถึง ความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้าน ความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคุมไปด้วยองค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้^{๓๑}

ปราชาญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม ซึ่งจะทำงานกระบวนการต่างๆ เหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเสมอ^{๓๒}

ธีระรัตน์ กิจจารักษ์ ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารคือ การใช้ศาสตร์และศิลป์เป็นการนำเอาทรัพยากรทางการศึกษา(Administration Resource) มาประกอบตาม กระบวนการบริหาร (Process of Administration) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๓๓}

^{๒๘} ธงชัย สันติวงศ์, **การบริหารสู่ศตวรรษที่ ๒๑**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทประชุมช่างจำกัด ๒๕๕๖), หน้า ๗๘.

^{๒๙} กิตติมา ปรีดีติลล, **ทฤษฎีบริหารองค์การ**, (กรุงเทพมหานคร: ธนะการพิมพ์, ๒๕๓๙), หน้า ๔.

^{๓๐} สมคิด บางโม, **การบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๕), หน้า ๖๑.

^{๓๑} พะยอม วงศ์สารศรี, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร: พรานนกการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๓๖.

^{๓๒} ปราชาญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง, **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒.

^{๓๓} ธีระรัตน์ กิจจารักษ์, **คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๑.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ กล่าวว่า การบริหาร การบริหารจัดการเป็นกระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่องกันและประสานงานกัน ซึ่งผู้บริหารต้องเข้ามาช่วยเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ^{๓๔}

เสนาะ ตีเยาว์ กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง^{๓๕}

อรุณรักรธรรม ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารหมายถึงการทำงานตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปมุ่งถึงความสำเร็จร่วมกันโดยยึดหลักความสำเร็จนั้นจะต้องเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการหรือผลงานนั้น การบริหารงานเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์^{๓๖}

มัลลิกา ต้นสอน ได้ให้ความหมายของการบริหาร (Administration) หมายถึงการกำหนดแนวทางหรือนโยบาย การสั่งการ การอำนวยการ การสนับสนุน และการตรวจสอบ ให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ^{๓๗}

ศจี อนันต์นพคุณ กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป นำทั้งศาสตร์และศิลป์ มาใช้ในการทำงานร่วมกัน เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยการบริหารอย่างเหมาะสมและใช้กระบวนการบริหารอย่างมีระบบ^{๓๘}

พนัส หันนาคินทร์ สรุปว่า การบริหาร คือ กระบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจตลอดจนใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ที่มีอยู่หน่วยงานนั้น ๆ ให้ดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ^{๓๙}

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ ได้นำเสนอบทความเรื่อง การบริหารและการบริหารจัดการ ในการศึกษาความหมายของการบริหารและการบริหารจัดการ ควรทำความเข้าใจกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเป็นเบื้องต้นก่อนกล่าวคือสืบเนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์ สังคม ซึ่งหมายถึง มนุษย์โดยธรรมชาติ

^{๓๔} ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมสารจำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒.

^{๓๕} เสนาะตีเยาว์, **หลักการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๓.

^{๓๖} อรุณรักรธรรม, **หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๘.

^{๓๗} มัลลิกาดต้นสอน, **การจัดการยุคใหม่**, (กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ทจำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๑๐.

^{๓๘} ศจี อนันต์นพคุณ, **กลวิธีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ**, (สงขลา: ชลบุตรกราฟฟิค, ๒๕๔๒), หน้า ๓.

^{๓๙} พนัส หันนาคินทร์, **ประสบการณ์ในงานบริหารบุคลากร**, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐.

ยอมอยู่รวมกันเป็นกลุ่มแต่อาจมีข้อยกเว้นน้อยมากที่มนุษย์อยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง เช่น ฤๅษี การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มอาจมีได้หลายลักษณะและ เรียก ต่างกันเป็นต้นว่าครอบครัว (Family) เผ่าพันธุ์ (Tribe) ชุมชน (Community) สังคม (Society) และประเทศ (Country) เมื่อมนุษย์อยู่รวมกับธรรมชาติอีกทั้งในแต่ละกลุ่มจะต้องมี “ผู้นำกลุ่ม” รวมทั้งมี “แนวทางหรือวิธีการควบคุมภายในกลุ่ม” เพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย สภาพเช่นนี้ โดย ผู้นำกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น ในระดับประเทศของภาครัฐ ในปัจจุบัน “ผู้บริหาร” ขณะที่การ ควบคุมดูแลกันภายในกลุ่มนั้น เรียกว่า การบริหาร (Administration) หรือการบริหารราชการ (Public Administration) ด้วยเหตุผลเช่นนี้ มนุษย์จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงจากการราชการได้ง่าย และทำให้กล่าวได้อย่างมั่นใจว่า “ที่ใดมีประเทศ ที่นั่นย่อมมีการบริหาร”^{๔๐}

สมพงษ์ เกษมสิน สรุปว่า การบริหาร คือการใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด^{๔๑}

จุมพล สวัสดิยากร สรุปว่า การบริหาร คือ การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปรวมกันทำงานเพื่อจุดประสงค์อย่างเดียวกัน^{๔๒}

ทิพาดี เมฆสุวรรณ กล่าวไว้ใน “เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานภาครัฐ ” ว่า การบริหารเป็นการใช้ทรัพยากร อันได้แก่คน เงิน วัสดุสิ่งของเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ส่วน การบริหารงานบุคคลเป็นเรื่องการแสวงหาพัฒนาข้าราชการไว้และใช้ทรัพยากรที่เป็นคน ให้บริหารทรัพยากรอื่นๆ ให้ได้ประโยชน์ต่อหน่วยสูงสุด^{๔๓}

ภาวดี ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไทฉะบุตร กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การจัดการ หรือการควบคุมกิจการต่างๆของรัฐ เช่น การบริหารการเงินของมูลนิธิ บริหารกิจการภาษี การบริหาร

^{๔๐} วิรัช วิรัชนิการวรรณ, “การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของการบริหารบริหารการพัฒนาและการบริหารจัดการ”, **รัฐาภิรักษ์**, ปีที่ ๔๙ ฉบับที่ ๒ (๒๕๕๐).

^{๔๑} สมพงษ์ เกษมสิน, **การบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ลักษณ์, ๒๕๔๒), หน้า ๒๑.

^{๔๒} จุมพล สวัสดิยากร, **หลักการบริหารและมนุษย์สัมพันธ์**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐.

^{๔๓} ทิพาดี เมฆสุวรรณ, **เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคลภาครัฐ: เล่มที่ ๑ หน่วยที่ ๑๗ การบริหารงานบุคคลภาครัฐ**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ม.ป.ป.), หน้า ๑๗.

กิจการแพทย์ การบริหารที่ดินรกร้างว่างเปล่า การบริหารกิจการอุตสาหกรรมและอื่นๆ ที่เป็นงานที่เรียกกันว่ารัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration)^{๔๔}

วัชร บวรณสิงห์ กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทางสังคม ซึ่งพิจารณาได้เป็น ๓ ทาง คือ

๑. ทางโครงสร้าง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาขั้นตอนของสายการบังคับบัญชา
๒. ทางหน้าที่เป็นขั้นตอนของหน่วยงานที่ระบุหน้าที่ บทบาท และความรับผิดชอบและเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย
๓. ทางปฏิบัติการ เป็นกระบวนการบริหารดำเนินการในสถานการณ์ที่ปฏิสัมพันธ์กันหรือร่วมกันทำปฏิกิริยาเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน^{๔๕}

บรรจบ เนียมมณี ได้ให้ความหมายไว้ว่าการบริหารคือกิจการต่างๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือ หลาย ๆ อย่างร่วมกันโดยประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

๑. บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป
๒. ต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน
๓. ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำร่วมกัน
๔. วัตถุประสงค์นั้นๆ ต้องตรงกันในหมู่บุคคลผู้ร่วมกระทำ^{๔๖}

วากเนอร์ และโฮลเลนเบค (Wagner & Hollenbeck) ให้ความหมายของการบริหารจัดการ ว่าเป็นกระบวนการวางแผนการจัดองค์การ การดำเนินงานและการควบคุมเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมาย^{๔๗}

โฮล (Holt) กล่าวว่า การบริหาร เป็นศิลปะของการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งพร้อมด้วยกระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การเป็นผู้นำและการควบคุม^{๔๘}

^{๔๔} ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และ วิบูลย์ ไตรณะบุตร, **หลัก และทฤษฎีการบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒), หน้า ๑.

^{๔๕} วัชร บวรณสิงห์, **การบริหารหลักสูตร**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒), หน้า ๙.

^{๔๖} บรรจบ เนียมมณี, **หลักการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๓), หน้า ๒๖๑.

^{๔๗} Wagner, J.A., & Hollenbeck, J.R. **Management of organization behavior**, (New Jersey: Prentice-Hall, 1995), p. 74.

^{๔๘} Holt, D.H. **Management principles and practices**, (New Jersey: Neglewood Cliff: Prentice - Hall, 1993), p. 3.

ซิมอน (Simon) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร คือ กิจกรรมตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน^{๔๙}

คุนส์และไวฮริช (Koontz & Wehrich) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการออกแบบและการดำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมของผู้ร่วมงาน กลุ่มบุคคลที่จะร่วมมือทำให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของพื้นฐานที่ต้องการ ดังนี้

๑. ผู้บริหารต้องทำตัวเป็นผู้จัดการใน การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การควบคุมดูแล
๒. การจัดการทุกชนิดในองค์กร
๓. ผู้จัดการนั้นจะต้องบริหารทุกระดับชั้น
๔. ผู้จัดการทุกคนต้องมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน พยายามสร้างสิ่งต่างๆให้สูงกว่ามาตรฐาน
๕. การจัดการนั้นเกี่ยวข้องกับผลผลิตทำให้ได้ผลผลิตมีขึ้นมาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๕๐}

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารคือ ศิลปะแห่งการใช้ความรู้ความสามารถใช้ประสบการณ์ ใช้ทักษะเฉพาะตน รวบรวม ระดมความรู้ความสามารถที่มี ดำเนินการจูงใจบุคลากรในองค์กรเดียวกัน หรือในสังคมเดียวกันให้ร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

๒.๒.๒ ความสำคัญของการบริหาร ดังนี้

พุทธบัญญัติพระวินัยเพื่อบริหารสงฆ์จึงมีพุทธบัญญัติพระวินัย หรือใช้เป็นข้อปฏิบัติของพระภิกษุ ตามพุทธบัญญัติว่า “ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลายอาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ

๑. เพื่อความดีแห่งสงฆ์
๒. เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์
๒. เพื่อข่มผู้เก้อยาก
๓. เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก
๔. เพื่อป้องกันอาสวะอันจักบังเกิดในปัจจุบัน

^{๔๙} Simon, Herbert.a., **Public Administration**, (New York: Alfred A Kuopf, 1996), p. 3.

^{๕๐} คุนส์และไวฮริช(Harold Koontz & Heinz Wehrich), Ninth Edition Management, (New York: McGrew Hillbook, 1991), p. 4.

๕. เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต
๖. เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส
๗. เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว
๘. เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัจธรรม
๙. เพื่อถือตามพระวินัย”^{๕๑}

พระมหาอุปัชฌาย์ วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) กล่าวว่า ผู้บริหารงานที่ดีจะต้องมีวิธีการ บริหารงานที่จะทำให้ชนะใจลูกน้อง ธรรมะสำหรับผู้บริหารงาน คือ จะต้องมีความหนักแน่นมั่นคง และสามารถเป็นเสาหลักในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกน้องได้ มีความสามารถในการแบ่งงานให้ลูกน้องทำตามความชำนาญของแต่ละคนและ รู้จักกระจายอำนาจให้แก่ลูกน้องได้ช่วยแบ่งเบาภาระของตนเอง ดังนั้นผู้บริหารงานที่ดีจึงเป็นผู้ที่คอยดูแลภาพรวมในการทำงานของบุคคลในองค์กร^{๕๒}

เมธาพันธ์ โพธิ์ธีโรจน์ ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการของพระพุทธองค์เพียบพร้อมไปด้วย ปรีชาญาณ ปฏิภาณ ปุณฺณพละ ผู้บริหารผู้นำและบุคลากรในองค์กรรู้ได้จริง ปฏิบัติการได้จริงและได้รับผลการ ปฏิบัติจริง (Really Enlightened) ผลพัฒนาของงานหมุนเวียนขับเคลื่อนไปตามยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี และแนวทางที่พระพุทธองค์ทรงพิสูจน์มาแล้วและบุคลากรในพุทธบริษัทสามารถพิสูจน์ให้เห็นผลด้วย ตนเองได้หรือถ้ามีปัญหาที่มีพระพุทธองค์และผู้นำระดับต่างๆคอยเป็นกัลยาณมิตรช่วยหรือแนะนำจน บรรลุผลสำเร็จในที่สุด โดยวิธีการดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดเอกภาพและดุลยภาพในองค์กรโดยส่วนรวมหรือหากเห็นว่ามีข้อขัดแย้งก็หาข้อยุติเป็นที่สุดได้และข้อยุตินั้นก็จะเป็นที่ยอมรับโดยสังคมทั้งหมดแล้ว จึงนำมาเป็นบรรทัดฐานในทางปฏิบัติและบังคับใช้เพื่อความผาสุกของบุคลากรในองค์กรอย่างยั่งยืน ต่อไป^{๕๓}

พิทยา บวรวัฒนา กล่าวว่า การบริหารเป็นเรื่องของการนำเอากฎหมายและนโยบายต่างๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ ด้วยความเที่ยงธรรมและอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้^{๕๔}

^{๕๑} อก.ทุก. (ไทย) ๒๐/๔๓๖/๑๑๐.

^{๕๒} พระมหาอุปัชฌาย์วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี), **คนสำราญงานสำเร็จ**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด มหาชน, ๒๕๕๐), หน้า ๒๕-๓๒.

^{๕๓} เมธาพันธ์ โพธิ์ธีโรจน์, “การวิเคราะห์การจตุตถการบริหารตามแนวมุขยศาสตร์”, **พุทธจักร** ปีที่ ๔๙ ฉบับที่ ๙ (กันยายน, ๒๕๔๘): ๔๗.

^{๕๔} พิทยา บวรวัฒนา, **การบริหารเชิงบูรณาการ**, (นนทบุรี: สำนักงานข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๖), หน้า ๒.

ศุภชัย ยาวะประภาษ กล่าวไว้ในหนังสือเรื่อง “การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทยกระแสใหม่และสิ่งท้าทาย” ว่า การบริหารงานบุคคลโดยตัวตนของศาสตร์ ความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องหรือโดยภาระหน้าที่แล้ว จะครอบคลุมสาระต่างๆ ที่อาจเรียกว่า กระบวนการบริหารบุคคล ซึ่งเริ่มตั้งแต่การได้มาซึ่งบุคลากรการพัฒนาการรักษาไว้และการใช้ประโยชน์จากบุคลากรโดยมีนโยบายเรื่องบุคคลขององค์การเป็นเงื่อนไขกำกับกับการมองการบริหารงานบุคคลแบบนี้เรียกว่า การบริหารงานบุคคลในความหมายที่แคบ^{๕๕}

ใจจริง บุญเรืองรอด กล่าวว่า การบริหารเป็นศาสตร์และศิลปะที่ผู้บริหารใช้ให้เกิดกระบวนการที่ช่วยให้สมาชิกขององค์กรได้ทำหน้าที่ไปสู่จุดมุ่งหมายขององค์กรทั้งนี้เกี่ยวข้องกับ การวางแผนการจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการและ การควบคุมงาน^{๕๖}

เฮลลรีเกิล (Hellriegel) กล่าวว่า “Management” หมายถึง ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น^{๕๗}

สมยศ นาวิการ ได้กล่าวถึงแนวคิดการบริหารไว้ว่าการบริหารงานไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของผู้นำโครงสร้างระบบราชการและหน้าที่ของผู้บริหารในองค์การแห่งหนึ่งซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ไปใช้กับองค์การเรียกว่าวิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) อย่างไรก็ตามผู้บริหารในแต่ละองค์การจะเผชิญกับสถานการณ์เฉพาะที่มีเอกลักษณ์ของตนเองไม่มีหลักสากลใดๆ ที่สามารถใช้ได้กับทุกปัญหาผู้บริหารต้อง มีการศึกษาการบริหารโดยมีประสบการณ์จากกรณีศึกษา (Case Study) จำนวนมากและวิเคราะห์ว่าวิธีการใดที่สามารถใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้^{๕๘}

วิลเลียม อูชิ (William Ouchi) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของการบริหาร คือ ทฤษฎี Z โดยหลังจากการศึกษาการบริหารของธุรกิจญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา และได้ทำการประสมประสานกันโดยมี แนวคิดด้านการบริหาร ดังนี้

๑. การจ้างงานระยะยาว
๒. การตัดสินใจเป็นเอกฉันท์

^{๕๕} ศุภชัย ยาวะประภาษ, การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทย: กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย, (กรุงเทพมหานคร: จุฑาทอง, ๒๕๔๘), หน้า ๑๓-๑๔.

^{๕๖} ใจจริง บุญเรืองรอด, การบริหารงานกิจการนักเรียน, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เอกสารและสถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๒), หน้า ๒๐.

^{๕๗} Don Hellriegel, Management third edition, (Addison: Wesley Publishing Company. lmc., 1982), p. 6.

^{๕๘} สมยศ นาวิการ, การบริหารตามสถานการณ์, (กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, ๒๕๔๕), หน้า ๔๙.

๓. ความรับผิดชอบเฉพาะบุคคล
๔. การประเมินผลและการเลื่อนตำแหน่งแบบค่อยเป็นค่อยไป
๕. การควบคุมในตัวเองไม่เป็นทางการโดยมีการวัดผลอย่างชัดเจนและเป็นทางการ
๖. เส้นทางอาชีพแบบเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับปานกลาง
๗. มีความเกี่ยวข้องในลักษณะครอบครัว^{๕๙}

จันทราณี สงวนนาม ได้กล่าวถึงปัจจัยทางการบริหารไว้ดังนี้

การบริหารงานในทุกองค์กรไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ตามจำเป็นจะต้องมีปัจจัยขั้นพื้นฐานและปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมีอยู่ ๔ ประการ ที่รู้จักกัน คือ ๔ M's ได้แก่

๑. คน (Man) บุคคลหรือกลุ่มคนในองค์กรที่ทำงานร่วมกัน
๒. เงิน (Money) งบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหาร
๓. วัสดุสิ่งของ (Materials) วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ
๔. การจัดการ (Management) การบริหารการจัดการองค์กร

ปัจจัยขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องนำมาสู่การบริหารของแต่ละองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้^{๖๐}

คัมแมน (Chapman) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึงการขับเคลื่อนงานภายในองค์กร ให้เดินไปข้างหน้าโดยอาศัยผู้อื่นประกอบด้วย

- ๑) การเป็นผู้นำ (Leadership)
- ๒) การแนะแนว (Guiding)
- ๓) การกระตุ้น (Motivative)
- ๔) การให้กำลังใจ (Inspiring)
- ๕) การสื่อสาร (Communication)
- ๖) การวางแผน (Planning)

^{๕๙} William Ouchi, Organization and Management, (Eaglewood Cliffs: Prentice Hill, 1971), p. 238.

^{๖๐} นางเมย์ อำนวยพันธุ์วิไล, “วิธีการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กตามหลักอิทธิบาท ๔ ของกลุ่มโรงเรียนชาวนวลักษณ์ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดกำแพงเพชร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๑๔.

๗) การจัดการ (Management)^{๖๑}

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง วิธีการ หรือกระบวนการบริหาร การศึกษา (Process of Educational Administration) และในแต่ละระดับหัวหน้าหน่วยงานได้ กำหนดหลักการบริหารไว้ซึ่งเรียกว่า “A general approach to Administration” ต่อมาได้มี กระบวนการ บริหารอย่างกว้างขวางและถือว่าเป็นกระบวนการบริหารแม่บททั่วไป และนำมาใช้เป็น กระบวนการศึกษาด้วย ซึ่งกระบวนการบริหารประกอบด้วย “POSDCORB”ตามที่ ลูเธอร์ กุลิค และ ลินดัลเออร์วิค (Luther Gulick and LyndalUrwick) ได้เสนอไว้แล้วดังนี้

๑) การวางแผน (Planning) คือการร่างโครงการอย่างกว้างๆ ว่ามีงานอะไรบ้างที่ต้อง ปฏิบัติตามลำดับ พร้อมหาแนวทางปฏิบัติ ระบุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน การลงมือปฏิบัติ

๒) การจัดรูปแบบ (Organizing) คือการจัดรูปแบบโครงสร้างหรือเค้าโครงสร้างการ บริหารโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆ ของหน่วยงานให้มีชัดเจน พร้อมกำหนดลักษณะและวิธีการประสานงานสัมพันธ์ตามลำดับขั้น

๓) การจัดวาง ตัวบุคคล (Staffing) คือการบริหารงาน บุคคลในหน่วยงานแสวงหาการ บรรจุแต่งตั้งการฝึกอบรมและพัฒนาการบำรุงขวัญการเลื่อนขั้นพิจารณาให้พ้นจากตำแหน่งงาน รวมทั้งการบำรุงรักษาสภาพของการทำงานที่ดีให้มีอยู่ตลอดไป

๔) การวินิจฉัยสั่งการ (Directing) คือการวินิจฉัยสั่งการหลังได้รับการวิเคราะห์พิจารณา โดยรอบคอบแล้วรวมทั้งการติดตามและให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ ในฐานะที่เป็นผู้บริหารหรือ ผู้นำของหน่วยงาน

๕) การประสานงาน (Co-ordination) คือการประสานงานหรือสื่อสัมพันธ์หน่วยงานย่อย หรือตำแหน่งต่างๆ ภายในองค์กรให้เข้ากันได้เพื่อให้งานเดินและมีประสิทธิภาพไม่มีการทำงาน ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้ง ทำให้ทุกฝ่ายประสานงานกลมเกลียวเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

๖) การเสนอรายงาน (Reapportion) คือการเสนอรายงานให้ผู้บริหารระดับต่างๆ ทราบ ความเคลื่อนไหว ความเป็นไปอย่างเป็นระยะๆ ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาทราบ ความก้าวหน้าของงานในส่วนของตนอยู่เสมอ การเสนอรายงานต้องมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานมีการ วินิจฉัย การประเมิน และมีการตรวจสอบเป็นระยะๆ ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงให้ทันทีหรือปรับปรุงใน อนาคต

^{๖๑} E.N. Chapman, **Supervisor Survival Kit**, second edition, (California: Science Research Associates Inc., 1995), p. 3.

๗) การจัดงบประมาณ (Budgeting) คือ การจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผนโครงการในการใช้จ่ายเงิน การบัญชี และการควบคุมดูแลการใช้เงิน หรือการตรวจสอบบัญชีโดยรอบรอบและรัดกุม^{๖๒}

เนตร์พัฒนา ยาวีราช เขียนในหนังสือเรื่องการจัดการสมัยใหม่ว่าแนวคิดทางการบริหารของเฮนรีฟาโยล์ผู้เป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการ และบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่เชื่อว่าการบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะและสนใจศึกษาองค์การโดยรวมและมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ Organizing ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ๕ อย่างคือ

๑. การวางแผน (Planning)
๒. การจัดองค์การ (Organizing)
๓. การบังคับบัญชา (Commanding)
๔. การประสานงาน (Coordinating)
๕. การควบคุม (Controlling)

ที่เรียกกันว่า POCCC พบว่าพนักงานมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์อันดีต่อการกันตรึงกันในมิตรภาพและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นวิถีทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จในองค์การ^{๖๓}

สมศักดิ์ สันธะระเวชญ์ ได้กล่าวถึงวงจรควบคุมการบริหารแบบมีคุณภาพ PDCA มีภารกิจหลักของการควบคุมอยู่๔ขั้นดังนี้

๑) การวางแผน (Plan) คือการวางแผนช่วยพัฒนาความคิดต่างๆเพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาเริ่มลงมือปฏิบัติ (DO) ในแผนงานที่ดีมีประสิทธิภาพได้แก่

- ๑.๑) กำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน
- ๑.๒) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจน
- ๑.๓) กำหนดวิธีการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจนและถูกต้อง

แม่นยำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

๒) การปฏิบัติตามแผน (DO) ประกอบด้วยการทำงาน ๓ ลักษณะดังนี้

๒.๑) การวางแผนกำหนดการ ได้แก่ การแยกกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องกระทำการ กำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง

^{๖๒} ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์, การบริหารการศึกษา, (ภาควิชาพื้นฐานการศึกษาคณะครุศาสตร์ครุบุรีรัมย์, ๒๕๒๗), หน้า ๕๑.

^{๖๓} เนตร์พัฒนา ยาวีราช, การจัดการสมัยใหม่, (กรุงเทพมหานคร: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส, ๒๕๔๖), หน้า ๘.

๒.๒) การจัดทำแบบแมทริกซ์ การจัดแบบนี้สามารถช่วยดึงเอาผู้เชี่ยวชาญหลาย แขนง แหล่งต่าง ๆ มาได้เพื่อช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ

๒.๓) การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน

๓) การตรวจสอบ (CHECK) การตรวจสอบทำให้รับรู้สภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่ เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผน ซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้

๓.๑) กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

๓.๒) การรวบรวมข้อมูลและการพิจารณากระบวนการทำงาน

๓.๓) การรายงาน เสนอผลการประเมินทั้งมาตรการการป้องกันความผิดพลาดหรือ ความล้มเหลว เช่น รายงานเป็นทางการแบบสมบูรณ์และแบบไม่เป็นทางการ

๔) การแก้ปัญหา (ACT) ผลของการตรวจสอบหากพบว่าเกิดข้อผิดพลาดขึ้นจะทำงานได้ไม่ ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐานให้ปฏิบัติการแก้ไขปัญหามาตาม ลักษณะปัญหาที่ค้นพบ เช่น ผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย ต้องแก้ที่ต้นเหตุ ดังแสดงภาพวงจรการควบคุม^{๖๔}

๒.๒.๓ แนวคิดทฤษฎีทางการบริหาร

แนวคิดทฤษฎีทางการบริหารนั้นมีมานานและมีอยู่ในทุกกลุ่มที่ต้องใช้การบริหาร ซึ่งมีทั้ง แนวคิดทางพุทธศาสนา ทั้งแนวคิดของนักวิชาการทั้งในและนอกประเทศ ดังนี้

๑) ทฤษฎีการจัดการเชิงบริหาร (Administrative Management)

Henry Fayol พัฒนาทฤษฎีการบริหารขึ้น๑๔ข้อโดยเรียกว่าทฤษฎีหลักการบริหารความ ยืดหยุ่น สามารถดัดแปลงให้เข้ากับความต้องการทั้งหมดของหลักการได้แก่

๑..๑ การแบ่งงาน (Division of Work) การแบ่งงานระหว่างคนงานกับผู้จัดการจะ ช่วยเพิ่มผลผลิตของเขา

๑.๒ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) เป็น สิทธิ จะออกคำสั่งและใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมทำตามคำสั่งระหว่าง อำนาจหน้าที่เป็น ทางการ (ได้จากตำแหน่งที่ตัวเองครองอยู่) กับ อำนาจหน้าที่ส่วนบุคคล(ตั้งอยู่บน พื้นฐานของเขาวิน ปัญญา ประสบการณ์และความสามารถส่วนบุคคล) คนในองค์กรต้องการอำนาจ หน้าที่มากขึ้นแต่ กลัวความรับผิดชอบการกลัวความรับผิดชอบดังกล่าวทำให้ความริเริ่มเป็นอัมพาต ด้วยจะต้องดำเนิน ขั้นตอนพิเศษเพื่อชักจูงคนให้ยอมรับความรับผิดชอบในขณะที่ใช้อำนาจหน้าที่

^{๖๔} สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชย์, มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาพานิชสำราญ ราษฎร์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๘๘ – ๑๙๐.

๑.๓. วินัย (Discipline) วินัยมีความจำเป็นเพื่อให้การบริหารมีความราบรื่น

๑.๔. เอกภาพของการบังคับบัญชา (Unity of Command) พนักงานควรได้รับคำสั่งจากหัวหน้าเพียงคนเดียวเท่านั้น คนที่มีหัวหน้ามากกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกันอยู่รอดได้ยาก

๑.๕. ความเป็นเอกภาพของคำสั่ง (Unity of Direction) เป็นความคิดเดียวและแผนการเดียวสำหรับกิจกรรมกลุ่มหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เอกภาพของการบังคับบัญชาไม่อาจเกิดขึ้นได้ ถ้าปราศจากเอกภาพของคำสั่ง

๑.๖. ให้ผลประโยชน์ขององค์กรมีความสำคัญกว่าผลประโยชน์ (Subordination of Individual Interests of the General Interest) ผลประโยชน์ของ พนักงานคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งไม่ควรอยู่เหนือผลประโยชน์ขององค์กร

๑.๗. ค่าตอบแทน (Remuneration) ค่าตอบแทนของบริหารความยุติธรรมและถูกต้อง

๑.๘. การรวมอำนาจไว้ในส่วนกลาง (Centralization) การรวมอำนาจไว้ในส่วนกลางเป็นระเบียบตามธรรมชาติในองค์กรใหญ่ๆ มีความจำเป็นในการจัดตั้งคนกลางที่มีความริเริ่มก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้จัดการความน่าเชื่อถือของผู้ใต้บังคับบัญชา และ เงื่อนไขของธุรกิจ

๑.๙. หลักสเกลาร์ (Scalar Chain) ถ้ามีการใช้กฎขององค์กรที่เป็นระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชาสองคนในต่างแผนกอาจต้องใช้เวลายาวนานและซับซ้อนคนหนึ่งอาจส่งข้อความขึ้นไปตามสายการบังคับบัญชาแล้วรอนถึงจุดหมายปลาย

๑.๑๐. ลำดับ (Order) คนที่เหมาะสมควรอยู่ในที่เหมาะสมความรู้ละเอียดในข้อกำหนดของมนุษย์และทรัพยากรขององค์กรและความสมดุลที่คงที่ระหว่างข้อกำหนดเหล่านี้กับทรัพยากร

๑.๑๑. ความเที่ยงธรรม (Equity) ความเที่ยงธรรมและความเสมอภาคจากการปฏิบัติคือผลลัพธ์ของการรวมกันของความเมตตาและความยุติธรรม

๑.๑๒. ความมั่นคงในงานของบุคลากร (Stability of Tenure of Personnel) สนับสนุนความมั่นคงในงานของบุคลากรเพื่อประกันถึงความราบเรียบในการปฏิบัติการกิจความไม่มั่นคงในงานคือเหตุผลและผลของการทำงานที่ไม่ดี

๑.๑๓. ความริเริ่ม (Initiative) ความริเริ่มประกอบด้วย การคิดแผนอย่างรอบคอบและประกันถึงความสำเร็จของมันเป็นแหล่งที่ยิ่งใหญ่ของความเข้มแข็งในธุรกิจเพื่อสนับสนุนความคิดริเริ่มผู้บังคับบัญชาต้องแสดงไหวพริบที่ดีให้มากและความพร้อมที่จะละทิ้งความถือดี

๑.๑๔. ความสามัคคีในหมู่คณะ (Esprit Dee Corps) ความสามัคคีของบุคลากรในองค์กรด้วยทัศนคติที่จะสร้างความสำนึกของความสามัคคีในหมู่ส่วนบุคคลที่สูงนอกจากจะเป็นตัวอย่างเน้นคุณธรรมแล้วผู้จัดการไม่ควรยึดถือว่าแบ่งแยกแล้วปกครอง การแบ่งแยกกำลังศัตรูให้

อ่อนแอเป็นเรื่องที่ฉลาดแต่การแบ่งแยกทีมของตัวเองเป็นความบาปต่อธุรกิจการพัฒนความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรและจัดตั้งผลประโยชน์ร่วมกัน^{๖๕}

๒) ทฤษฎีการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Management)

Frederick W. Taylor ปัญหาคนงานทำงานไม่เต็มศักยภาพนั้นสามารถจะแก้ไขได้ด้วยการออกแบบงานและการจัดสิ่งจูงใจเสียใหม่ เสนอหลักการ ๔ ประการคือ

๒.๑ ให้ใช้วิธีวิทยาศาสตร์กำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดเพื่อทดแทนวิธีที่คนงานทำกันมาแบบลองผิดลองถูก

๒.๒ ให้มีการวางแผนเพื่อทดแทนการปล่อยให้คนงานเลือกวิธีการของเขาเอง

๒.๓ ให้คัดเลือกคนงานที่มีความสามารถแล้วให้การฝึกอบรมและพัฒนาให้มีการทำงานร่วมกัน

๒.๔ ใช้หลักการแบ่งงานกันระหว่างผู้บริหารและคนงานเพื่อให้แต่ละฝ่ายทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมที่สุด^{๖๖}

๓) ทฤษฎีการบริหารแบบราชการ (Bureaucratic Management)

Max Weber การบริหารแบบราชการเป็นอีกทฤษฎีหนึ่งที่ต้องการจัดการอย่างเป็นเหตุเป็นผลไม่ปล่อยให้เป็นไปตามอำเภอใจของผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการ เขาก็ตระหนักและเข้าใจดีว่าหลักการบริหารเป็นไปได้ยากในโลกแห่งความเป็นจริงแนวคิดของเขาสามารถจะนำไปใช้กับการบริหารองค์การได้ดีจากหลักการสำคัญ ๗ ประการดังนี้ คือ

๓.๑ หลักการกฎและระเบียบข้อบังคับ เพื่อความคุมการตัดสินใจ

๓.๒ หลักความไม่เป็นส่วนตัวบริหารต้องอยู่ภายใต้กฎและระเบียบข้อบังคับเพื่อให้ปลอดจากการกระทำตามอำเภอใจ

๓.๓ หลักการแบ่งงานกันตามความถนัดหรือความชำนาญเฉพาะทาง

๓.๔ หลักการมีโครงสร้างสายการบังคับบัญชา

๓.๕ หลักความเป็นอาชีพที่มั่นคง

๓.๖ หลักการมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ โดยมีกฎระเบียบ

๓.๗ หลักความเป็นเหตุเป็นผล ในการะบวนการตัดสินใจเพื่อบรรลุจุดหมาย^{๖๗}

^{๖๕} ชาญชัย อาจินสมาจาร, ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก, (กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน, ๒๕๕๑), หน้า ๒๓ - ๒๖

^{๖๖} วิโรจน์ สารรัตน์, การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิทยวิสุทธิ, ๒๕๔๒), หน้า ๑๕.

^{๖๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘.

๔) พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูรธมมจิตโต) ได้กล่าวไว้ว่าหลักพุทธวิธีการบริหารมีดังนี้
พุทธวิธีการบริหาร การศึกษาพุทธวิธีการบริหารในครั้งนี้ขอใช้หน้าที่ของนักบริหารเป็น
กรอบในการพิจารณา หน้าที่ (Function) ของนักบริหารมีอยู่ ๕ ประการ ตามคำย่อในภาษาอังกฤษ
ว่า POSDC คือ

P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางดำเนินงานในปัจจุบัน
เพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

O คือ Organizing หมายถึง การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของ
สมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากรเป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากร
และการใช้คนให้เหมาะกับงาน

D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตาม
แผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีภาวะผู้นำ

C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการ
ปฏิบัติงานภายในองค์กรรวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

ดังนั้น เมื่อพิจารณาพุทธวิธีบริหารในประเด็นที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดองค์กร
การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ และการกำกับดูแล ตามลำดับดังต่อไปนี้

(๑) พุทธวิธีในการวางแผน คือ การใช้วิสัยทัศน์กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และ
พันธกิจ ให้ชัดเจน เพื่อให้สมาชิกได้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน วิสัยทัศน์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถ
วาดภาพจุดหมายปลายทางได้ชัดเจนและใช้สื่อสารให้สมาชิกภายในองค์กรยอมรับและดำเนินไปสู่
จุดหมายปลายทางนั้นองค์กรทั้งหมดก็จะถูกขับเคลื่อนไปด้วยวิสัยทัศน์นี้

(๒) พุทธวิธีในการจัดองค์กร คือ การกระจายอำนาจ การให้ความเคารพซึ่งกันและกัน
หมายถึง ลูกน้องต้องให้ความเคารพหัวหน้า ในทางพระพุทธศาสนาพระพุทธเจ้าทรงกำหนดให้
พระภิกษุต้องเคารพกันตามลำดับพรรษา ผู้บวชทีหลังต้องแสดงความเคารพต่อผู้บวชก่อน และการ
ใช้คนให้เหมาะกับงานในองค์กร

(๓) พุทธวิธีในการบริหารงานบุคคล คือ การจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร การจัดสรร
ภาระหน้าที่ให้ปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ มีระบบการให้รางวัลและการลงโทษ นั่นคือ ใคร
ทำดีก็ควรได้รับการยกย่อง ใครทำผิดก็ควรได้รับการลงโทษ

(๔) พุทธวิธีในการอำนวยการ คือ การสื่อสารเพื่อการบริหารการดำเนินงาน ใช้หลัก
๔ ส. ได้แก่

๑) สันติสนา (แจ่มแจ้ง) หมายถึง อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนแจ่ม
แจ้งช่วยให้สมาชิกปฏิบัติตามได้ง่าย

๒) สมาทปนา (จงใจ) หมายถึง อธิบายให้เข้าใจและเห็นชอบกับวิสัยทัศน์จนเกิดศรัทธา และความรู้สึกว่าต้องฝืนให้ไกลและไปให้ถึง

๓) สมุตเตชนา (แก้กลัวกลัว) หมายถึง ปลุกใจให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความกระตือรือร้นในการดำเนินการไปสู่เป้าหมาย

๔) สัมปหังสนา (ร่าเริง) หมายถึง สร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร ซึ่งจะส่งเสริมให้สมาชิกมีความสุขในการทำงาน และความสามารถในการจงใจคนของพระพุทธเจ้า ตรงกับพระสมัญญานาว่า ตถาคต หมายถึง คนที่พูดอย่างไรแล้วทำอย่างนั้นพระพุทธเจ้าทรงมีภาวะผู้นำสูงมาก เพราะทรง

(๑) สอนให้รู้ (ยถาวาทิ)

(๒) ทำให้ดู (ตถาการิ)

(๓) อยู่ให้เห็น (ยถาวาทิ ตถาการิ)

ยิ่งไปกว่านั้น การสั่งการแต่ละครั้งของพระพุทธเจ้าเป็นที่ยอมรับได้ง่ายเพราะไม่ทรงใช้วิธีเผด็จการ แต่ทรงใช้วิธีการแบบธรรมาธิปไตย ดังที่ทรงจำแนกแรงจูงใจในการทำความดี ซึ่งเรียกว่า อธิปไตย ๓ ประการ ดังนี้

(๔) อัตตาริปไตย การทำความดีเพราะยึดผลประโยชน์หรือความพอใจของตนเป็นที่ตั้ง

(๕) โลการิปไตย การทำความดีเพราะต้องการให้ชาวโลกยกย่อง นั่นคือ ยึดทัศนะหรือคะแนนนิยมจากคนอื่นเป็นที่ตั้ง

(๖) ธรรมาธิปไตย การทำความดีเพื่อความดี ทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ นั่นคือยึดธรรมคือหน้าที่เป็นสำคัญ

๕) พุทธวิธีในการกำกับดูแล คือ การควบคุม การกำกับดูแลสมาชิกภายในองค์กรให้ปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ พระพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญแก่การกำกับดูแลองค์กรเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ทรงบัญญัติพระวินัยเพื่อให้พระสงฆ์ใช้เป็นมาตรฐานควบคุมความประพฤติให้เป็นแบบเดียวกัน ทรงให้เหตุผลในการบัญญัติพระวินัยไว้ ๑๐ ประการ เช่น เพื่อความผาสุกแห่งคณะสงฆ์ เพื่อข่มบุคคลผู้ร้ายางอายุ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมเสียทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา^{๖๘}

^{๖๘} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **พุทธวิธีบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓-๒๑.

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า

การบริหาร หมายถึง ศิลปะแห่งการใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะ เฉพาะตน รวบรวม ระดมความรู้ความสามารถที่มี ดำเนินการจูงใจบุคลากรในองค์กรเดียวกันหรือใน สังคมเดียวกันให้ร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน ซึ่งมี องค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย ๕ ประการ คือ

- ๑) Man บุคลากร
- ๒) Money เงิน
- ๓) Materials เครื่องมือ
- ๔) Management การจัดการ
- ๕) Moral คุณธรรม

นักบริหารนั้นหากมีเครื่องมือในการบริหารครบ ๔ อย่าง แล้วหากไม่มีคุณธรรม Moral มากำกับแล้วอาจใช้หรืออาศัยเครื่องมือบริหารไปในทางที่ผิดทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรและ สังคมส่วนรวมได้

๒.๓ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลัก อธิปไตย ๔

การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอธิปไตย ๔ นี้เกิดมาจากการนำเอาหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาปรับใช้กับงานการบริหาร ศูนย์ การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอธิปไตย ๔ ทั้งนี้เพื่อให้งานของหน่วยที่มี อยู่ขึ้นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ตามหลักแห่ง อธิปไตยทั้ง ๔ ประการ เพราะเป็น หลักแห่งการประกอบกิจการให้สำเร็จโดยแบ่งออกได้ ๕ ด้าน ดังนี้

๒.๓.๑ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอธิปไตย ๔ หมายถึง การมี ความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไตร่ตรอง มีเหตุมีผล เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของงานด้านงานธุรการและกำลังพล ได้แก่ การอำนวยความสะดวกและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนากำลัง พล การพัฒนาจริยธรรม บำเหน็จความชอบ การฝึกอบรม การบริหารงานนักศึกษาวิชาทหารในเรื่อง การแต่งตั้งยศและสิทธิอื่นๆ ของนักศึกษาวิชาทหาร รวมไปถึงการบริหารงานงบประมาณด้วย ซึ่ง นำไปสู่การบริหารจัดการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้านตามหลักอธิปไตย ดังนี้

๑) ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักฉันทะคือต้องสร้างต้อง มีความพอใจมีใจรัก ศรัทธาปรารถนาที่จะทำงานที่ได้รับมอบอยู่เสมอ และเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีความสุขที่ได้ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตามสายงานธุรการและกำลังพลที่ตัวเองรับผิดชอบอยู่นั้น

๒) ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักวิริยะ คือต้องมีความเพียรพยายามทุ่มเททั้งกายและใจไม่ทอดทิ้ง ไม่เลิกล้มความตั้งใจ หมั่นฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานธุรการและกำลังพลที่ได้รับมอบอยู่นั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักจิตตะ คือต้องมีสมาธิ มีความมุ่งมั่นจดจ่อและรับผิดชอบฝักใฝ่ เอาใจใส่อยู่กับสิ่งที่ทำ หนักแน่น มั่นคง ไม่โลเล โดยใช้วิจารณ์ญาณอย่างรอบรู้และรอบคอบรับผิดชอบในงานที่ทำอย่างเต็มสติกำลังเพื่อประสิทธิภาพของงานธุรการและกำลังพลให้มีความสำเร็จสูงสุด

๔) ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักวิมังสา คือต้องมีความไตร่ตรอง การพินิจ วิเคราะห์ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา ใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยังหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีความเข้าใจในงานอย่างลึกซึ้ง มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จโดยสมบูรณ์ของงานธุรการและกำลังพลให้ได้ประสิทธิผลสูงสุด

๒.๓.๒ ด้านการบริหารงานการเตรียมการตามหลักอิทธิบาท ๔ หมายถึงการมีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไตร่ตรอง มีเหตุมีผล เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านงานการเตรียมการ ได้แก่ การวางแผนอำนวยความสะดวกและประสานงานเกี่ยวกับ การเตรียมรายชื่อ นักศึกษาวิชาทหาร การเตรียมแผนการฝึกประจำปี การออกคำสั่งการฝึกต่างๆ การกำกับดูแลการฝึก การรายงานผลการฝึกซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้านตามหลักอิทธิบาท ดังนี้

๑) ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักฉันทะคือต้องสร้างต้องมีความพอใจมีใจรัก ศรัทธาปรารถนาที่จะทำงานที่ได้รับมอบอยู่เสมอ และเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีความสุขที่ได้ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตามสายงานเตรียมการที่ตัวเองรับผิดชอบอยู่นั้น

๒) ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักวิริยะ คือต้องมีความเพียรพยายามทุ่มเททั้งกายและใจไม่ทอดทิ้ง ไม่เลิกล้มความตั้งใจ หมั่นฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานการเตรียมการที่ได้รับมอบอยู่นั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักจิตตะ คือต้องมีสมาธิ มีความมุ่งมั่นจดจ่อและรับผิดชอบฝักใฝ่ เอาใจใส่อยู่กับสิ่งที่ทำ หนักแน่น มั่นคง ไม่โลเล โดยใช้วิจารณ์ญาณอย่างรอบ

รู้และรอบคอบรับผิดชอบในงานที่ทำอย่างเต็มสติกำลังเพื่อประสิทธิภาพของงานเตรียมการให้มีความสำเร็จสูงสุด

๔) ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักวิมังสา คือต้องมีความไตร่ตรอง การพินิจ วิเคราะห์ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา ใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีความเข้าใจในงานอย่างลึกซึ้ง มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จโดยสมบูรณ์ของงานเตรียมการให้ได้ประสิทธิผลสูงสุด

๒.๓.๓ ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔ หมายถึง การมีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไตร่ตรอง มีเหตุมีผล เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านการสนับสนุน ได้แก่ การอำนวยความสะดวกประสานงานเกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้าง การสนับสนุนยานพาหนะ การบริการทางการแพทย์ การจัดหาเครื่องเขียนแบบพิมพ์ การส่งกำลังบำรุง การซ่อมบำรุง การตรวจยุทโธปกรณ์ ซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้านตามหลักอิทธิบาท ดังนี้

๑) ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักฉันทะ คือต้องสร้างต้องมีความพอใจมีใจรัก ศรัทธาปรารถนาที่จะทำงานที่ได้รับมอบอยู่เสมอ และเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีความสุขที่ได้ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตามสายงานสนับสนุนที่ตัวเองรับผิดชอบอยู่นั้น

๒) ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักวิริยะ คือต้องมีความเพียรความพยายาม ห่มเททั้งกายและใจไม่ทอดทิ้ง ไม่เลิกล้มความตั้งใจ หมั่นฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การทำงานสนับสนุนที่ได้รับมอบอยู่นั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักจิตตะ คือต้องมีสมาธิ มีความมุ่งมั่นจดจ่อ และรับผิดชอบฝึกฝน เอาใจใส่อยู่กับสิ่งที่ทำ หนักแน่น มั่นคง ไม่โลเล โดยใช้วิจารณญาณอย่างรอบรู้และรอบคอบรับผิดชอบในงานที่ทำอย่างเต็มสติกำลังเพื่อประสิทธิภาพของงานสนับสนุนให้ มีความสำเร็จสูงสุด

๔) ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักวิมังสา คือต้องมีความไตร่ตรอง การพินิจ วิเคราะห์ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา ใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีความเข้าใจในงานอย่างลึกซึ้ง มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จโดยสมบูรณ์ของงานสนับสนุนได้ประสิทธิผลสูงสุด

๒.๓.๔ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔ หมายถึง การมีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไตร่ตรอง มีเหตุมีผล เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านปกครองและบังคับบัญชา ได้แก่ การอำนวยความสะดวกประสานงานเกี่ยวกับ การปกครองนักศึกษาวิชาทหาร การจัดครูปกครอง และการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการ

ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้านตามหลักอิทธิบาท ดังนี้

๑) ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักฉันทะ คือต้องสร้างต้องมีความพอใจมีใจรัก ศรัทธาปรารถนาที่จะทำงานที่ได้รับมอบอยู่เสมอ และเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีความสุขที่ได้ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตามสายปกครองและบังคับบัญชา ที่ตัวเองรับผิดชอบอยู่นั้น

๒) ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักวิริยะ คือต้องมีความเพียรพยายามทุ่มเททั้งกายและใจไม่ทอดทิ้ง ไม่เลิกล้มความตั้งใจ หมั่นฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานปกครองและบังคับบัญชานั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักจิตตะ คือต้องมีสมาธิ มีความมุ่งมั่นจดจ่อและรับผิดชอบฝึกฝน เอาใจใส่อยู่กับสิ่งที่ทำ หนักแน่น มั่นคง ไม่โลเล โดยใช้วิจารณ์ญาณอย่างรอบรู้และรอบคอบรับผิดชอบในงานที่ทำอย่างเต็มสติกำลังเพื่อประสิทธิภาพของงานปกครองและบังคับบัญชาให้มีความสำเร็จสูงสุด

๔) ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักวิมังสา คือต้องมีความไตร่ตรอง การพินิจ วิเคราะห์ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา ใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีความเข้าใจในงานอย่างลึกซึ้ง มีการวางแผน วัตถุประสงค์ วิธีแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จโดยสมบูรณ์ของงานปกครองและบังคับบัญชาได้ ประสิทธิภาพผลสูงสุด

๒.๓.๕ ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ หมายถึง การมีความพอใจ มีความเพียร มีความมุ่งมั่น มีความไตร่ตรอง มีเหตุผล เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้านการจัดการศึกษา ได้แก่ การวางแผนอำนวยการและประสานงาน เกี่ยวกับ การจัด ครู อาจารย์ประจำวิชา การจัดและประเมินผล ซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้านตามหลักอิทธิบาท ดังนี้

๑) ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักฉันทะ คือต้องสร้างต้องมีความพอใจมีใจรัก ศรัทธาปรารถนาที่จะทำงานที่ได้รับมอบอยู่เสมอ และเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีความสุขที่ได้ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตามสายงานบริหารการจัดการศึกษาที่ตัวเองรับผิดชอบอยู่นั้น

๒) ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักวิริยะ คือต้องมีความเพียรพยายามทุ่มเททั้งกายและใจไม่ทอดทิ้ง ไม่เลิกล้มความตั้งใจ หมั่นฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานบริหารการจัดการศึกษานั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักจิตตะ คือต้องมีสมาธิ มีความมุ่งมั่นจดจ่อ และรับผิดชอบฝึกฝน เอาใจใส่อยู่กับสิ่งที่ทำ หนักแน่น มั่นคง ไม่โลเล โดยใช้วิจารณ์อย่างรอบรู้และรอบคอบรับผิดชอบในงานที่ทำอย่างเต็มสติกำลังเพื่อประสิทธิภาพของงานบริหารการศึกษาให้มีความสำเร็จสูงสุด

๔) ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักวิมังสา คือต้องมีความไตร่ตรองการพิจารณา วิเคราะห์ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา ใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีความเข้าใจในงานอย่างลึกซึ้ง มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จโดยสมบูรณ์ของงานบริหารการศึกษาได้ประสิทธิผลสูงสุด

๒.๔ การบริหารราชการกระทรวงกลาโหม

๒.๔.๑ กระทรวงกลาโหม^{๒๙}

๑) บทบาทและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่ป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร จากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยจัดให้มีทหารไว้เพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อการปราบปรามกบฏและการจลาจล เพื่อช่วยการพัฒนาประเทศ และเพื่อรักษาประโยชน์ของชาติ ในประการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนดำเนินการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการป้องกันประเทศ และการพลังงานทหารเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ด้วยการใช้กำลังทหารเพื่อปฏิบัติการ ตามความในวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด เว้นแต่การใช้กำลังทหารเพื่อปราบปรามจลาจล ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

๒) ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมมีดังนี้

(๑) สำนักงานรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขานุการรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ

(๒) สำนักงานปลัดกระทรวง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ นอกจากนี้สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนใดส่วนหนึ่งของกระทรวง ซึ่งมีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการอื่นอีกด้วย

^{๒๙} กระทรวงกลาโหม, โครงสร้าง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.mod.go.th> (๒๘ เมษายน ๒๕๖๑).

(๓) กองทัพไทย มีหน้าที่เตรียมกำลังรบและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ มีส่วนราชการดังนี้

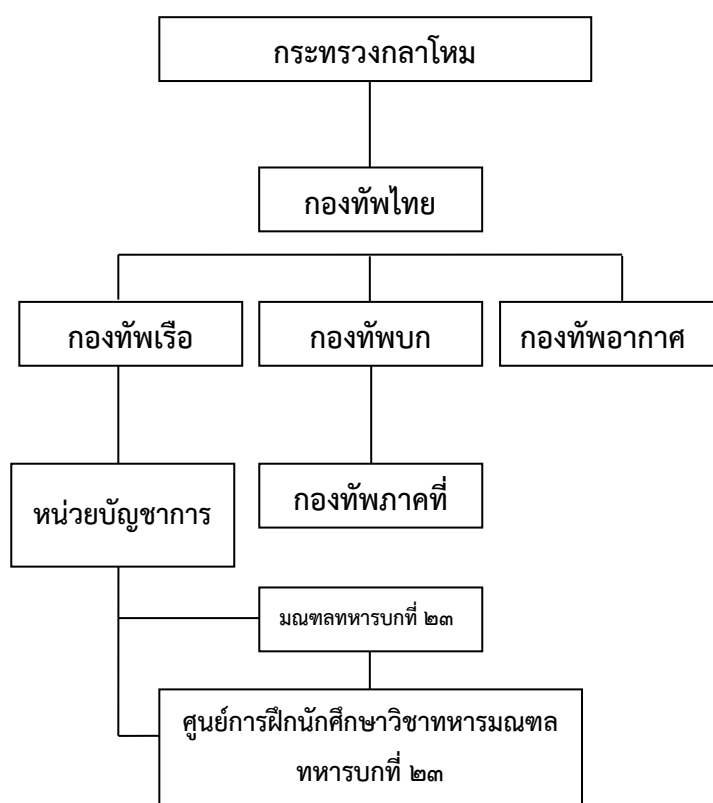
(๓.๑) กองบัญชาการกองทัพไทย

(๓.๒) กองทัพบก มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบกและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

(๓.๓) กองทัพเรือ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพเรือและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

(๓.๔) กองทัพอากาศ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารอากาศเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๓) โครงสร้างกระทรวงกลาโหม

แผนภาพที่ ๒.๑ โครงสร้างกระทรวงกลาโหม

๔) ประวัติความเป็นมากระทรวงกลาโหม

กิจการทหารของชาติไทย นับได้ว่าก่อกำเนิดมาพร้อม ๆ กับการกำเนิดชาติไทยเท่าที่ศึกษาค้นพบได้วิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา และพระราชอาณาจักรสมัยกรุงรัตนโกสินทร์โดยลำดับ สืบมาจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระปิยมหาราชทรงพิจารณาเห็นว่าการป้องกันประเทศและดำรงไว้ซึ่งอิสรภาพ ตลอดจนบูรณภาพแห่งชาติไทย ให้สถิตสถาพร ย่อมขึ้นอยู่กับกำลังทหารที่จัดระบบให้ทัดเทียมกับอารยประเทศที่เจริญ จึงโปรดเกล้าโปรดฯ ให้รวมทหารบก ทหารเรือเข้าด้วยกัน ภายใต้การบังคับบัญชาของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร คือ สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรพรรดิฯ โดยตราพระราชบัญญัติจัดตั้ง กรมยุทธนาธิการ ขึ้นเมื่อวันที่ ๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๓๐ มีสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกิจการทหาร ในยุคนี้ได้มีการเร่งรัดปรับปรุงให้ทันสมัยตามแบบอย่างอารยประเทศ ต่อมาได้ตราพระราชบัญญัติยกฐานะกรมยุทธนาธิการ เป็น กระทรวงยุทธนาธิการ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๓๓ มีทหารบก ทหารเรือ อยู่ในบังคับบัญชา จนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เปลี่ยนกระทรวงยุทธนาธิการเป็นกระทรวงกลาโหม มีอำนาจปกครองบังคับบัญชาเฉพาะทหารบกฝ่ายเดียว ส่วนทหารเรื่อนั้นได้แยกออกไปตั้งเป็นกระทรวงทหารเรือ เป็นเอกเทศในระยะนั้น กระทรวงกลาโหม (ทหารบก) ได้จัดอัตรากำลังเป็น ๓ กองทัพ มีกำลังรบหลัก ๑๐ กองพล ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก และส่งผลกระทบต่อประเทศไทยด้วย (หลังสงครามโลกครั้งที่๑) ได้ปรับลดกำลังทหารบกเหลือ ๒ กองทัพน้อย มีกำลังรบหลัก ๒ กองพล และได้ยุบกระทรวงทหารเรือมารวมเข้ากับกระทรวงกลาโหมเรียกชื่อว่า “กระทรวงกลาโหม” เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๔ อีกครั้งหนึ่งสืบมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ต่อมาเมื่อวันที่ ๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ ได้ปรับปรุงการทหารเพิ่ม การกำหนดให้วันที่ ๘ เมษายน ของทุกปีเป็นวันระลึกคล้ายวันสถาปนากระทรวงกลาโหมสืบเนื่องมาจาก เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๕ รัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯจอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จัดให้มีวันที่ระลึกคล้ายวันสถาปนาของหน่วยราชการต่าง ๆ ขึ้น อาทิวันกองทัพบก วันที่ ๒๕ มกราคม วันกองทัพเรือวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน และวันกองทัพอากาศ วันที่ ๒๗ มีนาคม และประกาศให้ ๘ เมษายน ซึ่งเป็นวันที่ออกประกาศการจัดอัตรากำลังทหารและตั้งกรมยุทธนาธิการ อันเป็นวันก่อกำเนิดกิจการทหารไทยตามอัตรากำลังแบบใหม่และมีความเจริญก้าวหน้าติดต่อกันมาเป็นวันที่ระลึกคล้ายวันสถาปนากระทรวงกลาโหมและยึดถือต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้^{๗๐}

^{๗๐} กระทรวงกลาโหม, ประวัติ, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.mod.go.th/Recommend/history.aspx> [๒๘ เมษายน ๒๕๖๑].

๕) บริบทของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ เป็นหน่วยทหารที่มีอัตราการจัดตามที่กองทัพบกกำหนดและมีภารกิจด้านการฝึก นักศึกษาวิชาทหาร มีเขตรับผิดชอบ ๒ จังหวัด คือ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดกาฬสินธุ์ มีผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ เป็นผู้รับผิดชอบ

๑. ภารกิจ/ขีดความสามารถ

- (๑) อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร
- (๒) ดำเนินการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ในวิชาการทั่วไป วิชาทหารราบ วิชาทหารม้า วิชาทหารปืนใหญ่ วิชาทหารช่าง วิชาทหารสื่อสาร วิชาอาวุธ และวิชาการสงครามพิเศษ
- (๓) ดำเนินการฝึก และปกครองบังคับบัญชานักศึกษาวิชาทหารได้ ๙,๐๐๐ คน
- (๔) กำกับดูแล และให้การสนับสนุนการฝึกนักศึกษาวิชาทหารของจังหวัดทหารบกที่เป็นหน่วยขึ้นตรงได้ตามความจำเป็น
- (๕) ดำเนินการฝึกศึกษาหลักสูตรอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- (๖) มีการสนับสนุนทางการช่วยรบอย่างจำกัด^{๗๑}

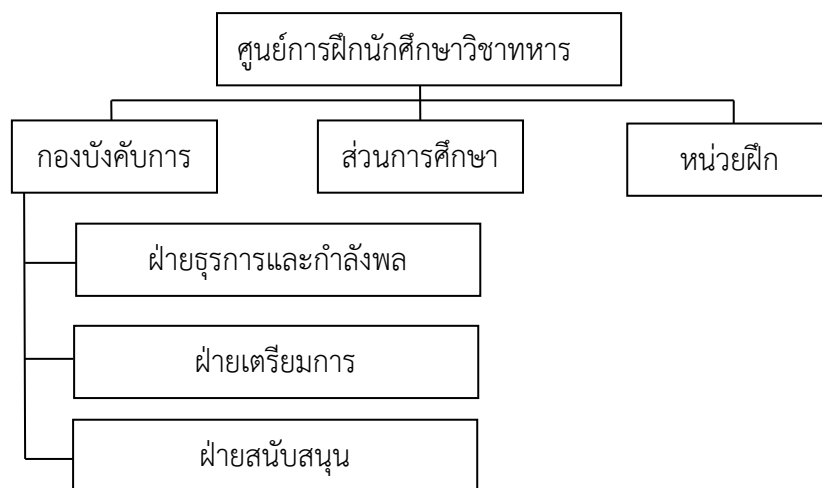
๒. พื้นที่รับผิดชอบ

พื้นที่รับผิดชอบ ๒ จังหวัด รวม ๒๑๕ สถานศึกษา

- (๑.) จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑๓๓ สถานศึกษา
- (๒.) จังหวัดกาฬสินธุ์ ๘๒ สถานศึกษา

^{๗๑} ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓, ภารกิจ/ขีดความสามารถ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.mstc23.com/mstc23/capability/> [๒๙ เมษายน ๒๕๖๑].

๓. การจัดหน่วยศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓^{๓๒}

แผนภาพที่ ๒.๒ การจัดหน่วยศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่

๔. บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละส่วนงาน

(๑) กองบังคับการ

๑.๑) ฝ่ายธุรการและกำลังพลมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนากำลังพล การพัฒนาจริยธรรม บำเหน็จความชอบ การฝึกอบรม การบริหารงานนักศึกษาวิชาทหารในเรื่องการแต่งตั้งยศและสิทธิอื่นๆ ของนักศึกษาวิชาทหาร รวมไปถึงการบริหารงานงบประมาณด้วย ทดสอบสมรรถภาพร่างกาย

๑.๒) ฝ่ายเตรียมการ มีหน้าที่ในการวางแผนอำนวยความสะดวกและประสานงานเกี่ยวกับ การเตรียมรายชื่อนักศึกษาวิชาทหาร การเตรียมแผนการฝึกประจำปี การออกคำสั่งการฝึกต่างๆ การกำกับดูแลการฝึก การรายงานผลการฝึก ประชุมสถานศึกษา ประกาศผลสอบ

๑.๓) ฝ่ายสนับสนุน มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและประสานงานเกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้าง การสนับสนุนยานพาหนะ การบริการทางการแพทย์ การจัดหาเครื่องเขียนแบบพิมพ์ การส่งกำลังบำรุง การซ่อมบำรุง การตรวจจู่โจมอุปกรณ์

^{๓๒} ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓, การจัดหน่วย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.mstc23.com/mstc23/Unit> [๓๐ เมษายน ๒๕๖๑].

(๒) หน่วยฝึก

มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและประสานงานเกี่ยวกับ การปกครองนักศึกษาวิชาทหาร การจัดครูปกครอง และการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

(๓) ส่วนการศึกษา

มีหน้าที่ในการวางแผนอำนวยความสะดวกและประสานงาน เกี่ยวกับ การจัด ครู อาจารย์ประจำวิชา การจัดและประเมินผล

๕. สังกะหน่งงานเป็นการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอทธธธธ ๔ ได้ ๕ ด้านดังนี้

- (๑) ด้านการบริหารงานธุรการและกำล้งพล ตามหลักอทธธธ ๔
- (๒) ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอทธธธ ๔
- (๓) ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอทธธธ ๔
- (๔) ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอทธธธ ๔
- (๕) ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอทธธธ ๔

๖. ประวัติความเป็นมา

แผนกการฝึกกำล้งสำรอง จ้งหวัดทหารบกขอนแก่น และ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ค่ายศรีพัชรินทร ถนนกสิกรทุ่งสร้าง ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จ้งหวัดขอนแก่น

แผนกการฝึกกำล้งสำรอง จ้งหวัดทหารบกขอนแก่น จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ ตามคำสั่ง ทบ.(เฉพาะ) ที่ ๑/๒๐ ลง ๕ ม.ค.๒๐ แผนกการฝึกกำล้งสำรอง จ้งหวัดทหารบก ขอนแก่น ได้แปรสภาพมาเป็น ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามคำสั่ง ทบ.(เฉพาะ) ที่ ๖๙/๓๓ ลง ๙ พ.ค.๓๓ ใช้หมายเลข อจย. ๕๑-๒๐๒(๕ ฐ.ค. ๓๑)^{๗๓}

๗. ผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

๑) พ.อ.เทียบ	ทานกระโทก	ตั้งแต่ ม.ค. ๓๓ - มี.ค.๓๙
๒) พ.อ.รณชัย	ประภาสสันติกุล	ตั้งแต่ มี.ค.๓๙ - มี.ค.๔๐
๓) พ.อ.สมหวัง	บุญเขียว	ตั้งแต่ มี.ค.๔๐ - มี.ค.๔๑

^{๗๓} ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓, ประวัติความเป็นมา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา:<http://www.mstc23.com/mstc23/history/> (๒๙ เมษายน ๒๕๖๑).

๔) พ.อ.นิรัตน์ชัย	สุพัฒน์นันท์	ตั้งแต่ มี.ค.๔๑ – ก.พ.๔๖
๕) พ.อ.สรพจน์	เล็บสิงห์	ตั้งแต่ ก.พ.๔๖ – เม.ย.๔๙
๖) พ.อ.สาคร	อินทะโส	ตั้งแต่ เม.ย.๔๙ – ก.ย.๕๒
๗) พ.อ.สมบัติ	จินดาศรี	ตั้งแต่ ก.ย.๕๒ – ธ.ค.๕๓
๘) พ.อ.กิตติพงษ์	พุทธิมณี	ตั้งแต่ ธ.ค.๕๓ – ต.ค.๕๘
๙) พ.อ.ณัฐฐาภูมิ	นิกร	ตั้งแต่ ต.ค.๕๘ – เม.ย.๕๙
๑๐) พ.อ.รังสรรค์	ตันสิทธิแพทย์	ตั้งแต่ เม.ย.๕๙ – ต.ค.๖๑
๑๑) พ.อ.เอนก	พรหมทา	ตั้งแต่ ต.ค.๖๑ – ปัจจุบัน

๒.๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖.๑ งานวิจัยในประเทศ

พัชรี ขำนาญศิลป์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท ๔” พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ด้าน ฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ ด้านวิมังสา พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ ด้านวิมังสา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้พบว่าบุคลากรที่มีสถานภาพและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนบุคลากรที่มีเพศอายุรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท ๔ ไม่แตกต่างกัน^{๗๔}

กัญญ์วหาภรณ์ กลิ่นนันทนวล ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท ๔” ผลการวิจัยพบว่า

(๑) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท ๔ ตามทัศนะของบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

^{๗๔} พัทรี ขำนาญศิลป์, “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท ๔”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

พบว่า ด้านฉันทะ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๖) ส่วนด้านวิริยะ จิตตะและวิมังสา อยู่ในระดับดีมาก

(๒) ผลการเปรียบเทียบทักษะของบุคลากรต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงาน จังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท ๔ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ ต่างกันมีทักษะต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงาน จังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงาน จังหวัดพิษณุโลกตามหลัก อิทธิบาท ๔ ด้านวิมังสา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

(๓) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารสำนักงาน จังหวัดพิษณุโลก คือ บุคลากรควรมีความต้องการใฝ่ใจรักที่จะปฏิบัติงานอยู่เสมอ ประารถนาที่จะปฏิบัติงานให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป มีความขยัน หมั่นประกอบกิจการงานด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ต้องตั้งใจรับรู้ในภารกิจที่ได้รับมอบหมายโดยปฏิบัติงานด้วยความคิด เอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไปอุทิศตัวอุทิศใจให้แก่งานที่ปฏิบัติอย่างแท้จริง และหมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผลตรวจสอบข้อบกพร่องในงานนั้นๆ ที่สำคัญต้องรู้จักการวางแผนงาน วัดผลและคิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา^{๗๕}

วิชาญา เมธีวรฉัตร ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท ๔ : กรณีศึกษาโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยาจังหวัดนครสวรรค์” พบว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยาจังหวัดนครสวรรค์พบว่าบุคลากรมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสาในการปฏิบัติหน้าที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยาจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามเพศอายุระดับการศึกษาและตำแหน่งไม่แตกต่างกัน^{๗๖}

^{๗๕} กัญญ์พวงภรณ์ กลิ่นนิมโนล, “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงาน จังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท ๔”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^{๗๖} วิชาญา เมธีวรฉัตร, “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท ๔ : กรณีศึกษาโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยาจังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

พระมหาอุฎฺฒกร บัวทอง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม ๗" ผลการศึกษาพบว่าครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม ๗ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากส่วนครูที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิบาท ๔ ต่างกันและผู้มีประสบการณ์ทำงานต่างกันก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันส่วนครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนไม่ต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านวิริยะแตกต่างกัน^{๗๗}

พระจิรศักดิ์ บุญฤทธิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้กิจกรรมกลุ่มด้วยหลักอิทธิบาท ๔ ที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มด้วยหลักอิทธิบาท ๔ ที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมพบว่า (๑.) ได้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มด้วยหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียน (๒.) หลังการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มด้วยหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียนนักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนมากกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มด้วยหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑^{๗๘}

บุญชู ฉัตรารักษ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความผูกพันต่อองค์การตามหลักอิทธิบาท๔ ของข้าราชการตำรวจประจำศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ ” พบว่าความผูกพันต่อองค์การตามหลักอิทธิบาท ๔ ของข้าราชการตำรวจประจำศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากผลการเปรียบเทียบระดับความผูกพันต่อองค์การตามหลักอิทธิบาท ๔ ของข้าราชการตำรวจประจำศูนย์ฝึกอบรม

^{๗๗} พระมหาอุฎฺฒกร บัวทอง, "การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม ๗", *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๕๒).

^{๗๘} พระจิรศักดิ์ บุญฤทธิ์, “ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มด้วยหลักอิทธิบาท๔ที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๔).

ตำราจกฐนภาค ๖ อำเภอเมืองนครสวรรค์จังหวัดนครสวรรค์จำแนกตาม เพศ อายุ และชั้นยศไม่แตกต่างและระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑^{๗๙}

พระมหาสุภรณ์ กิตติสัทโท (สายพิมพ์พงษ์) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการทางานศึกษากรณีผู้ทำเครื่องปั้นดินเผาตำบลเกรียนจังหวัดนครราชสีมา " ผลการศึกษาพบว่าธรรมะที่เรียกว่าอิทธิบาท ๔ เป็นธรรมะที่แสดงให้เห็นถึงหลักการทำงานให้บรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้และสามารถนำไปใช้ในการประกอบกิจการและอาชีพได้ทุกประเภทส่วนผลจากการศึกษาในพื้นที่ตำบลเกรียนของกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพทำผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผานั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างชาวตำบลเกรียนได้ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการทำงานครบทุก ๔ องค์ประกอบคือมีความพึงพอใจมีความรักในอาชีพการงาน

(ฉันทะ) มีความขยันหมั่นเพียรมุ่งมั่น

(วิริยะ) มีการเอาใจใส่ดูแล

(จิตตะ) มีการพิจารณาหาช่องทางในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม

(วิมังสา) ซึ่งผลจากการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ทำให้ชาวตำบลเกรียนได้ทำงานในอาชีพที่ตนเองรักอย่างต่อเนื่องและนำมาซึ่งความสำเร็จในกิจการงานอาชีพและกลุ่มคนที่เล็กหรือหยุดกิจการนั้นมักบกกพร่องในการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ข้อใดข้อหนึ่งโดยเฉพาะข้อที่ ๑ - ๒ และเมื่อวิเคราะห์ถึงกลุ่มที่มีพื้นฐานอาชีพ (ความรู้ต่างกัน) ก็พบว่าทั้ง ๓ กลุ่มสามารถประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดีทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัวในการทำงาน^{๘๐}

พระวุฒิพงษ์ ถาวรจิตโต (รักเรียน) ได้ทำวิจัยเรื่อง “ การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการปฏิบัติงาน: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ” พบว่าการนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำหลัก

^{๗๙} บุญชู ฉัตรารักษ์ , ดาบตำรวจ, “ความผูกพันต่อองค์การตามหลักอิทธิบาท ๔ ของข้าราชการตำรวจประจำศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๘๐} พระสุภรณ์ กิตติสัทโท (สายพิมพ์พงษ์), "การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการทำงานศึกษากรณีผู้ทำเครื่องปั้นดินเผาตำบลเกรียนจังหวัดนครราชสีมา", วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

อิทธิบาทด้านวิริยะด้านจิตตะและด้านวิมังสาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดยกเว้นด้านฉันทะเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก^{๘๑}

พระมหาสุวิทย์ฯ สิริวัฒนโน ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า

(๑) พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

(๒) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานในการบริหารงานตามหลัก อิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลพบว่าพนักงานที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้รวมต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

(๓) ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พนักงานผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุ ๓ ส่วนด้วยกันคือส่วนแรกเกี่ยวกับตัวผู้บริหารขององค์กร ที่ใช้อำนาจการตัดสินใจฝ่ายเดียวและปัญหาความไม่เป็นกลางของผู้บริหาร ส่วนที่ ๒ เกี่ยวกับพนักงานผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ที่ขาดวุฒิภาวะทางการควบคุมอารมณ์ ทำให้ขาดสติไม่มีเหตุผลในการตัดสินใจในการทำงาน ส่วนที่ ๓ เกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร อันเนื่องจากสถานที่ทำงานอยู่ใกล้ถนนและชุมชน ทำให้เกิดเสียงดังรบกวน ทำให้พนักงานไม่มีสมาธิในการทำงาน รวมไปถึงการขาดการจัดการระเบียบภายในองค์กรเกี่ยวกับการบริการประชาชน ดังนั้นการบริหารงานในองค์กรผู้บริหารต้องวางใจเป็นกลาง มีความเที่ยงตรง สรรหาบุคคลเข้าทำงานให้ตรงตำแหน่งตรงกับความรู้ความสามารถ และที่สำคัญต้องจัดระบบระเบียบการทำงานสร้างสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม^{๘๒}

^{๘๑} พระวุฒิพงษ์ ถาวรจิตโต (รักเรียน), “การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการปฏิบัติงาน: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^{๘๒} พระมหาสุวิทย์ฯ สิริวัฒนโน, “การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

๒.๖.๒ งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคาร์ธี (McCathy) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey) จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการ เรื่อง การสังเกตการสอน การวัดและการประเมินผลการศึกษา การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารด้านวิชาการ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการนอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาท มีความรับผิดชอบและบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด^{๘๓}

บราวน์ (Brown) ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในมลรัฐทางภาคเหนือของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์ เพื่อต้องการทราบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงบทบาทและความรับผิดชอบของครูใหญ่อย่างไร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ดังนี้

(๑) ครูใหญ่ควรช่วยเหลือครูได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการของโรงเรียนและ การพัฒนาเด็กนักเรียนในทุกด้าน ตลอดระยะเวลาที่เด็กกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียน

(๒) ครูใหญ่ควรเปิดโอกาสให้ชุมชน และบุคลากรภายในโรงเรียนได้รู้เห็น รับทราบการปฏิบัติงานของครูใหญ่

(๓) ครูใหญ่ควรมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน โดยปฏิบัติงานร่วมกับครูและนักเรียนในชั้นเรียน

(๔) นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่ จากการเป็นผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน และมีการทำงานเป็นคณะมากยิ่งขึ้น^{๘๔}

เบลง (Blanks) ได้ศึกษาวิจัย “รูปแบบของงานสำหรับผู้ทำหน้าที่การบริหารบุคคลภายในระบบโรงเรียนชุมชนในมลรัฐแคโรไลนาเหนือ (North Carolina) สหรัฐอเมริกา” พบว่า

๑. การบริหารบุคคล ของโรงเรียนยังอยู่ในช่วงของการพัฒนา แต่ยังล่าช้ากว่าการบริหารบุคคลของหน่วยงานอื่นๆ

^{๘๓} McCathy, Water M. “The role of the Secondary School Princile in New jersey”, *Dissertation Abstracts International*, (32)2 (August 1991): 705-A.

^{๘๔} Brown, Royal T., “Changing Roles and Responsibilities of the Elementary School Principals”, *Dissertation Abstracts International*. 5 (4) (October, 1974).

๒. ถึงแม้ว่าบุคลากรที่รับผิดชอบด้านบริหารบุคคลจะมีพื้นฐานความรู้สูงก็ตาม แต่ในด้านวิชาการแล้ว เขาเหล่านั้นก็ยังไม่พร้อมในด้านการบริหารบุคคล จึงต้องให้บุคคลเหล่านั้นฝึกทักษะความชำนาญ ไม่ว่าจะเป็นด้านการฝึกอบรมในลักษณะประจำการ หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียน

๓. การบริหารบุคคลของโรงเรียนจำเป็นต้องกำหนดความสำคัญก่อนหลังโดยเฉพาะงบประมาณและการวางตัวทำงาน หรือตำแหน่งของบุคลากร

๔. ถ้าอาศัยรูปแบบการพัฒนาองค์กร หรือบุคลากรของภาคธุรกิจเอกชนเป็นตัวอย่างการบริหารบุคคลของโรงเรียนเป็นงานที่เป็นไปได้^{๘๕}

สโลน (Sloane) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนแห่งรัฐไมอามี ซึ่งผ่านการอบรมระยะสั้น โดยการพิจารณาจากความรู้ที่ได้รับ ทักษะที่ปรากฏและการปฏิบัติงานเฉพาะอย่างเปรียบเทียบกับตัวอย่างอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งไม่ได้ผ่านการอบรมแต่ได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาสาระของการฝึกอบรมจากเอกสารต่าง ๆ ผลการศึกษาวิจัยพบว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมได้รับความรู้ในเรื่องการปฏิบัติงานมากขึ้น และมีทัศนคติเปลี่ยนไปในทางบวก ซึ่งส่งผลสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งมีทักษะในการปฏิบัติงานเฉพาะ และสามารถนำไปใช้อย่างได้ผล ส่วนกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาสาระของการฝึกอบรมด้วยตนเองมีแนวโน้มที่จะได้รับความรู้เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และมีทักษะการปฏิบัติงานเฉพาะอย่างน้อยกว่าผู้บริหารที่ผ่านการฝึกอบรมโดยเฉพาะ^{๘๖}

๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ และจากแนวคิดทฤษฎีต่างๆ แล้วสามารถนำมาสังเคราะห์งานเป็น การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ประกอบด้วย ๕ ด้าน^{๘๗} ดังนี้

๒.๗.๑ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพลตามหลักอริยาบท ๔

๒.๗.๒ ด้านการบริหารงานการเตรียมการตามหลักอริยาบท ๔

^{๘๕} Blank, E.B. "A Model Job Description For Personnel Administrator position in North Carolina Public School System," **North Carolina**, (The University of North Carolina at Greensboro, 1991), p. 27.

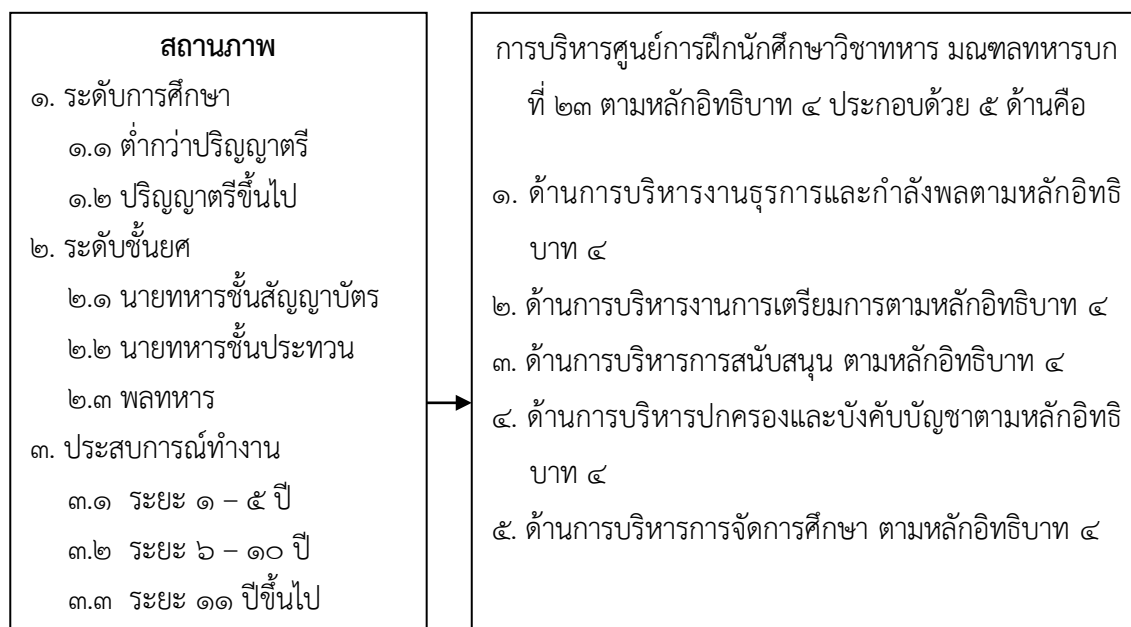
^{๘๖} Sloane, Etta K. "Principals and Inservice Training: Knowledge Attitude and Mainstreaming Practices," **Dissertation Abstracts International**, (1983), p. 38-A.

^{๘๗} ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓, **ภารกิจ/ขีดความสามารถ**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.mstc23.com/mstc23/capability/> (๓ สิงหาคม ๒๕๖๑).

๒.๗.๓ ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔

๒.๗.๔ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชาตามหลักอิทธิบาท ๔

๒.๗.๕ ด้านการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักอิทธิบาท ๔

แผนภาพที่ ๒.๓ กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔” เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) นำผลการวิจัยมาสังเคราะห์ตามหลักอุปนัยวิธี

๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยข้าราชการทหารของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ในปี ๒๕๖๑ แยกเป็นระดับชั้นสัญญาบัตรจำนวน ๓๘ นาย ระดับชั้นประทวน ๗๑ นาย และ พลทหาร จำนวน ๖๓ นาย รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๗๒ นาย

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการทหารของ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นระดับชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๒๕ นาย ระดับชั้นประทวน ๕๐ นาย และ พลทหาร จำนวน ๔๘ นาย รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๒๓ นาย ดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓

สถานภาพ	ประชากร (นาย)	กลุ่มตัวอย่าง(นาย)
๑.ระดับการศึกษา		
๑.๑ ต่ำกว่า ปริญญาตรี	๕๒	๔๓
๑.๒ ปริญญาตรี ขึ้นไป	๑๒๐	๘๐
รวม	๑๗๒	๑๒๓
๒.ระดับชั้นยศ		
๒.๑ นายทหารชั้นสัญญาบัตร	๓๘	๒๕
๒.๒ นายทหารชั้นประทวน	๗๑	๕๐
๒.๓ พลทหาร	๖๓	๔๘
รวม	๑๗๒	๑๒๓
๓.ประสบการณ์ทำงาน		
๓.๑ ระยะ ๑ – ๕ ปี	๓๐	๑๕
๓.๒ ระยะ ๖ – ๑๐ ปี	๘๒	๖๓
๓.๓ ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป	๖๐	๔๕
รวม	๑๗๒	๑๒๓

จากตารางที่ ๓.๑ อ้างอิงประชากรจาก ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง ๒๕๖๑

^๑ ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยSPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร: บิซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๒), หน้า ๔๙.

๓.๒.๓ กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนด กลุ่มเป้าหมาย เพื่อการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยใช้เทคนิคในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือแบบเป็นทางการ(Structured Interview of Formal interview) โดยกำหนดเกณฑ์ หรือ คุณสมบัติของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้คือ ๑) เป็นผู้บริหาร ซึ่งเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร และ นายทหารชั้นประทวน ของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ ๒) มีประสบการณ์ มีความรู้ด้านหลักการบริหาร จำนวน ๑๒ นาย ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

๓.๒.๓.๑ ผู้บริหารชั้นสัญญาบัตร ของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ จำนวน ๖ นายดังนี้

(๑) พ.อ.รังสรรค์	ต้นสิทธิแพทย์
(๒) พ.ท.ฉัตร	แต่แดงเพชร
(๓) พ.ท.มานพ	แก่นคำ
(๔) พ.ท.บุญถิ่น	จันทร์ภู
(๕) พ.ต.ประมวล	โพธิศรี
(๖) พ.ต.ชัยพร	ผาพันธ์

๓.๒.๓.๒ ระดับนายทหารประทวนของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ จำนวน ๖ นายดังนี้

(๑) จ.ส.อ.บุญส่ง	สมภาร
(๒) จ.ส.อ.เอกสิทธิ์	จำนงค์กิจ
(๓) จ.ส.อ.สายันต์	ศรีวิชา
(๔) จ.ส.อ.ธานี	คนทัศน์
(๕) จ.ส.อ.วิจิต	ปราบนอก
(๖) จ.ส.อ.ชลอ	นิลทองกลาง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้วิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ ในการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และการศึกษาทบทวนเอกสารเพื่อสนับสนุนการวิจัย เรื่อง การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบงานของการบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย มี ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปหรือสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็น แบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีลักษณะเป็น เป็นมาตราส่วนประมาณค่า(numerical Rating scale)^๒ มี๕ระดับโดยกำหนดความมากน้อยของระดับการปฏิบัติดังนี้

- ๕ หมายถึง มีการปฏิบัติใน ระดับมากที่สุด
- ๔ หมายถึง มีการปฏิบัติใน ระดับมาก
- ๓ หมายถึง มีการปฏิบัติใน ระดับปานกลาง
- ๒ หมายถึง มีการปฏิบัติใน ระดับน้อย
- ๑ หมายถึง มีการปฏิบัติใน ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

(๑) ศึกษาหลักการทฤษฎีการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

(๒) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

(๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

^๒ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวิริยาสาสน, ๒๕๓๕), หน้า ๙๙-๑๐๐.

(๔) สร้างเครื่องมือในการวิจัย

(๕) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

(๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรง (Alpha coefficient) ของเครื่องมือ

(๗) ปรับปรุงแก้ไข

(๘) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๑๒ นาย โดยแยกเป็น นายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวนของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามที่ได้ระบุไว้ข้างต้นการสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๓.๓.๒.๑ ศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักกฤษฎีกา ๔

๓.๓.๒.๒ กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ตามเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าเพื่อเป็นกรอบกำหนดการสร้างแบบสัมภาษณ์

๓.๓.๒.๓ สร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาเพื่อครอบคลุม การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักกฤษฎีกา ๔ โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนนิยามศัพท์เป็นกรอบกำหนด

๓.๓.๒.๔ นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

๓.๓.๒.๕ นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษานำเสนอผู้เชี่ยวชาญ๕ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้รับการพิจารณาและข้อเสนอแนะด้านต่างๆจากผู้เชี่ยวชาญมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับงานวิจัยที่ต้องการทราบข้อมูล

๓.๓.๒.๖ ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามที่คุณเชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ

๓.๓.๒.๗ นำแบบสัมภาษณ์ที่คุณเชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไขนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๓.๓.๒.๘ ขอนหนังสือออกขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ

๓.๓.๒.๙ นำแบบสัมภาษณ์พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากศูนย์บัณฑิตเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๓.๓.๓. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๓.๓.๓.๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๓.๓.๓.๒. หาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่านโดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

(๑) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ได้แก่ พระครูสมุณเฑาะพินิจธรรมาภรณ์, ดร., วุฒิกการศึกษาปร.ด.(การบริหารการศึกษา), Ph.D.(Social Sciences), M.A.(Philosophy), พธ.บ.(ศาสนา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหลักสูตร, อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

(๒) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ดร.สังวาลย์ เพ็ญยุระ วุฒิกการศึกษา, ปร.ด.(การบริหารการศึกษา), ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา), คบ.(สังคมศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

(๓) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ได้แก่ ดร.สุนทร สายคำ วุฒิกการศึกษา, พธ.ด.(พุทธบริหารการศึกษา), ศษ.ม.(เทคโนโลยีการศึกษา), ปว.ค. ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู, อส.บ.(วิศวกรรมไฟฟ้า) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

(๔) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักธรรม ได้แก่ พระอธิการบุญช่วยโชติวิโส ดร., วุฒิกการศึกษา ปร.ด.(การบริหารการศึกษา), พธ.ม.(พระพุทธศาสนา), ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา), ป.บัณฑิต.(วิชาชีพครู), พธ.บ.(พระพุทธศาสนา) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

(๕) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ได้แก่ รศ. (พิเศษ) ดร.รัชณี จรุงศิริวัฒน์ วุฒิกการศึกษา, Ed.D.(Research study), ค.ม.,(การประถมศึกษา), ศษ.บ.(ศึกษาศาสตร์) ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๓.๓.๓.๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน ๓๐ นายเพื่อหาความเชื่อมั่น

(Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาร์ค (Cronbach)^๓

๓.๓.๓.๔. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วและแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

๓.๔.๑ ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์จากศูนย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

๓.๔.๒ ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่นเสนอต่อผู้บังคับบัญชาศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบุคลากรของของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ เพื่อการศึกษาวิจัยระหว่าง มกราคม ๒๕๖๑ – ธันวาคม ๒๕๖๑

๓.๔.๓ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยแจกจ่ายแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายโดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยตนเอง

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

๓.๕.๑.๑ นำแบบสอบถามมาตรวจแล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์

๓.๕.๑.๒ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์

๓.๕.๑.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

๑) ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หรือ สถานภาพ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

^๓ Cronbach, Lee J., *Essentials of psychological testing* (4 th ed.), (New York: Harper &Row, 1971), p. 160.

๒) ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามวิธีการของ (ลิเคิร์ท Likert, ๑๙๗๐)^๔ โดยยึดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ – ๕.๐๐ หมายถึง มีการปฏิบัติใน ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๕๐ หมายถึง มีการปฏิบัติใน ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๕๐ หมายถึง มีการปฏิบัติใน ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๕๐ หมายถึง มีการปฏิบัติใน ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๕๐ หมายถึง มีการปฏิบัติใน ระดับน้อยที่สุด

๓) ตอนที่ ๓ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และสรุปผล

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นองค์ความรู้แล้วนำเสนอผลการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และจากการศึกษาข้อมูลตั้งแต่การเก็บข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นองค์ความรู้แล้วนำเสนอผลการวิจัยและความคิดของผู้วิจัย

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ยร้อยละด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปบริการทางสังคมศาสตร์ใช้อย่างแพร่หลายในทางสถิติดังต่อไปนี้

๓.๖.๑ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๖.๑.๑ สถิติวิเคราะห์ ได้แก่

(๑) สถิติเชิงพรรณนาเป็นค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับ

(๑.๑) ค่าความถี่ร้อยละ (Percentage)

^๔ ลิเคิร์ท (Likert), อ่างใน บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุง, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด ๒๕๕๖), หน้า ๑๒๑.

(๑.๒) ค่าเฉลี่ย (Mean)

(๑.๓) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(๑.๔) การทดสอบค่า ที (t-test)

(๑.๕) การทดสอบค่า เอฟ (F-test) แบบ One-Way ANOVA ใช้เปรียบเทียบ
ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยผลการวิจัยดังต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

๔.๓ ข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ และประสบการณ์ทำงาน จำนวน ๑๒๓ นาย แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม และคำร้อยละ ดังตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๑๒๓)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. ระดับการศึกษา		
๑.๑ ต่ำกว่า ปริญญาตรี	๔๓	๓๔.๙๕
๑.๒ ปริญญาตรีขึ้นไป	๘๐	๖๕.๐๔
รวม	๑๒๓	๑๐๐.๐๐
๒. ระดับชั้นยศ		
๒.๑ นายทหารชั้นสัญญาบัตร	๒๕	๒๐.๓๒
๒.๒ นายทหารชั้นประทวน	๕๐	๔๐.๖๕
๒.๓ พลทหาร	๔๘	๓๙.๐๒
รวม	๑๒๓	๑๐๐.๐๐
๓. ประสบการณ์การทำงาน		
๓.๑ ระยะ ๑ - ๕ ปี	๑๕	๑๒.๑๙
๓.๒ ระยะ ๖ - ๑๐ ปี	๖๓	๕๑.๒๑
๓.๓ ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป	๔๕	๓๖.๕๘
รวม	๑๒๓	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๐๔ รองลงมาเป็นระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๕

เมื่อจำแนกตามระดับชั้นยศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนายทหารชั้นประทวน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖๕ รองลงมาคือ เป็นพลทหาร คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๐๒ และเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓๒ ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นระยะ ๖ - ๑๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๒๑ รองลงมาคือ ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๘ และระยะ ๑ - ๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๙ ตามลำดับ

๔.๒ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

ตารางที่ ๔.๒ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยภาพรวม และรายด้าน ดังนี้

(n=๑๒๓)

ข้อ ที่	การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑล ทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔	ระดับการปฏิบัติ			
		($\bar{X}$)	S.D.	แปล ผล	อันดับ ที่
๑	ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอิทธิบาท ๔	๔.๔๓	๐.๗๙	มาก	๕
๒	ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔	๔.๔๖	๐.๗๖	มาก	๒
๓	ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔	๔.๔๖	๐.๗๖	มาก	๒
๔	ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชาตามหลักอิทธิบาท ๔	๔.๔๗	๐.๗๗	มาก	๑
๕	ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔	๔.๔๖	๐.๗๗	มาก	๔
รวมเฉลี่ย		๔.๐๐	๐.๗๗	มาก	

จากตารางที่ ๔.๒ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๐, S.D.= ๐.๗๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๗, S.D. = ๐.๗๗) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔ และ ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากเท่ากัน ($\bar{X}$ = ๔.๔๖, S.D. = ๐.๗๖) และ ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๖, S.D. = ๐.๗๗) ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๓, S.D. = ๐.๗๙)

ตารางที่ ๔.๓ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอิทธิบาท ๔ และรายชื่อ

(n=๑๒๓)

ข้อ ที่	การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑล ทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอิทธิบาท ๔	ระดับการปฏิบัติ			
		($\bar{X}$)	S.D.	แปล ผล	อันดับ ที่
๑	มีความพอใจในงานด้านธุรการและกำลังพล	๔.๔๔	๐.๗๓	มาก	๒
๒	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้าน ธุรการและกำลังพล	๔.๔๔	๐.๗๘	มาก	๓
๓	มีความมุ่งมั่นในงานด้านธุรการและกำลังพล	๔.๔๓	๐.๗๗	มาก	๔
๔	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านธุรการและ กำลังพล	๔.๔๘	๐.๗๓	มาก	๑
๕	มีความเอาใจใส่ในงานด้านธุรการและกำลังพล	๔.๔๒	๐.๘๔	มาก	๖
๖	ปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพลอย่างเต็ม ความสามารถ	๔.๔๓	๐.๗๘	มาก	๕
๗	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านธุรการและกำลังพล	๔.๓๙	๐.๘๓	มาก	๘
๘	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านธุรการ และกำลังพลให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	๔.๔๑	๐.๘๕	มาก	๗
รวมเฉลี่ย		๔.๔๓	๐.๗๙	มาก	

จากตารางที่ ๔.๓ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอิทธิบาท ๔ พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๓,S.D.= ๐.๗๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๘, S.D. = ๐.๗๓) รองลงมาคือ มีความพอใจในงานด้านธุรการและกำลังพล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๔, S.D. = ๐.๗๓) และ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ งานด้านธุรการและกำลังพล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๔, S.D. = ๐.๗๘) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผล การปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๓๙,S.D. = ๐.๘๓) ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านการ

บริหารงานธุรการและกำลังพลจะต้องยึดถือกฎระเบียบข้อบังคับและคำสั่งโดยเคร่งครัด ดังนั้นจะต้องมีความ วิจารณ์ อดสาหะในการศึกษาเรียนรู้กฎระเบียบข้อบังคับและคำสั่งอยู่ตลอดเวลาและจะต้องมีความยุติธรรมในการบริหารด้านงานธุรการและกำลังพล โดยจะต้องมี จิตตะ คือการเอาใจใส่และ วิมังสา ความสอดส่องในเหตุและผลของกำลังพลแต่ละบุคคลตลอดเวลา

ตารางที่ ๔.๔ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔ และรายชื่อ

(n=๑๒๓)

ข้อ ที่	การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑล ทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการ บริหารงานการเตรียมการตามหลักอิทธิบาท ๔	ระดับการปฏิบัติ			
		($\bar{X}$)	S.D.	แปล ผล	อันดับ ที่
๑.	มีความพอใจในงานด้านการเตรียมการ	๔.๔๖	๐.๗๗	มาก	๖
๒.	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ งานด้านการเตรียมการ	๔.๔๖	๐.๗๔	มาก	๔
๓.	มีความมุ่งมั่นในงานด้านการเตรียมการ	๔.๔๖	๐.๗๕	มาก	๕
๔.	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านการ เตรียมการ	๔.๔๘	๐.๗๓	มาก	๒
๕.	มีความเอาใจใส่ในงานด้านการเตรียมการ	๔.๔๕	๐.๘๑	มาก	๘
๖.	ปฏิบัติงานด้านการเตรียมการอย่างเต็มความสามารถ	๔.๔๗	๐.๗๘	มาก	๓
๗.	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการเตรียมการ	๔.๔๕	๐.๗๖	มาก	๗
๘.	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนา งานด้านการเตรียมการให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	๔.๕๐	๐.๗๔	มาก	๑
รวมเฉลี่ย		๔.๔๖	๐.๗๖	มาก	

จากตารางที่ ๔.๔ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงาน การเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔ พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๖, S.D. = ๐.๗๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนา งานด้านการเตรียมการให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๕๐, S.D. = ๐.๗๔) รองลงมาคือ ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านการเตรียมการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๘, S.D. = ๐.๗๓) และ ปฏิบัติงาน

ด้านการเตรียมการอย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความเอาใจใส่ในงานด้านการเตรียมการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.81)

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านการบริหารงานเตรียมการ จะต้องเน้นการวางแผนการปฏิบัติในอนาคตให้กับส่วนงานอื่น ๆ ในศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ ดังนั้นดังนั้นจะต้องใช้ความ วิริยะ คือความพากเพียร อดทนต่อความยากลำบาก ทำงานให้ติดต่อกันไม่ขาดตอน เป็นระยะยาว เป็นแนวทางในการทำงานซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

ตารางที่ ๔.๕ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงานการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔ และรายชื่อ

(n=๑๒๓)

ข้อที่	การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารการสนับสนุนตามหลักอิทธิบาท ๔	ระดับการปฏิบัติ			
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑.	มีความพอใจในงานด้านการสนับสนุน	4.52	0.73	มากที่สุด	๑
๒.	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้านการสนับสนุน	4.44	0.82	มาก	๗
๓.	มีความมุ่งมั่นในงานด้านการสนับสนุน	4.41	0.80	มาก	๘
๔.	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน	4.46	0.76	มาก	๔
๕.	มีความเอาใจใส่ในงานด้านการสนับสนุน	4.45	0.75	มาก	๖
๖.	ปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน อย่างเต็มความสามารถ	4.50	0.70	มาก	๒
๗.	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผล การปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน	4.49	0.74	มาก	๓
๘.	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนา งานด้านการสนับสนุน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.46	0.76	มาก	๔
รวมเฉลี่ย		4.46	0.76	มาก	

จากตารางที่ ๔.๕ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงานการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔ พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความพอใจในงานด้านการสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ ปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน อย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} =$

๔.๕๐, S.D. = ๐.๗๐) และ มีการแก้ไขปัญหาดรตรวจสอบประเมินผล การปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๙, S.D. = ๐.๗๔) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความมุ่งมั่นในงานด้านการสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๑, S.D.= ๐.๘๐)

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านการบริหารการสนับสนุน จะเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องให้การสนับสนุนการขับเคลื่อนส่วนต่าง ๆ ให้ปฏิบัติการกิจได้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น จึงต้องใช้ความวิริยะ คือความพากเพียรในการทำงาน และจิตตะ คือความไม่ทอดทิ้งธุระ เพื่อที่จะปฏิบัติงานและสนับสนุนภารกิจ ของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้ประสบความสำเร็จด้วยดี

ตารางที่ ๔.๖ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงานปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔ และรายชื่อ

(n=๑๒๓)

ข้อ ที่	การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบก ที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔	ระดับการปฏิบัติ			
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล	อันดับ ที่
๑.	มีความพอใจในงานด้านปกครองและบังคับบัญชา	๔.๓๖	๐.๘๓	มาก	๘
๒.	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้าน ปกครองและบังคับบัญชา	๔.๔๘	๐.๗๗	มาก	๔
๓.	มีความมุ่งมั่นในงานด้านปกครองและบังคับบัญชา	๔.๕๖	๐.๗๓	มากที่สุด	๑
๔.	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านปกครองและ บังคับบัญชา	๔.๕๓	๐.๗๒	มากที่สุด	๒
๕.	มีความเอาใจใส่ในงานด้านปกครองและบังคับบัญชา	๔.๕๑	๐.๗๕	มากที่สุด	๓
๖.	ปฏิบัติงานด้านปกครองและบังคับบัญชาอย่างเต็ม ความสามารถ	๔.๔๗	๐.๗๔	มาก	๕
๗.	มีการแก้ไขปัญหาดรตรวจสอบประเมินผล การปฏิบัติงานด้านปกครองและบังคับบัญชา	๔.๔๕	๐.๗๗	มาก	๖
๘.	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านปกครอง และบังคับบัญชาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	๔.๔๑	๐.๘๔	มาก	๗
รวมเฉลี่ย		๔.๔๗	๐.๗๗	มาก	

จากตารางที่ ๔.๖ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงานด้านปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔ พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๗, S.D. = ๐.๗๗$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นใน งานด้านปกครองและบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๕๖, S.D. = ๐.๗๓$) รองลงมาคือ ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติ งานด้านปกครองและบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๕๓, S.D. = ๐.๗๒$) และ มีความเอาใจใส่ใน งานด้านปกครองและบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๕๑, S.D. = ๐.๗๕$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความพอใจใน งานด้านปกครองและบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๔๑, S.D. = ๐.๘๐$)

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา จะต้องอาศัยคุณธรรม หลักอิทธิบาท ๔ มาเป็นหลักในการปฏิบัติงาน โดยหลักอิทธิบาทที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก คือ หลักวิมังสา คือความสอดส่องในเหตุและผล แห่งความสำเร็จขององค์กรอยู่ตลอดเวลาทั้งนี้เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความเจริญก้าวหน้า และให้มีความมั่นคง ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักให้กับการฝึกการปกครอง ของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ ที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึก ได้รับประโยชน์สูงสุด

ตารางที่ ๔.๗ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ด้านการบริหารงานการจัดการศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ และรายชื่อ

(n=๑๒๓)

ข้อ ที่	การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔	ระดับการปฏิบัติ			
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล	อันดับ ที่
๑.	มีความพอใจในงานด้านการจัดการศึกษา	๔.๔๔	๐.๘๒	มาก	๗
๒.	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้านการจัดการศึกษา	๔.๔๕	๐.๘๑	มาก	๖
๓.	มีความมุ่งมั่นในงานด้านการจัดการศึกษา	๔.๔๖	๐.๗๔	มาก	๓
๔.	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติ งานด้านการจัดการศึกษา	๔.๔๖	๐.๗๕	มาก	๔
๕.	มีความเอาใจใส่ในงานด้านการจัดการศึกษา	๔.๔๙	๐.๗๕	มาก	๒
๖.	ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาเต็มความสามารถ	๔.๕๔	๐.๗๔	มากที่สุด	๑
๗.	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา	๔.๔๕	๐.๗๘	มาก	๕
๘.	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	๔.๔๑	๐.๘๑	มาก	๘
รวมเฉลี่ย		๔.๔๖	๐.๗๗	มาก	

จากตารางที่ ๔.๗ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ด้านการบริหารงาน การจัดการศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๖, S.D. = ๐.๗๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา อย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}$ = ๔.๕๔, S.D. = ๐.๗๔) รองลงมาคือ มีความเอาใจใส่ในงานด้านการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๙, S.D. = ๐.๗๕) และ มีความมุ่งมั่นในงานด้านการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๖, S.D. = ๐.๗๔) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนา งานด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๑, S.D. = ๐.๘๑)

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านการบริหารการจัดการศึกษาจะต้องนำ หลักกฤษฎีกา ๔ มาเป็นเครื่องนำพาซึ่งการศึกษาจะสำเร็จได้นั้นจะต้องเป็นการเรียนรู้ตลอดเวลาไม่ใช่การเรียนแต่ในห้องเรียนโดยใช้ จิตตะ การไม่ทอดทิ้งธุรงานการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นหลักในการทำงานสิ่งสำคัญการจัดการศึกษาที่ดีจะต้องเกิดปัญญาเมื่อสำเร็จ การจัดการศึกษาหรือการเรียนปัจจุบันไม่ใช่การท่องจำ ฉะนั้นจำเป็นต้องใช้วิมังสาเพื่อมาวิเคราะห์ใคร่ครวญเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตลอดเวลา

๔.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่

๒๓ ตามหลักกฤษฎีกา ๔

๔.๓.๑ ด้านการบริหารด้านงานธุรการและกำลังพล ตามหลักกฤษฎีกา ๔ คือ

๔.๓.๑.๑ ควรมีการแก้ไขปัญหาดูตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพล

๔.๓.๑.๒ ควรมีการคิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนา งานด้านธุรการและกำลังพลให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

๔.๓.๑.๓ ควรมีความเอาใจใส่ในงานด้านธุรการและกำลังพล

๔.๓.๒ ด้านการบริหารด้านงานการเตรียมการ ตามหลักกฤษฎีกา ๔ คือ

๔.๓.๒.๑ ควรมีความเอาใจใส่ในการทำงานด้านเตรียมการ

๔.๓.๒.๒ ควรมีการแก้ไขตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านเตรียมการ

๔.๓.๒.๓ ควรมีความพอใจใส่ในงานด้านเตรียมการ

๔.๓.๓ ด้านการบริหารด้านการสนับสนุน ตามหลักกฤษฎีกา ๔ คือ

๔.๓.๓.๑ ควรมีความมุ่งมั่นในงานด้านการสนับสนุน

๔.๓.๓.๒ ควรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้านสนับสนุน

๔.๓.๓.๓ ควรมีความพอใจใส่ในงานด้านการสนับสนุน

๔.๓.๔ ด้านการบริหารด้านปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักกฤษฎีกา ๔ คือ

๔.๓.๔.๑ ควรมีความพอใจใส่ในงานด้านการปกครองและบังคับบัญชา

๔.๓.๔.๒ ควรมีการคิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านปกครองและบังคับบัญชาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

๔.๓.๔.๓ ควรมีการแก้ไขปัญหาดูตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการปกครองและบังคับบัญชา

๔.๓.๕ ด้านการบริหารด้านการจัดการศึกษา ตามหลักกฤษฎีกา ๔ คือ

๔.๓.๕.๑ ควรมีการคิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

๔.๓.๕.๒ ควรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้านการจัดการศึกษา

๔.๓.๕.๓ ควรมีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา

๔.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

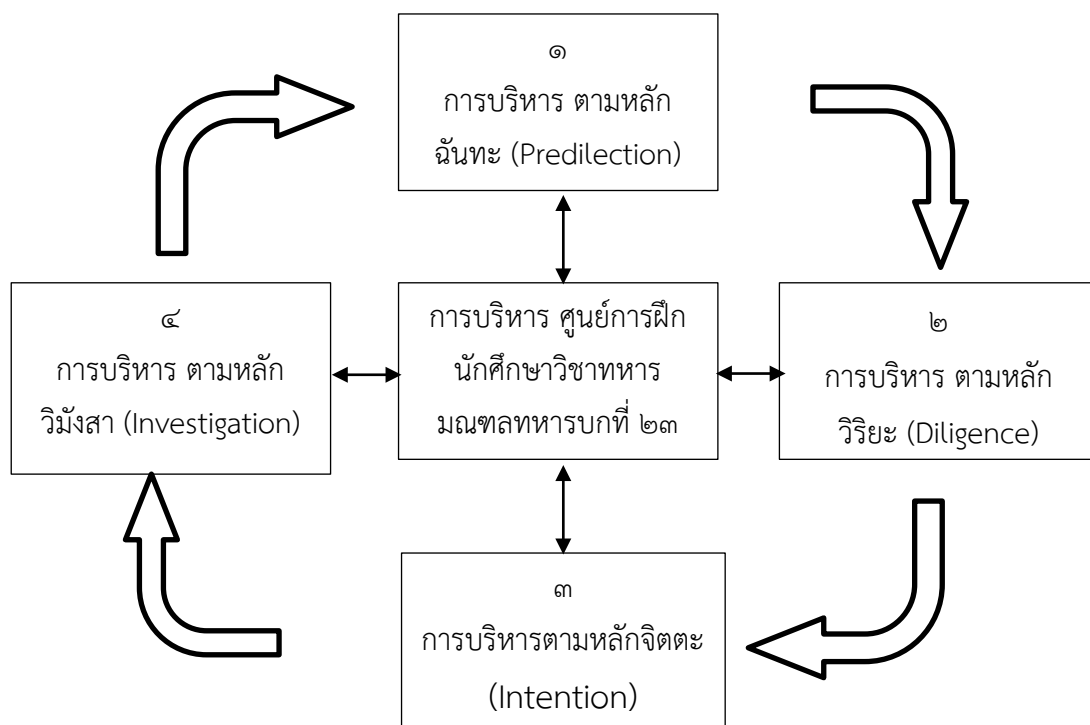
การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ใหม่เพิ่มเติมจากการบริหารตามปกติของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ โดยการนำหลักอิทธิบาท ๔ มาเป็นเครื่องมือในการบริหาร ซึ่งทำให้การบริหารของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

๔.๔.๑ หลักฉันทะ (Predilection) ความพอใจในงานที่ตนทำ หรืองานที่ได้รับมอบ

๔.๔.๒ หลักวิริยะ (Diligence) ขยันหมั่นเพียรในงานที่ตนทำ หรืองานที่ได้รับมอบ

๔.๔.๓ หลักจิตตะ (Intention) ตั้งใจจดจ่อในงานที่ตนทำ หรืองานที่ได้รับมอบ

๔.๔.๔ หลักวิมังสา (Investigation) พิจารณาตรวจสอบงานที่ตนทำหรืองานที่ได้รับมอบ

แผนภาพที่ ๔.๑ ผังองค์ความรู้ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลัก
อริยาบท ๔ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑล
ทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ (๒) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหาร ศูนย์การฝึก
นักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยาบท ๔ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปราย
ผล และข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ อภิปรายผล

๕.๑.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอริยา
บท ๔ โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอริยาบท ๔ มีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับ มาก รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอริยาบท ๔ และ ด้าน
การบริหารการสนับสนุน ตามหลักอริยาบท ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากัน และ ด้านการ
บริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอริยาบท ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอริยาบท ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีดังนี้

๕.๑.๑.๑ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอริยาบท ๔ พบว่าโดย
ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทำงานอย่าง
ต่อเนื่องในการปฏิบัติ งานด้านธุรการและกำลังพล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก รองลงมา คือ มีความ
พอใจในงานด้านธุรการและกำลังพล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก และ มีความพึงพอใจในการ
ปฏิบัติงานตามหน้าที่ งานด้านธุรการและกำลังพล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการแก้ไขปัญหาดูตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

๕.๑.๑.๒ ด้านการบริหารงาน การเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔ พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนา งานด้านการเตรียมการให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก รองลงมาคือ ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านการเตรียมการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก และ ปฏิบัติงานด้านการเตรียมการอย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความเอาใจใส่ในงานด้านการเตรียมการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

๕.๑.๑.๓ ด้านการบริหารงานการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔ พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความพอใจในงานด้านการสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาคือ ปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน อย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก และ มีการแก้ไขปัญหาดูตรวจสอบประเมินผล การปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความมุ่งมั่นในงานด้านการสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

๕.๑.๑.๔ ด้านการบริหารงานด้านปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยพบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นใน งานด้านปกครองและบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก รองลงมาคือ ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติ งานด้านปกครองและบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก และ มีความเอาใจใส่ใน งานด้านปกครองและบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความพอใจใน งานด้านปกครองและบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

๕.๑.๑.๕ ด้านการบริหารงาน การจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา อย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก รองลงมาคือ มีความเอาใจใส่ในงานด้านการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก และ มีความมุ่งมั่นในงานด้านการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนา งานด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

๕.๑.๒ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีดังนี้ คือ ๑) ควรมีการแก้ไขปัญหาดูตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพล ๒) ควรมีความเอาใจใส่ในงานด้านการเตรียมการ ๓) ควรมีความมุ่งมั่นใน

งานด้านสนับสนุน ๔) ควรมีความพอใจในงานด้านการปกครองและบังคับบัญชา ๕) ควรคิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

๕.๒ อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจเกี่ยวกับการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยจะอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีฉันทะ คือ ความพอใจในงานที่ตัวเองปฏิบัติ มีวิริยะ คือ ความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานการทำหน้าที่ มีจิตตะ คือ การใส่ใจมีความรักที่จะปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีวิมังสา คือ การพิจารณาใคร่ครวญในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานงานนั้นด้วยความละเอียดรอบคอบ มีการทบทวนตรวจสอบและการประเมินผลของกำลังพลและตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิทยา บวรวัฒนา กล่าวว่า การบริหารเป็นเรื่องของการนำเอากฎหมาย และนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ ด้วยความเที่ยงธรรมและอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้^๑ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายไพบูลย์ ตั้งใจ ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของ พนักงานตามหลักอิทธิบาท ๔ กรณีศึกษา บริษัท แอมพาสอินดัสตรี จำกัด อำเภอเมือง จังหวัด สมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าพนักงาน บริษัท แอม พาสอินดัสตรี จำกัด อำเภอเมือง จังหวัด สมุทรปราการ มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในด้านจิตตะ (การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายามในการปฏิบัติงาน) การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท แอมพาสอินดัสตรี จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ตามหลักอิทธิบาท ๔ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

^๑ พิทยา บวรวัฒนา, การบริหารเชิงบูรณาการ, (นนทบุรี: สำนักงานข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๖), หน้า ๒.

รายได้ ฝ่ายที่สังกัด และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท แอมพาสอินดัสตรี จำกัด อำเภอเมือง จังหวัด สมุทรปราการ^๒

ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางวิษุมาภา เมธีวรฉัตร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามหลักอิทธิบาท ๔ กรณีศึกษาโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยา จังหวัดนครสวรรค์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๖๙ มีอายุต่ำกว่า ๓๑ ปี คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๘๕ มีวุฒิ การศึกษาดำรงปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒๔ และมีตำแหน่ง ส่วนใหญ่ เป็นนักเรียน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๘ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าบุคลากรมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะและด้านวิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของบุคลากรในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ตาม หลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยา จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน แนวทางการประยุกต์ใช้การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยา จังหวัดนครสวรรค์ บุคลากรต้องยึด หลักอิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะส่งผลให้เป็นผู้ที่มีความรัก ความพอใจในงาน ปฏิบัติงาน ด้วยความพากเพียรบากบั่นด้วยความเอาใจใส่ในงาน และมีการตรวจสอบความสำเร็จในงานอยู่เสมอ ผลก็คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร และตัวบุคลากรเป็น แรงขับเคลื่อนที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ในอนาคต^๓ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญ์กวีฬารณ์ กลิ่นนันทน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหาร จัดการสำนักงาน จังหวัดพิษณุโลก ตามหลักอิทธิบาท ๔ ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการบริหาร จัดการสำนักงาน จังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท ๔ ตามทัศนะของบุคลากรโดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก^๔ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาตรี แนวจำปา ได้วิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกันและบรรเทา

^๒ ไพบุลย์ ตั้งใจ, “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน ตามหลักอิทธิบาท ๔ กรณีศึกษาบริษัท แอมพาสอินดัสตรี จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^๓ วิษุมาภา เมธีวรฉัตร, “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท ๔: กรณีศึกษาโรงเรียนศรีรังสรรค์วิทยา จังหวัดนครสวรรค์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^๔ กัญญ์กวีฬารณ์ กลิ่นนันทน์, “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงาน จังหวัดพิษณุโลก ตามหลักอิทธิบาท ๔”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

สาธณะภย กรุงเทพมหานครผลการศึกษาพบว่า บุคลากรมีการประยุกต์ใช้ หลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ด้าน ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมาก^๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว สามารถพบว่าประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

๕.๒.๑.๑ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอิทธิบาท ๔ จากการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงานธุรการและ กำลังพล ตามหลักอิทธิบาท ๔ อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับ พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) กล่าวว่า อิทธิบาท ๔ คือบทของพระธรรม เช่นว่า จะต้อง มี ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ที่เรียกว่าอิทธิบาท นี้ต้องมีและมีได้โดยไม่รู้สีกตัวคนที่มีการทำงานย่อมทำงานด้วย ความพอใจความขยันขันแข็งความเอาใจใส่ใคร่ครวญอยู่เสมอนี้เรียกว่าเขามีอิทธิบาททั้งสี่ประการนั้น อยู่โดยไม่รู้สีกตัวมีความสอดคล้องกัน^๖

๕.๒.๑.๒ ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔ จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔ อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ท่าน ว.วชิรเมธี ได้กล่าวถึง การทำงานให้ประสบความสำเร็จตามแนว พุทธศาสนาพระพุทธเจ้าทรงแนะนำให้ปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ อิทธิบาท แปลว่า หลักพื้นฐานแห่งความสำเร็จหรือทางสู่ความสำเร็จ มีองค์ประกอบ ๔ ประการ คือ

๑) ฉันทะ คือมีใจรัก ทำงานด้วยใจรักงาน

๒) วิริยะ คือพากเพียรทำ รักแล้วต้องขยัน ความขยันคือ ภาวปฏิบัติการของความรัก ความรักในงานจะทำให้เรารู้ว่าควรทำงานอะไร ส่วนความขยันจะทำให้งานนั้นก้าวไปสู่ความสำเร็จ การทำงานถ้าขาด ความขยัน ความขำนาญก็จะไม่เกิด

^๕ ชาตรี แนวจำปา, “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร”, *วิทยานพนธ์พุทธศาสนธรรมมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^๖ พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ), *การทำงานที่เป็นสุข*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๙), หน้า ๓๐.

๓) จิตตะ คือจดจำจ่อจิต หมายความว่า ทำอะไรก็ตามให้เจาะลงไปปักใจลงไปในเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้ง อย่างมุ่งมั่น อย่างจริงจัง และอย่างทุ่มเท ใครก็ตามที่ทำงานด้วย การเอาใจจดจ่ออยู่กับงานนั้น คนนั้นจะประสบความสำเร็จ

๔) วิมังสา คือวินิจฉัย ได้แก่ การ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ พัฒนานั่นเอง เมื่อเราทำงานอะไรก็ตาม ให้พิจารณาวิเคราะห์สร้างสรรค์พัฒนา^๗

๕.๒.๑.๓ ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔ จากการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ๑ ข้อ และอยู่ในระดับมากอีก ๗ ข้อ ดังนั้นข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะมีการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับการบริหารด้านการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔ อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับ พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรตรถิรธมโม) ได้กล่าวว่า อิทธิบาท ๔ เป็นหัวข้อธรรมที่นำศึกษาเหตุเพราะประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าธรรม ข้อนี้พัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าโดยเฉพาะประเทศอุตสาหกรรมซึ่งมาจากคำว่า อุตสาหะ แปลว่า ความเพียรพยายาม และคำว่ากรรม แปลว่าการกระทำเมื่อรวมกันแล้วประเทศอุตสาหกรรมซึ่งแปลว่าประเทศที่ใช้ความเพียรพยายามในการสร้างกรรมให้เกิดขึ้นหรือประเทศที่ใช้อิทธิบาท ๔ ในการสร้างประเทศให้สูงขึ้น^๘

๕.๒.๑.๔ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔ จากการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ๓ ข้อ และอยู่ในระดับมากอีก ๔ ข้อ ดังนั้นข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่าการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับการบริหารด้านปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔ อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สอนง วรอุไร ได้กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท ๔ คือ สูตรสำเร็จของชีวิต ตามที่พระพุทธเจ้า ตรัสไว้ว่า จิตเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย จิตประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จได้ด้วยจิตเพราะฉะนั้น ความสำเร็จจึงอยู่ที่ใจ ไม่ว่าเราจะต้องการอะไรหากเราตั้งใจกำหนดจิตไว้มั่นคง ทุกสิ่งจะสำเร็จได้ดังใจ และอิทธิบาท ๔ ให้

^๗ ว.วชิรเมธี, *คนสำราญงานสำเร็จ*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๔, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, ๒๕๕๑), หน้า ๙๒.

^๘ พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรตรถิรธมโม), *รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๖๓.

ถึงขั้น คือ ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยใจรัก ด้วยความพากเพียร ด้วยใจจดจ่อและใช้ปัญญาได้ส่วนอย่างสม่ำเสมอ แล้วความสำเร็จจะไม่หนีไปไหน^๙

๕.๒.๑.๕ ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ จากการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ๑ ข้อ และอยู่ในระดับมากอีก ๗ ข้อ ดังนั้นข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับการบริหารด้านการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย กล่าวว่าอิทธิบาท ๔ คุณธรรมที่นำไปสู่ผลที่มุ่งหมายหรือหนทางแห่งการดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จความถูกต้อง และการเข้าถึงประโยชน์สุข นอกจากนี้อิทธิบาทยังเป็นธรรมที่อนุโลมได้ว่ามีจุดมุ่งหมายเพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เช่น ประสบความสำเร็จทางด้านการเรียนการประกอบอาชีพการดำรงชีวิต เป็นต้น^{๑๐}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ มีดังนี้

การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ นั้นมีประโยชน์ต่อองค์กรเป็นอย่างดี จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทาง เพื่อการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

๕.๓.๑.๑ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ควรส่งเสริมให้กำลังที่ปฏิบัติงานในแต่ละด้านให้ความสนใจในหน้าที่ของตนโดยชี้ให้เห็นความสำคัญในงานที่ทำ

๕.๓.๑.๒ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ควรหาเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานในแต่ละด้านเพื่อที่จะหามาตรการแก้ไขเมื่อพบข้อบกพร่อง

๕.๓.๑.๓ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ควรหามาตรการสร้างแรงจูงใจให้กับกำลังพลให้มีความเอาใจใส่ในงานยิ่งขึ้น

^๙ สอน วรอุไร, *ทำชีวิตให้ดีและมีสุข*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อัมรินทร์, ๒๕๕๐), หน้า ๙๗.

^{๑๐} สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, ผศ.ดร., “หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์”, *สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๒๓๘.

๕.๓.๑.๔ มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ควรมีการส่งเสริมให้กำลังพลในศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ได้ไปศึกษาดูงานตามหน่วยงานที่มีลักษณะงานที่คล้ายกันเพื่อนำมาปรับปรุง การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

๕.๓.๑.๕ มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ควรมีการส่งเสริมให้กำลังพลในศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ได้ไปศึกษาอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่คล้ายกันจากส่วนราชการอื่น

๕.๓.๑.๖ กองทัพบกควรส่งเสริมให้หน่วยทหารที่เป็นหน่วยเกี่ยวกับการฝึกการศึกษา ควรมีการเข้ารับการอบรมของกำลังพลอยู่เป็นประจำ เพื่อประสิทธิผลของการศึกษาทางทหารต่อไป

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังมีประเด็นที่ผู้วิจัยได้ค้นพบในระหว่างที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะหัวข้อวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

๕.๓.๒.๑ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ ในด้านการบริหารการจัดการศึกษา ของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

๕.๓.๒.๒ การพัฒนาการบริหารการจัดการศึกษา ของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

กิตติมา ปรีดีติลล. ทฤษฎีบริหารองค์กร. กรุงเทพมหานคร: ธนะการพิมพ์, ๒๕๓๙.

จุมพล สวัสดิ์ยากร. หลักการบริหารและมนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ, ๒๕๔๒.

ใจจริง บุญเรืองรอด. การบริหารงานกิจการนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เอกสารและสถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๒.

ชาญชัย อาจิมสมาจาร. ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน, ๒๕๕๑.

ทิพาดี เมฆสวรรค์. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคลภาครัฐ: เล่มที่ ๑ หน่วยที่ ๑๗ การบริหารงานบุคคลภาครัฐ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ม.ป.ป.

ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารสู่ศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพมหานคร: บริษัทประชุมช่าง จำกัด, ๒๕๕๖.

ธานีธร ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร: บิสิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๒.

ธีระรัตน์ กิจจาร์ักษ์. คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒.

เนตร์พัฒนา ยาวีราข. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส, ๒๕๔๖.

บรรจบ เนียมมณี. หลักการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๓.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๕.

บุญมี แท่นแก้ว. จริยศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๙.

ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๕.

ปริญญ์ จงวัฒนา. **พุทธธรรมเพื่ออภิลักขิตมิตร**. กรุงเทพมหานคร: บจก.ศิลป์สยามบรรจุกุณธ์และการพิมพ์, ๒๕๕๐.

พนัส หันนาคินทร์. **ประสบการณ์ในงานบริหารบุคลากร**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรตร ธีรธมฺโม). **รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

_____. **เล่มที่ ๑๙.อิทธิปาทีรังค์ สุตตันตภาษาขณีย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. **เล่มที่ ๓๕.อิทธิปาทีรังค์ สุตตันตภาษาขณีย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ). **อธิบายหลักธรรมตามหมวดจากนวกวาท**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๘.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **ทำอะไรจึงจะเรียนเก่ง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

_____. (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **พุทธวิธีบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

_____. (ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.๙, Ph.D.). **พุทธวิธีบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

_____. (ปัญญา นันทภิกขุ). **พจนานุกรมธรรมปัญญานันทะ**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, ม.ป.ป.

_____. (พุทธทาสภิกขุ). **การทำงานที่เป็นสุข**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๙.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **พุทธธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมมิกจำกัด, ๒๕๕๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). **ธรรมบุญชีวิต**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ, ๒๕๕๐.

_____. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอสอาร์พรินต์แมสโปรดักส์ จำกัด, ๒๕๔๘.

พระพุทโธสเถระ, **คัมภีร์วิสุทธิมรรค**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมนิเทศน์, ๒๕๕๗.

พระพุทโธสเถระ. **อภิธัมมวาท**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๔๘.

พระมหาวิมลชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี). **คนสำราญงานสำเร็จ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๐.

- พะยอม วงศ์สารศรี. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: พรานนกการพิมพ์, ๒๕๔๒.
- พิทยา บวรวัฒนา. **การบริหารเชิงบูรณาการ**. นนทบุรี : สำนักงานข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๖.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และ วิบูลย์ ไทวณะบุตร. **หลัก และทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.
- มัลลิกา ต้นสอน. **การจัดการยุคใหม่**. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, ๒๕๔๔.
- ราชบัณฑิตสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, ๒๕๔๖.
- ว.วชิรเมธี. **คนสำราญ งานสำเร็จ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๔. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, ๒๕๕๑.
- วัชร บุนนาค. **การบริหารหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.
- วิจิตร ศรีสะอ้าน. **เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบการบริหารการศึกษา เล่ม ๑ หน่วยที่ ๑-๑๕**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๑.
- วิทย์ วิศเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก. **หนังสือเรียนวิชาพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๔.
- วิโรจน์ สารัตนะ. **การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๔๒.
- ศจี อนันต์พคุณ. **กลวิธีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ**. สงขลา: ชลบุตรกราฟฟิก, ๒๕๔๒.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธรรมสาร จำกัด, ๒๕๔๕.
- ศุภชัย ยาวะประภา. **การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทย: กระแสใหม่และสิ่งทำ**. กรุงเทพมหานคร: จุฑทอง, ๒๕๔๘.
- สนอง วรอุไร. **ทำชีวิตให้ได้ดีและมีสุข**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, ๒๕๕๐.
- สมคิด บางโม. **การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๕.
- สมพงษ์ เกษมสิน. **การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ลักษณ์, ๒๕๔๒.
- สมพร เทพสิทธิ์า. **คุณธรรมและจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๔๒.
- สมยศ นาวิการ. **การบริหารตามสถานการณ์**. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, ๒๕๔๕.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช. **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชย์ สำราญราษฎร์, ๒๕๔๗.
- เสนาะ ตีเยาว์. **หลักการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.

สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, ผศ.ดร.. สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธ
ศาสตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

อรุณ รักธรรม. หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์, ๒๕๔๗.

(๒) คุชฎินิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

กัญญ์ภาภรณ์ กลิ่นนิมมวล. “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอริย
บาท ๔”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

ชาติรี แนวจำปา. “การประยุกต์ใช้หลักอริยบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.
(บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

ณิชภัทร เงินจตุรัส. “การประยุกต์หลักอริยบาท ๔ ใช้ประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนวรรณรัตน์
ศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

นางเมย์ อำนวยพันธุ์. “วิธีการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กตามหลักอริยบาท ๔ ของกลุ่มโรงเรียน
ชาณุวรลักษณ์อำเภอชาณุวรลักษณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร
มหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

บุญชู ฉัตรรักษ์. ดาบตำรวจ. “ความผูกพันต่อองค์การตามหลักอริยบาท ๔ ของข้าราชการตำรวจ
ประจำศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค๖อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์”. วิทยานิพนธ์พุทธ
ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๒๕๕๔.

พระจรัสศักดิ์ บุญฤทธิ์. “ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มด้วยหลักอริยบาท ๔ ที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบ
ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๔.

พระมหาอุทัยกร บัวทอง. “การใช้หลักอริยบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความ
คิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม ๗”. วิทยานิพนธ์ครุศา
สตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๕๒.

พระมหาสุวิทย์ชา สิริวิฑฒโน. “การบริหารงานตามหลักอริยบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระวุฒิพงษ์ ถาวรจิตโต (รักเรียน). “การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการปฏิบัติงาน: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พระสุนันท์ กิตติสัทโท (สายพิมพ์พงศ์). “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการทำงานศึกษากรณีผู้ทำเครื่องปั้นดินเผาตำบลเวียงจังหวัดนครราชสีมา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พัชรี ชำนาญศิลป์. “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท ๔”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

ไพบูลย์ ตั้งใจ. “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน ตามหลักอิทธิบาท ๔ กรณีศึกษาบริษัท แอมพาสอินดัสตรี จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

วิษญาภา เมธีวรฉัตร. “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักอิทธิบาท ๔: กรณีศึกษาโรงเรียนศรีวังค์วิทยาจังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

อัมพร หงษ์เจ็ด. “การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ ใช้ในปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

(๓) บทความ:

เมธาพันธ์ โพธิ์โรจน์.การวิเคราะห์การจ้องค์การบริหารตามแนวมุขยศาสตร์.พุทธจักร ปีที่๔๙ ฉบับที่ ๙ เดือน ก.ย. ,๒๕๔๘.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ.“การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของการบริหาร บริหารการพัฒนาและการบริหารจัดการ”.รัฐธาภิรักษ์, ปีที่ ๔๙ ฉบับที่ ๒ (๒๕๕๐).

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

กรวงกลาโหม. หน้าแรก [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.mod.go.th/โครงสร้าง.aspx> (๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑).

_____. ประวัติ [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.mod.go.th/Recommend/history.aspx> (๒๘ เมษายน ๒๕๖๑).

_____. โครงสร้าง[ออนไลน์]แหล่งที่มา: <http://www.mod.go.th> (๒๘ เมษายน ๒๕๖๑).

ศูนย์การนํ้าศึกษาวิชาทหาร. ประวัติหน่วย. [ออนไลน์] แหล่งที่มา :[http://www.ruksadindan.com/node /๑](http://www.ruksadindan.com/node/๑) (๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑).

_____. การจัดหน่วย. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.mstc23.com/mstc23/Unit/> (๓๐ เมษายน ๒๕๖๑).

_____. ประวัติความเป็นมา. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.mstc23.com/mstc23/history/> (สืบค้นเมื่อ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๑).

_____. ภารกิจ/ขีดความสามารถ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mstc23.com/mstc23/capability/> (๒๙ เมษายน ๒๕๖๑).

(๕) เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. การบริหารการศึกษา, ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ครุบุรีรัมย์, ๒๕๒๗.

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการ และ กำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๒ .เล่มที่ ๑๑๘ ตอนที่ ๒๘ ก ,ลง วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔.

_____. พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑, เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๒๖ ก.

_____. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗, เล่มที่ ๗๑ ตอนที่ ๑๓ .

_____. พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓, ฉบับแก้ไข ๒๕๒๑.

_____. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐, กรุงเทพมหานคร: กลุ่มการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๒๕๖๐.

(๖) สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ พ.อ.รังสรรค์ ตันสิทธิแพทย์, ผบ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓,๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ พ.ท.ฉัตร แต่แดงเพชร, รอง ผบ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓,๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ พ.ท.มานพ แก่นคำ,อจ.หน.สภ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓, ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ พ.ท.บุญถิ่น จันทรรักษ์,ผบ.นฝ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓, ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ พ.ต.ประมวล โพธิศรี,รอง ผบ.นฝ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓,๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ พ.ต.ชัยพร ผาพันธ์,อจ.วิชาทหารราบ สภ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓,๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ จ.ส.อ.บุญส่ง สมภาร, ผช.ครู นฝ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓, ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ จ.ส.อ.เอกสิทธิ์ จำนงค์กิจ, ผช.ครู นฝ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓, ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ จ.ส.อ.สายันต์ ศรีวิชา, ผช.ครู นฝ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓, ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ จ.ส.อ.ธานี คนทัศน์, ส.ช่างอาวุธ ฝสน.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓, ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ จ.ส.อ.วิจิต ปรานนอก, ส.เตรียมการ ฝตก.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ จ.ส.อ.ชลอ นิลทองกลาง, ส.คลัง ฝสน.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓, ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

๒. ภาษาอังกฤษ

1. Primary Sources

Blank.E.B. “A Model Job Description For Personnel Administrator position inNorth Carolina Public School System.” North Carolina. (The University of North Carolina atGreensboro,1991), p 27.

Brown. Royal T. “Changing Roles and Responsibilities of the Elementary School Principals”.Dissertation Abstracts International. 5 (4) : October, 1974.

Cronbach. Lee J. **Essentials of psychological testing** (4 th ed.). New York: Harper & Row, 1971.

Don Hellriegel.**Management** third edition.Addison : Wesley Publishing Company .lmc.,1982

E.N. Chapman.**Supervisor Survival Kit**.second edition.California : Science Research Associates Inc., 1995.

Holt. D.H. **Management principles and practices**. New Jersey :Neglewood Cliff : Prentice – Hall, 1993.

McCathy. Water M. (1991). **The role of the Secondary School Princile in New jersey: Dissertation Abstracs International**, (32)2: 705-A ; August.

Simon. Herbert.a..**Public Administration**.New York :Alfreod A Kuopf, 1996.

Sloane. Etta K. . “**Principals and Inservice Training : KnowledgeAttitude and Mainstreaming Practices.**” (Dissertation Abstracts International.1983).

Wagner. J.A.&Hollembeek.J.R. **Management of organization behavior**.(New Jersey : Prentice – Hall, 1995.

William Ouchi. **Organization and Management**.Eaglewood Cliffs : Prentice Hill, 1971.

คุนส์และไวธริช.Harold Koontz & Heinz Weihrich.Ninth Edition **Management**, New York : McGrew Hillbook, 1991.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ความหมายของ คำย่อ ศัพท์ทางทหารหมายถึง คำย่อที่มีการใช้อย่างเป็นทางการและเป็นสากลซึ่งได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ชัดเจน จำแนกได้ดังนี้

- กท อ่านว่า กระทรวงกลาโหม
- รมว.กท อ่านว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- ทบ. อ่านว่า กองทัพบก
- ผบ.ทบ. อ่านว่า ผู้บัญชาการทหารบก
- นรต. อ่านว่า หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน
- ผบ.นรต. อ่านว่า ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน
- ทภ.๒ อ่านว่า กองทัพภาคที่ ๒
- มทภ.๒ อ่านว่า แม่ทัพภาคที่ ๒
- มทบ.๒๓ อ่านว่า มณฑลทหารบกที่ ๒๓
- ผบ.มทบ.๒๓ อ่านว่า ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๒๓
- พล.อ. อ่านว่า พลเอก
- พล.ท. อ่านว่า พลโท
- พล.ต. อ่านว่า พลตรี
- พ.อ. อ่านว่า พันเอก
- พ.ท. อ่านว่า พันโท
- พ.ต. อ่านว่า พันตรี
- ร.อ. อ่านว่า ร้อยเอก
- ร.ท. อ่านว่า ร้อยโท
- ร.ต. อ่านว่า ร้อยตรี
- จ.ส.อ. อ่านว่า จ่าสิบเอก
- จ.ส.ท. อ่านว่า จ่าสิบโท
- จ.ส.ต. อ่านว่า จ่าสิบตรี
- ส.อ. อ่านว่า สิบเอก
- ส.ท. อ่านว่า สิบโท
- ส.ต. อ่านว่า สิบตรี
- พลฯ อ่านว่า พลทหาร

Military Ranks ยศทหารสามเหล่าทัพ

ทหารบก	คำย่อ	ทหารเรือ	คำย่อ	ทหารอากาศ	คำย่อ
จอมพล		จอมพลเรือ		จอมพลอากาศ	
Field Marshal		Admiral of the Fleet		Marshal of the Royal Thai Air Force	
พลเอก	พล.อ.	พลเรือเอก	พล.ร.อ.	พลอากาศเอก	พล.อ.อ.
General	Gen.	Admiral	Adm.	Air Chief Marshal	ACM
พลโท	พล.ท.	พลเรือโท	พล.ร.ท.	พลอากาศโท	พล.อ.ท.
Lieutenant General	Lt.Gen.	Vice Admiral	Vadm.	Air Marshal	AM
พลตรี	พล.ต.	พลเรือตรี	พล.ร.ต.	พลอากาศตรี	พล.อ.ต.
Major General	Maj.Gen.	Rear Admiral	Radm.	Air Vice Marshal	AVM
พันเอก	พ.อ.	นาวาเอก	น.อ.(ชื่อ) ร.น.	นาวาอากาศเอก	น.อ.
Colonel	Col.	Captain	Capt.	Group Captain	Gp.Capt.
พันโท	พ.ท.	นาวาโท	น.ท.(ชื่อ) ร.น.	นาวาอากาศโท	น.ท.
Lieutenant Colonel	Lt.Col.	Commander	Cdr.	Wing Commander	Wg.Cdr.
พันตรี	พ.ต.	นาวาตรี	น.ต.(ชื่อ) ร.น.	นาวาอากาศตรี	น.ต.
Major	Maj.	Lieutenant Commander	LCdr.	Squadron Leader	Sqn.Ldr.
ร้อยเอก	ร.อ.	เรือเอก	ร.อ.(ชื่อ) ร.น.	เรืออากาศเอก	ร.อ.
Captain	Capt.	Lieutenant	Lt.	Flight Lieutenant	Flt.Lt.
ร้อยโท	ร.ท.	เรือโท	ร.ท.(ชื่อ) ร.น.	เรืออากาศโท	ร.ท.
Lieutenant	Lt.	Lieutenant Junior Grade	Lt.JG.	Flying Officer	Flg.Off.
ร้อยตรี	ร.ต.	เรือตรี	ร.ต.(ชื่อ) ร.น.	เรืออากาศตรี	ร.ต.
Sub Lieutenant	Sub Lt.	Sub Lieutenant	Sub Lt.	Pilot Officer	Plt.Off.
จ่าสิบเอก	จ.ส.อ.	พันจ่าเอก	พ.จ.อ.	พันจ่าอากาศเอก	พ.อ.อ.
Sergeant Major 1st Class	SM 1	Chief Petty Officer 1st Class	CPO 1	Flight Sergeant First Class	FS 1
จ่าสิบโท	จ.ส.ท.	พันจ่าโท	พ.จ.ท.	พันจ่าอากาศโท	พ.อ.ท.
Sergeant Major 2nd Class	SM 2	Chief Petty Officer 2nd Class	CPO 2	Flight Sergeant Second Class	FS 2
จ่าสิบตรี	จ.ส.ต.	พันจ่าตรี	พ.จ.ต.	พันจ่าอากาศตรี	พ.อ.ต.
Sergeant Major 3rd Class	SM 3	Chief Petty Officer 1rd Class	CPO 3	Flight Sergeant Third Class	FS 3
สิบเอก	ส.อ.	จ่าเอก	จ.อ.	จ่าอากาศเอก	จ.อ.
Sergeant	Sgt.	Petty Officer 1st Class	PO 1	Sergeant	Sgt.
สิบโท	ส.ท.	จ่าโท	จ.ท.	จ่าอากาศโท	จ.ท.
Corporal	Cpl.	Petty Officer 2nd Class	PO 2	Corporal	Cpl.
สิบตรี	ส.ต.	จ่าตรี	จ.ต.	จ่าอากาศตรี	จ.ต.
Private 1st Class	Pte.	Petty Officer 3rd Class	PO 3	Leading Aircraftman	LAC
พลทหาร	พลฯ	พลฯ	พลฯ	พลทหาร	พลฯ
Private	Pvt.	Seaman	-	Airman	Amn.
หมายเหตุ					
นักเรียนนายร้อย		นักเรียนนายเรือ		นักเรียนนายเรืออากาศ	
Army Cadet		Naval Cadet		Air Cadet	
นักเรียนนายสิบทหารบก		นักเรียนจ่าทหารเรือ		นักเรียนจ่าอากาศ	
Army Non-Commissioned Officer Student		Naval Rating Student		Air Technical Student	

จากภาพ เป็นการเทียบชั้นยศทางทหารสามเหล่าทัพ^๑

^๑ กรมยุทธศึกษาทหารบก, คู่มือนายทหารสัญญาบัตร, ยศทหารสามเหล่าทัพ, (กรุงเทพมหานคร: หจก.อรุณการพิมพ์, ๒๕๕๙), หน้า ๑ - ๑๖.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

คำชี้แจง ๑. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

๒. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา ,ระดับชั้นยศ และประสบการณ์การทำงาน ของผู้กรอกแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ในข้อข่าย ๕ ด้าน คือ

๑ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพลตามหลักอิทธิบาท ๔

๒ ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔

๓ ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔

๔ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชาตามหลักอิทธิบาท ๔

๕ ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

ผู้วิจัย

ร้อยโท อนันต์ ฉายวิชัย

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูลจริงของท่าน

(๑) ระดับการศึกษา

☐ ๑.๑ ต่ำกว่า ปริญญาตรี

☐ ๑.๒ ปริญญาตรี ขึ้นไป

(๒) ระดับชั้นยศ

☐ ๒.๑ นายทหารชั้นสัญญาบัตร

☐ ๒.๒ นายทหารชั้นประทวน

☐ ๒.๓ พลทหาร

(๓) ประสบการณ์การทำงาน

☐ ๓.๑ ระยะ ๑ – ๕ ปี

☐ ๓.๒ ระยะ ๖ – ๑๐ ปี

☐ ๓.๓ ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ คำชี้แจง

๑. จงเลือกทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

๒. กำหนดการแปลความหมายค่าระดับการปฏิบัติ ๕ ระดับ ดังนี้

๕	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
๔	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
๓	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
๒	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
๑	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักกฤษฎีกา ๕	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักกฤษฎีกา ๕						
๑.	มีความพอใจในงานด้านธุรการและกำลังพล					
๒.	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้านธุรการและกำลังพล					
๓.	มีความมุ่งมั่นในงานด้านธุรการและกำลังพล					
๔	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพล					
๕.	มีความเอาใจใส่ในงานด้านธุรการและกำลังพล					
๖.	ปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพลอย่างเต็มความสามารถ					
๗.	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพล					
๘.	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านธุรการและกำลังพลให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
๒. ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักกฤษฎีกา ๕						
๙	มีความพอใจในงานด้านการเตรียมการ					
๑๐	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้านการเตรียมการ					
๑๑	มีความมุ่งมั่นในงานด้านการเตรียมการ					
๑๒	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านการเตรียมการ					
๑๓	มีความเอาใจใส่ในงานด้านการเตรียมการ					
๑๔	ปฏิบัติงานด้านการเตรียมการอย่างเต็มความสามารถ					
๑๕	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการเตรียมการ					
๑๖	ท่านคิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านการเตรียมการให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
๓. ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักกฤษฎีกา ๕						
๑๗	มีความพอใจในงานด้านการสนับสนุน					
๑๘	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้านการสนับสนุน					
๑๙	มีความมุ่งมั่นในงานด้านการสนับสนุน					
๒๐	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน					
๒๑	มีความเอาใจใส่ในงานด้านการสนับสนุน					

ข้อ ที่	การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๒๒	ปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน อย่างเต็มความสามารถ					
๒๓	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน					
๒๔	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านการสนับสนุน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
๔. ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔						
๒๕.	มีความพอใจในงานด้านปกครองและบังคับบัญชา					
๒๖.	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้านปกครองและบังคับบัญชา					
๒๗.	มีความมุ่งมั่นในงานด้านปกครองและบังคับบัญชา					
๒๘.	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านปกครองและบังคับบัญชา					
๒๙.	มีความเอาใจใส่ในงานด้านปกครองและบังคับบัญชา					
๓๐.	ปฏิบัติงานด้านปกครองและบังคับบัญชาอย่างเต็มความสามารถ					
๓๑.	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านปกครองและบังคับบัญชา					
๓๒.	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านปกครองและบังคับบัญชาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
๕. ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔						
๓๓.	มีความพอใจในงานด้านการจัดการศึกษา					
๓๔.	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่งานด้านการจัดการศึกษา					
๓๕.	มีความมุ่งมั่นในงานด้านการจัดการศึกษา					
๓๖.	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา					
๓๗.	มีความเอาใจใส่ในงานด้านการจัดการศึกษา					
๓๘.	ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ					
๓๙.	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา					
๔๐.	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางานด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓
ตามหลักอิทธิบาท ๔ ประกอบด้วย ๕ ด้านดังนี้

๑. ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพลตามหลักอิทธิบาท ๔

.....

.....

.....

.....

๒. ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔

.....

.....

.....

๓. ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔

.....

.....

.....

๔. ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔

.....

.....

.....

๕. ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

ร้อยโท อนันต์ ฉายวิชัย

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔

คำชี้แจง

๑. แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ข้าราชการทหาร ของศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ รวมทั้งสิ้น ๑๒ นาย จำแนกได้ดังนี้

(๑) ระดับชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๖ นาย

(๒) ระดับชั้นประทวน จำนวน ๖ นาย

๒. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ประกอบด้วย ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา, ระดับชั้นยศ และประสบการณ์การทำงาน ของผู้กรอกแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ในข้อข่าย ๕ ด้าน คือ

๑ ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพลตามหลักอิทธิบาท ๔

๒ ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔

๓ ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔

๔ ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔

๕ ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔

ผู้วิจัย

ร้อยโท อนันต์ ฉายวิชัย

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ยศ - ชื่อ..... สกุล อายุ ปี

ตำแหน่งงาน

หน่วยสังกัด

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูลจริงของท่าน

(๑) ระดับการศึกษา

- ☐ ๑.๑ ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ ๑.๒ ปริญญาตรีขึ้นไป
- ☐ ๑.๓ อื่นๆโปรดระบุ

(๒) ระดับชั้นยศ

- ☐ ๒.๑ นายทหารชั้นสัญญาบัตร
- ☐ ๒.๒ นายทหารชั้นประทวน
- ☐ ๒.๓ พลทหาร
- ☐ ๒.๔ อื่นๆโปรดระบุ

(๓) ประสบการณ์การทำงาน

- ☐ ๓.๑ ระยะ ๑ - ๕ ปี
- ☐ ๓.๒ ระยะ ๖ - ๑๐ ปี
- ☐ ๓.๓ ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓
ตามหลักอิทธิบาท ๔ ในข้อบข่าย ๕ ด้านประกอบด้วย

๑. ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพลตามหลักอิทธิบาท ๔

.....

.....

.....

๒. ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔

.....

.....

.....

๓. ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔

.....

.....

.....

๔. ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔

.....

.....

.....

๕. ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

ร้อยโท อนันต์ ฉายวิชัย

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข.

ค่า IOC ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบค่า IOC

ความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC : Index of Concurrence)

เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักกฤษฎีกา ๔”

- ตอนที่ ๑ คำอธิบาย
- ๑ หมายถึง คำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 - ๐ หมายถึง ไม่แสดงความเห็น
 - ๑ หมายถึง คำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

๑. ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักกฤษฎีกา ๔

ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	คนที่					IOC	แปล ผล
		๑	๒	๓	๔	๕		
๑	มีความพอใจในงานด้านธุรการและกำลังพล	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘	ใช้ได้
๒	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ งานด้านธุรการและกำลังพล	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๓	มีความมุ่งมั่นในงานด้านธุรการและกำลังพล	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๔	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้าน ธุรการและกำลังพล	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๕	มีความเอาใจใส่ในงานด้านธุรการและกำลัง พล	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๖	ปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพลอย่างเต็ม ความสามารถ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๗	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการ ปฏิบัติงานด้านธุรการและกำลังพล	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๘	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางาน ด้านธุรการและกำลังพลให้มีประสิทธิภาพอยู่ เสมอ	๑	๑	๑	๐	๑	๐.๘	ใช้ได้

๒. ด้านการบริหารการเตรียมการตามหลักกฤษฎีกา ๔

ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	คนที่					IOC	แปล ผล
		๑	๒	๓	๔	๕		
๙	มีความพอใจในงานด้านการเตรียมการ	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘	ใช้ได้
๑๐	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ งานด้านการเตรียมการ	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘	ใช้ได้
๑๑	มีความมุ่งมั่นในงานด้านการเตรียมการ	๐	๑	๑	๐	๑	๐.๖	ใช้ได้
๑๒	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้าน การเตรียมการ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๑๓	มีความเอาใจใส่ในงานด้านการเตรียมการ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๑๔	ปฏิบัติงานด้านการเตรียมการอย่างเต็ม ความสามารถ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๑๕	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการ ปฏิบัติงานด้านการเตรียมการ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๑๖	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางาน ด้านการเตรียมการให้มีประสิทธิภาพอยู่ เสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้

๓. ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔

ข้อ ที่	ข้อความ	คนที่					IOC	แปล ผล
		๑	๒	๓	๔	๕		
๑๗	มีความพอใจในงานด้านการสนับสนุน	๑	๐	๑	๐	๑	๐.๖	ใช้ได้
๑๘	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ งานด้านการสนับสนุน	๐	๐	๑	๑	๑	๐.๖	ใช้ได้
๑๙	มีความมุ่งมั่นในงานด้านการสนับสนุน	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๒๐	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้าน การสนับสนุน	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๒๑	มีความเอาใจใส่ในงานด้านการสนับสนุน	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘	ใช้ได้
๒๒	ปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน อย่างเต็ม ความสามารถ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๒๓	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการ ปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๒๔	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางาน ด้านการสนับสนุน ให้มีประสิทธิภาพอยู่ เสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้

๔. ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔

ข้อ ที่	ข้อความ	คนที่					IOC	แปล ผล
		๑	๒	๓	๔	๕		
๒๕	มีความพอใจในงานด้านปกครองและบังคับ บัญชา	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘	ใช้ได้
๒๖	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ งานด้านปกครองและบังคับบัญชา	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘	ใช้ได้
๒๗	มีความมุ่งมั่นในงานด้านปกครองและบังคับ บัญชา	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘	ใช้ได้
๒๘	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้าน ปกครองและบังคับบัญชา	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๒๙	มีความเอาใจใส่ในงานด้านปกครองและ บังคับบัญชา	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๓๐	ปฏิบัติงานด้านปกครองและบังคับบัญชา อย่างเต็มความสามารถ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๓๑	มีการแก้ไขปัญหาดูตรวจสอบประเมินผลการ ปฏิบัติงานด้านปกครองและบังคับบัญชา	๑	๑	๑	๐	๑	๐.๘	ใช้ได้
๓๒	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางาน ด้านปกครองและบังคับบัญชาให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้

๕. ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔

ข้อ ที่	ข้อความถาม	คนที่					IOC	แปล ผล
		๑	๒	๓	๔	๕		
๓๓	มีความพอใจในงานด้านการจัดการศึกษา	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘	ใช้ได้
๓๔	มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ งานด้านการจัดการศึกษา	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘	ใช้ได้
๓๕	มีความมุ่งมั่นในงานด้านการจัดการศึกษา	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๓๖	ทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้าน การจัดการศึกษา	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๓๗	มีความเอาใจใส่ในงานด้านการจัดการศึกษา	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๓๘	ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาอย่างเต็ม ความสามารถ	๑	๑	๑	๐	๑	๐.๘	ใช้ได้
๓๙	มีการแก้ไขปัญหาตรวจสอบประเมินผลการ ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้
๔๐	คิดค้นหาวิธีการที่จะปรับปรุงและพัฒนางาน ด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่ เสมอ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	ใช้ได้

ตอนที่ ๓ : ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓
ตามหลักอิทธิบาท ๔

๑. ด้านการบริหารงานธุรการและกำลังพล ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็น
แนวทาง ดังนี้

.....

.....

๒. ด้านการบริหารงานการเตรียมการ ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็น
แนวทาง ดังนี้

.....

.....

๓. ด้านการบริหารการสนับสนุน ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทาง
ดังนี้

.....

.....

๔. ด้านการบริหารปกครองและบังคับบัญชา ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีข้อเสนอแนะเพื่อ
เป็นแนวทาง ดังนี้

.....

.....

๕. ด้านการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็น
แนวทาง ดังนี้

.....

.....

ผู้วิจัย

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ภาคผนวก ค.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

(๑) พระครูโสมธานเขตคณารักษ์ ดร.

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหลักสูตร, อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตร์ มหามัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

(๒) ดร.สังวาลย์ เพ็ญยุระ

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตร์มหามัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

(๓) ดร.สุนทร สายคำ

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตร์มหามัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

(๔) พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส ดร.

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตร์มหามัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

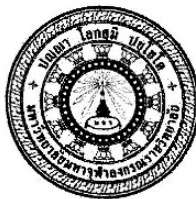
(๕) รศ. (พิเศษ) ดร.รัชณี จรุงศิริวัฒน์

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตร์มหามัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ภาคผนวก ง

หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๕๓

บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระครูสุโมธานเขตคณารักษ์,ดร.

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จึงขอความร่วมมือท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

ทราวม

พระครูสุโมธานเขตคณารักษ์,ดร.

๑๖.๙.๖๑

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

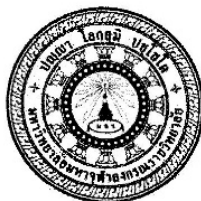
ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙ ๒๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘ ๙๗๙๙ ๐๖๐๕

ที่ ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๕๓

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติเป็นผู้อยู่เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส,ดร.

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชย์ รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสิ่งแก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จึงขอความร่วมมือท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส,ดร.
๒๒ ก.ย. ๖๑

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชย์ (นิสิต)

โทร.๐๙ ๒๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘ ๙๗๙๙ ๐๖๐๕

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๕๓

บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.รัชนี จรุงศิริวัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูน เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จึงขอความร่วมมือท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

๒๔ ต.ค. ๖๑

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

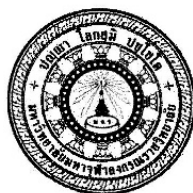
ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙ ๒๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘ ๙๗๙๙ ๐๖๐๕

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๕๓

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.สังวาลย์ เพ็ญยะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชย์ รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมบอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมุ่ม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จึงขอความร่วมมือท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

(ดร.สังวาลย์ เพ็ญยะ)

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชย์ (นิสิต)

โทร.๐๙ ๒๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘ ๙๗๙๙ ๐๖๐๕

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๕๓

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.สุนทร สายคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ชาสิงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จึงขอความร่วมมือท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

(ดร.สุนทร สายคำ)

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙ ๒๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘ ๙๗๙๙ ๐๖๐๕

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ ๖ ๗๑

บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุญาติทดลองกลุ่มเป้าหมายเพื่อการวิจัย (Try out)

เจริญพร ผู้บังคับกองร้อยทหารสารวัตร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑๕ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์แจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) ในหน่วยงานของท่าน ดังนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาอนุญาตและสนับสนุนให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการด้านการบริหารการศึกษาต่อไป

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙ ๐๖๐๕

-อนุมัติอำเภอเมือง

ร.ท.

(ชัยนันท์ เทียมคำ)

รอง ผบ.ร้อย.สท.มทบ.๒๓ รรท.

๒๔.๙.๖๑

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๑

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่นคำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองกลุ่มเป้าหมายเพื่อการวิจัย (Try out)

เจริญพร ผู้บังคับกองร้อยกองบัญชาการ มณฑลทหารบกที่ ๒๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑๕ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชย์ รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ซาสิงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์แจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) ในหน่วยงานของท่าน ดังนั้น จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุญาตและสนับสนุนให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการด้านการบริหารการศึกษาต่อไป

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชย์ (นิสิต)

โทร. ๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙ ๐๖๐๕

อนันต์/ฉายวิชย์
ร.ท. น.ก.ย.๖๑

ศฝ.นศท.มทบ.๒๓

วันที่ ๑ ต.ค. ๖๑

เรื่อง ขอความกรุณาลงนามอนุญาตให้เก็บข้อมูล,ให้แจกแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะในแบบสัมภาษณ์
งานวิจัย

เรียน ผบ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓ (ผ่าน ผอ.ก./กพ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือ มจร.วิทยาเขตขอนแก่น ที่ ศธ ๖๑๓๒.๑/๘๖ ลง ๒๕ ก.ย.๒๕๖๑ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. หนังสือ มจร.วิทยาเขตขอนแก่น ที่ ศธ ๖๑๓๒.๑/๘๕ ลง ๒๕ ก.ย.๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด

๓. หนังสือ มจร.วิทยาเขตขอนแก่น ที่ ศธ ๖๑๓๒.๑/ว.๗๒ ลง ๒๕ ก.ย.๒๕๖๑จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระผม ร.ท.อนันต์ ฉายวิชย หมายเลขประจำตัว ๑๔๑๐๓๐๐๒๑๙ ตำแหน่งครูวิชาการ
สงครามพิเศษ ศฝ.นศท.มทบ.๒๓ ได้เข้ารับการศึกษ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวได้ให้สัตยาบันวิจัย
ในหัวข้อ ธรรมกับการบริหารงานในสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งกระผมได้ทำวิจัยใน เรื่อง การบริหารศูนย์
การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งหัวข้อดังกล่าวได้รับอนุมัติจาก
ประธานกรรมการ,รองประธานกรรมการ และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว รวม ๗ ท่าน เพื่อให้
งานวิจัยสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานเป็นส่วนรวม กระผมจึงขอความกรุณา
ผบ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓ กรุณาอนุญาตให้เก็บข้อมูล,ให้แจกแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะในแบบสัมภาษณ์
งานวิจัย รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณา

ร.ท.

(อนันต์ ฉายวิชย)

ครูวิชาการสงครามพิเศษ ศฝ.นศท.มทบ.๒๓

อนันต์ ฉายวิชย
[ลายเซ็น]
อนันต์ ฉายวิชย
ศฝ.นศท.มทบ.๒๓
๑๐/๑๐/๖๑

-ผู้รับนง

ท.ท.

๑๐๐๑
(ฉัตร แต่แดงเพชร)

รอง ผบ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓
๑๐/๑๐/๖๑

เรียน ผบ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓

-กราบพิทกษ

-ขอเสนอ

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน
ที่ได้ออกมาหาความรู้และเรียนรู้เรื่องการศึกษา
ตามหลักสูตร เน้นการสอนในโรงเรียน
เก็บข้อมูล,แจกแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์
ต่อไป ซึ่งเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณา

พ.ศ.

รศ.เอก/กพ.ศฝ.นศท.มทบ.๒๓
๑๐/๑๐/๖๑

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ ๘๖

ศพ.นศท.มทบ.๒๓
 รับที่... ๖๓๐
 วันที่... ๒๕ ก.ย. ๕๙
 บัณฑิตศึกษา เวลา ๑๓๐๒
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี
 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอข้อมูลบุคลากรเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

เพื่อให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ จึงเจริญพรมมาเพื่อขออนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” ครั้งนี้ ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานแต่ประการใด
 ขออนุญาต หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา
 โอกาสนี้

เจริญพร
 (พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)
 รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙๐๖๐๕

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ ๘๕

ศษ.นศท. มทบ.๑๑๑

รับที่.....

วันที่ ๖๕ ก.พ. ๖๖

บัณฑิตศึกษา เวลา ๑๓.๐๐

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุญาติแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชย์ รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๐๙๐๙๐๙
[Signature]
[Signature]
[Signature]

าเร่จุล่งตามวัตถุประสงค์ จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุญาตให้นิสิตแจก
วิจัย ครั้งนี้ด้วย โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบ

เขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา
ณ โอกาสนี้

เจริญพร

[Signature]

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชย์ (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๘ ๗๙๙๐๖๐๕

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ ว ๗๒

ศพ.นศท.มทบ.๓๕

รับที่.....

วันที่ ๒๕ ก.ย. ๕๙

บัณฑิตศึกษา เวลา ๑๓.๐๐

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร พันเอกรังสรรค์ ดันสิทธิ์แพทย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นิสิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนักเรียนหรือหน่วยงานของท่านแต่

ขอแสดงความ
ขอแสดงความ
ขอแสดงความ

ขอแสดงความหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา
โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙๐๖๐๕

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

ศ.น.ศ.ท. มทบ.๓๕
 รมท. ๘๖๒
 วันที่ ๒๕ ก.ย. ๖๑
 บัณฑิตศึกษา เวลา ๑๓๐๕
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี
 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร พันโทมิตร แต่แดงเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นิสิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อกับท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ท.ท. ๘๖๒๑
 (มิตร แต่แดงเพชร)
 ร้อง ผบ.ศ.น.ศ.ท.มทบ.๒๓
 ๑ / ก.ย. ๖๑

เจริญพร
 (พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)
 รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น
 ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา
 ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖
 โทร. ๐๘๙ ๗๙๙๐๖๐๕

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

ศพ.นพท. มทป.๒๕๖๑

รับที่.....๕๖๒

วันที่.....๕ ก.ย. ๕๙

บัณฑิตศึกษา เวลา.....๑๓๐๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุญาติสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร พันโทมานพ แก่นคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ซาสิงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูน เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นิสิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙๐๖๐๕

ร.ท. ๑
(มจร. ๑/๑๐๓๓)

อ.ช. น. ส.ก.ด.ค.ม.๒๕๖๑.

มจร. ๒๓

๔ ก.ย. ๖๑

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

ศพ.นคท.มทบ.๒๑

รับที่..... ๕๓๒

วันที่ ๒๕ ก.ย. ๕๙

บัณฑิตศึกษา เวลา ๑๓.๐๐

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร พันโทบุญถิ่น จันทระภู

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นิสิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙๐๖๐๕

wn.

(บุญถิ่น จันทระภู)

สม.นพ.๗๗.๖๗๗.๗

1๓.๑.๖1

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

ฯพณฯ มทบ.๓๑

รับที่... ๕๘๒

วันที่... ๒๕ ก.ค. ๕๙

บัณฑิตศึกษา เวลา... ๑๓๐๕

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร พันตรีประมวล โพธิศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขวาลิ่งห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้บัณฑิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๙๙๙๐๖๐๕

รศ. พ.ม. พ.ศ. ๒๕๖๑, ๒๓ ก.ค. ๖๑

3 ก.ค. ๖1

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

ศพ.นศท. มทบ.๓๒:

รับที่..... ๕๗๒

วันที่..... ๒๕ ก.ค. ๖๑

เวลา..... ๑๓.๐๐

บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร พันตรีชัยพร ผาพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ชาสิ่งห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้มีสัปดาห์สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙๐๖๐๕

พ.ศ. ๒๕๖๑

(ชื่อจริง นามสกุล)

ศศ.ดร.ดร.ดร.ดร.

๒๕ ก.ค. ๖๑

๒๕ ก.ค. ๖๑

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

ศพ.นศท. มทบ.๒๕

รับที่.....๕๓๒

วันที่ ๒๕ ก.ย. ๖๑

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่นคำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร จำสับเอกริชิต ปรานนอก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ชาสิ่งห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขออนุญาตเคราะหฺ์ ให้นิสิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙๐๖๐๕

(วิชิต ปรานนอก)

๒๐๑๓.๒๑

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

คุณ.นศท. มทบ.๓๒:

รับที่.....

วันที่ ๒๕ ก.ค. ๖๑

บันทึกศึกษา เวลา ๑๓๐๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร จำสัเอกชลอ นิลทองหลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ชาสิ่งห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นิสิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๖๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙๐๖๐๕

อ.ป.อ. ๕

(๕๓๐ ชลนพช.๕๓๖)

นาย ปณณิ น.น.น.

มทบ. ๒๓

๔ ม.ค. ๖๑

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

ศ.น.ค.ท. มทบ.๓๕
 รับที่.....
 วันที่ ๒๕ ก.ย. ๕๙
 บัณฑิตศึกษา เวลา ๑๓.๐๕
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี
 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร จำสับเอกสายันต์ ศรีวิชา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ชาสิ่งแก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูนเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นิสิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสณพัฒน์บัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙๐๖๐๕

๑๓.๐๕
 (นางสาว ศรีวิชา)
 ๑.๙.๕๙

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

ศพ.นศท.มทบ.๓๒

รับที่.....๕๓๒

วันที่.....๒๕ ก.ย. ๖๑

บัณฑิตศึกษา เวลา.....๑๓.๐๐

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร จำสับเอกสารส่ง สมภาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ซาวสิงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ ปิงมูนเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นิสิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๗๙๙๐๐๐๕

ผ.ช. อ.ช.ผ.ช. นศท. มทบ.๓๒

3 ม.ค. ๖1

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

ศ.น.ศ.ท. มทบ.๓๒:

รับที่..... ๕๙๒

วันที่ ๒๕ ก.พ. ๖๑

บัณฑิตศึกษา เวลา ๑๓.๐๐
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร จำสิบเอกเอกสิทธิ์ จำนงค์กิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้บัณฑิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๘ ๗๙๔๐๖๐๕

จ.น.อ. (๒๐๓๒๐๖๐๕)
(๒๐๓๒๐๖๐๕)

3 ก.ค.๖๑

ที่ศธ ๖๑๓๒.๑/ว ๗๒

ศพ.นศท.มทบ.๓๕๑

รับที่..... ๘๗๒

วันที่..... ๒๕ ก.พ. ๖๑

บันทึกศึกษา เวลา ๑๓๐๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่นตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร จำสัณเกราณี คนทัศน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๓๙ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหาร ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตามหลักอิทธิบาท ๔” โดยมี ดร.สมปอง ขาสึงห์แก้ว และ ผศ.ดร.ธีระศักดิ์ บึงมุ่ม เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นิสิตได้สัมภาษณ์ท่าน เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อนานหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระโสภณพัฒน์บัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย (นิสิต)

โทร.๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๘๙ ๙๙๙๐๖๐๕

๓.๕๐. ๘๗๒
 (อ้าง ๓๗๘๗)
 1. ก.ด. ๖1

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ฉายา/นามสกุล	: ร้อยโทอนันต์ ฉายวิชัย
วัน เดือน ปีเกิด	: วันพุธที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๒๐ แรม ๘ ค่ำ เดือน ๑๐ ปี มะเส็ง
ภูมิลำเนาที่เกิด	: บ้านเลขที่ ๖๖ หมู่ที่ ๘ บ้านพรหมสว่าง ตำบลภูแล่นช้าง อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์
การศึกษา	: - ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ - ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียน เขต ดุสิต กรุงเทพมหานคร - ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ อำเภอ เมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ - ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร อำเภอ เมือง จังหวัดสมุทรสาคร - ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ เอกรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประวัติการทำงาน	: ครูวิชาการสงครามพิเศษ ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓
สังกัด	: ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ ๒๓ ตำบล ศิลา อำเภอเมือง จังหวัด ขอนแก่น
ปีที่เข้าศึกษา	: ปีการศึกษา ๒๕๖๐
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: ปีการศึกษา ๒๕๖๑
ที่อยู่ปัจจุบัน	: ๐๘๙ ๗๙๙ ๐๖๐๕